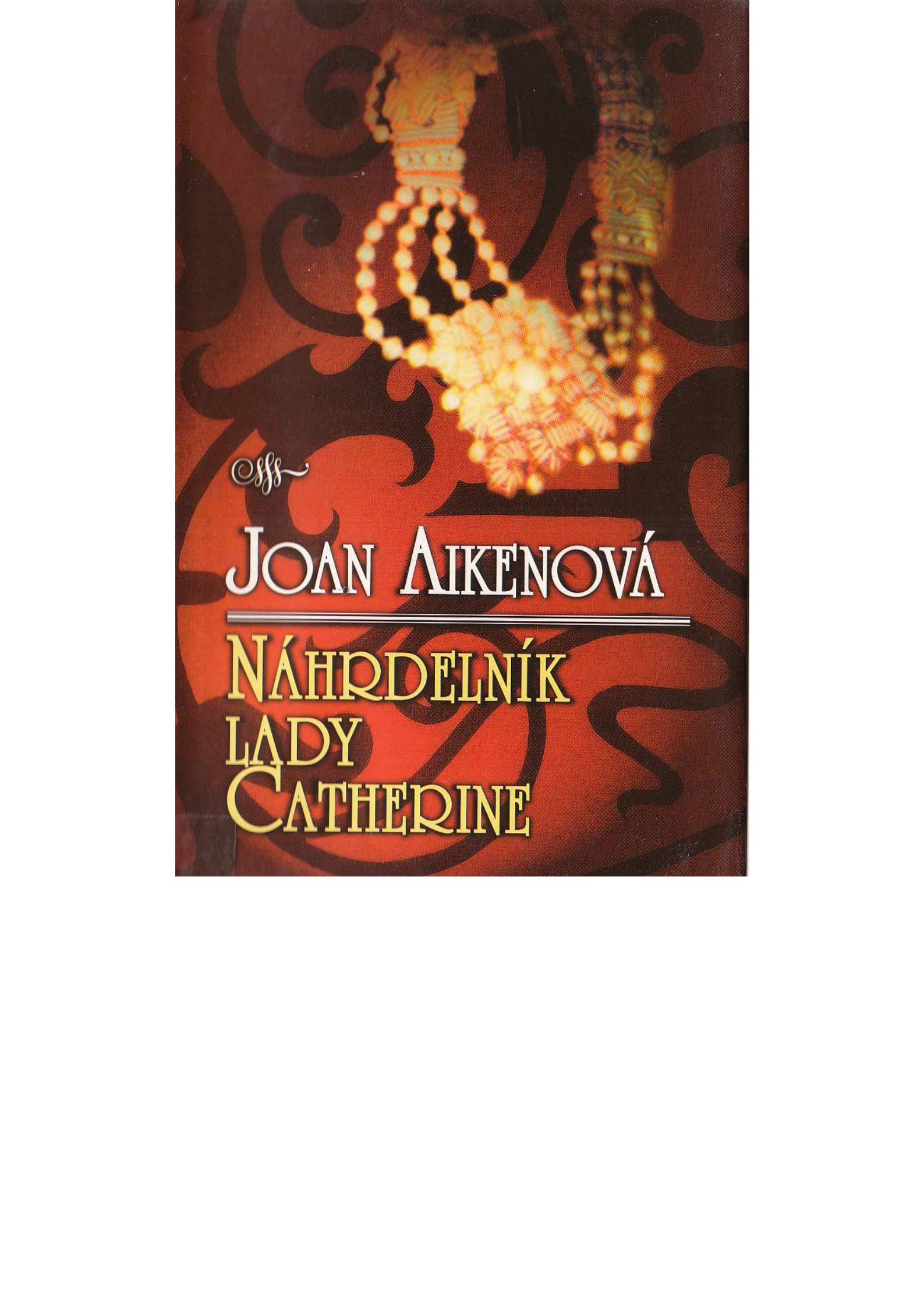

©fff

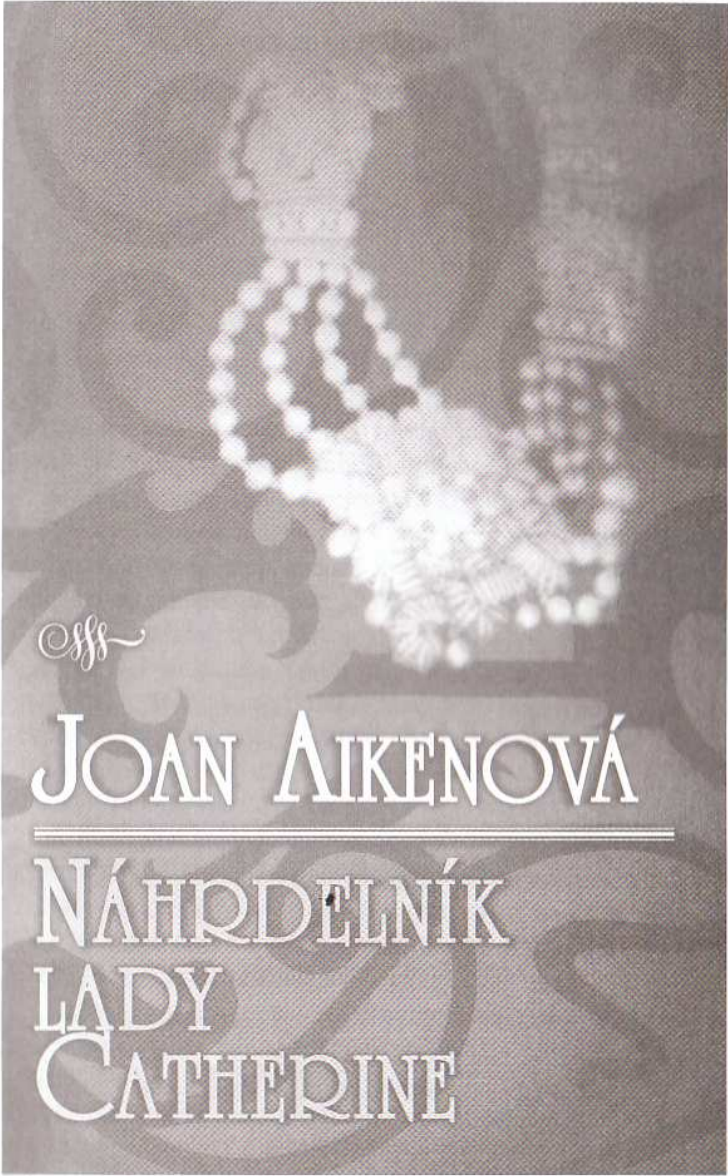
JOAN AIKENOVÁ

NÁHRDELNÍK
LADY
CATHERINE

Náhrdelník lady Catherine

PŘELOŽILA SABINA ŠIROKOVSKÁ

Joan Aiken LADY CATHERINE'S NECKLACE
Copyright © 2000 by Joan Aiken Enterprises Ltd. All rights reserved
Translation © 2000 by Sabina Široková Czech edition © 2001 by
Nakladatelství Slovanský dům
ISBN 80-86421-18-X

©ss

JOAN AIKENOVÁ

NÁHRDELNÍK
LADY
CATHERINE

I.

Kentské hrabství, známé svým nepřeborným bohatstvím květín a ovoce, se těší neméně skvělé pověsti pro přímo sibiřskou krutost svých zim a pro neočekávané a nevíтанé zvraty arktického počasí i tehdy, kdy by návštěvník vzhledem k ročnímu období čekal něco poněkud jiného.

Jistý gentleman a dáma cestující v kočáře udržovanou cestou mezi Canterbury a Ashfordem v den, který se původně zdál být poklidným dnem dubnovým, byli náhle zaskočeni naprosto nečekanou sněhovou bouří. Koně, oslepení návaly mokrého sněhu, se splášili a kočár se z poloviny převrhl do příkopu a utrpěl těžkou škodu. Navíc měla lady, již z kočáru vytáhl její společník, který se vypotácel ven jako pivní, tu smůlu, že uklouzla na zamrzajícím blátě a upadla na zemi.

Ostře leknutím vykřikla.

„Ach bože! Ach! Můj kotník!“

Kočí, klející a zápasící se svým spřežením, se jí ku pomoci nijak nehrnul. Cestující gentleman se však ihned začal rozhlížet po jiných možnostech záchrany a zdálo se, že si vydechl úlevou, když skrze vločky v nadýchaně bílé krajině v dálce rozlišil něco, co vypadalo jako bytelné stavení.

„To bude určitě jejich lovecká chalupa, na konci té stezky, co vede k hlavní silnici,“ pravil. „Myslíš,

drahoušku, že se ti podaří se dobelhat až tam? Troufám si odhadnout, že tamější obyvatelé budou ochotni někoho poslat do šlechtického sídla pro pomoc.“

Ale i když se dáma vehementně zdráhala, že prý neudělá ani krok a také že spíše zemře, než by se měla posadit na tu podivně vyhlížející zasněženou lavičku, po stezce k nim přispěchali dva důvěryhodně vyhlížející muži, zahradníci či myslivci, a nabídli své služby. Záhy se objevila židle, na níž bylo možné přepravit zraněnou, a také byla ihned odnesena do již zmíněné chalupy.

Ta byla velmi skrovná a plná pištících dětí, jejich utrápené matky a velkého množství schnoucího prádla, takže situace nebyla o mnoho lepší než venku. Sluha vyslaný k domu se však luzy vrátil s příslibem přístřeší a lékařské péče. Zraněná dáma tam byla odnesena, ale její společník ještě zůstal, aby dohlédl na přepravu kočáru k nejbližšímu kováři.

„Jak se toto místo jmenuje?“ zajímala se dáma, zatímco ji nesli pečlivě udržovanou cestou k domu, který se při bližším zkoumání jevil obrovský a majestátný. Byla to velká kamenná budova na první pohled novějšího data a pozoruhodně bohatě obdařená okny.

„Támdleto byla vesnice Hunsford, madam, a tendleten dům, to je Rosings Park.“

Její nosič to pronesl s mírným překvapením v hlase, jako by to bylo něco, co musí přece dávno každý vědět.

„Och, skutečně? Myslím, že jsem o něm již něco zaslechla. Nepatří siru Lawrenci de Bourgh – nebo tak nějak?“

„Jo jo, madam, siru Lewisovi de Bourgh – ale ten už je patnáct let v pánu. Vy se setkáte s jeho ženou, lady

Catherine. A s její dcerkou, slečnou Annou. Je to velká a významná dáma, to zas lady Catherine je.“

O grandióznosti domova lady Catherine se mohla zraněná cestující přesvědčit, když byla nesena prostornou vstupní halou, hezky zařízenou a okrášlenou mramorovými sochami, velkým okrouhlým předpokojem a dál až do skvostného salónu, kde ji očekávala sama lady Catherine ve společnosti dvou dalších dam, zřejmě její dcery a společnice.

Její Milost nepovstala, aby se přivítala s návštěvnicí, zřejmě se rozhodla vyčkat s uvítáním až do chvíle, než si bude jistá, kolik vřelosti a laskavosti se pro tuto neočekávanou příležitost patří.

„Takže, madam,“ oslovila ji, „vyrozuměla jsem, že jste se stala obětí neštěstí kočáru, je to tak? Jaká smůla – anebo neopatrnost ze strany kočího? Když nemáte vlastního kočího, ti najatí dokážou být neuvěřitelně bezohlední. Způsob, jakým se řítí našimi cestami, je často naprosto neomluvitelný – nezřídka jsem již byla nucena podat stížnost a pokárání. Byly vaše zavazadla a kočár vážně poškozeny?“

„Doufáme, že nikoli, madam – zlomené kolo snad není takové neštěstí. Můj bratr si vše vzal na starost. Ale dovolte mi, Vaše Milosti, abych se vám představila, a prosím odpusťte neformálnost mého příjezdu –“ V tom okamžiku její nosiči s lomozem a poněkud necitlivě postavili její židli na zem přímo doprostřed koberce a pak se rychle vytratili z přísných očí své paní. „Jsem Priscilla Delavalová a za chvíli se vám přijde představit také můj bratr Ralph Delaval. Jsme vám nesmírně vděční za vaši pohostinnost a rádi bychom se vám upřímně omluvili za tak ne očekávané narušení vašeho soukromí a vsak věřte

nu, kdyby nebylo mého zraněného kotníku, raději bychom změnili –“

„Tak Delavalová, hmm,“ zabručela Její Milost, jež se zdála mírně uklidněna buď nenuceností chování své návštěvnice, nebo jejím jménem. „Jste ti Delavalové ze Somersetshiru, nebo větev z Flintshiru?“

„Ani jedno, ani druhé, madam. Jsme z Wensleydale.“

„Skutečně? Pak jste velice daleko od domova. Co vás přivádí do našich končin?“

„Jedeme navštívit nedávno ovdovělou tetu, která bydlí v Salisbury.“

„Salisbury? V tom případě jedete úplně opačným směrem,“ poznamenala lady Catherine nespokojeně, ovšem s nádechem škodolibosti.

Lady Catherine byla vysoká, pevně stavěná žena, která dávno překročila svá nejlepší léta, nádherně oděná a ozdobená nepřebornou směsí drahých šperků. Nesouhlas byl zřejmě trvalým výrazem její tváře, o čemž svědčily hluboké vrásky táhnoucí se od nosu k ústům a přes celé čelo. Její šedohnědé, mírně vystouplé oči pod těžkými víčky se na objekt svého zájmu dívaly přímo, bez okolků a poněkud znepokojujícím orlím zrakem.

Návštěvnice však zůstala klidná i pod tak přísným drobnohledem a nesla pohled lady Catherine bez náznaku nevole. Ačkoliv v tom okamžiku v důsledku nehody poněkud mokrá, zablácená a neupravená, jinak byla i tato dáma oblečena pečlivě do tmavě olivového cestovního kostýmu z hedvábného taftu s úzkým žlutým proužkováním, kožešinové peleríny a klobouku. Mohlo jí být kolem pětadvaceti let a nedala by se nazvat přímo krásnou, přesto vypadala velmi svěže. Vlasy – alespoň tak,

jak je bylo možno zahlédnout pod kožešinovým kloboukem – měla stejně jako oči tmavé.

Slečna Delavalová se nedala vyvést z míry břitkým přijetím ze strany lady Catherine a věnovala jí nenucený úsměv. Byl určen také dvěma dalším ženám v místnosti, které ji obě sledovaly s nepokrytým zájmem. Když se usmála, odhalila ve tváři rozkošné dolíčky.

„Ach ano, ale rozumějte, madam, nemohli bychom – alespoň můj bratr by nemohl – odcestovat do jižních krajů Anglie, aniž bychom si prohlédli její neskvostnější a nejvybranější chloubu, canterburskou katedrálu a město.“

„Ach tak. Předpokládám, že jste nocovali u Chequersů.“

„Ne, madam. Jeden starý otcův sluha, dávno ze služby, nám poskytl přístřeší.“

Lady Catherine pomalu pokývala hlavou, jako by se takovýto vývoj událostí, ač ne přesně podle jejího gusta (neboť ji samotnou by něco takového nenapadlo), přece jen mohl dočkat konečného schválení.

„A utrpěla jste nějaké zranění na noze, je to tak?“

„Ano, madam. Ta náhlá sněhová vichřice, víte... ta ledová břecha na zemi... Ale jak doufám, ukáže se, že zranění je pouze lehčí; jenom si momentálně netroufám na tu nohu vůbec stoupnout.“

„Pošlete ihned pro lékaře. Paní Jenkinsonová, dohlédněte na to prosím. A – hmm, ano, připravte pokoje pro slečnu Delavalovou a jejího bratra.“

„Je to od vás velice laskavé, madam, opravdu váháme zneužívat vaší pohostinnosti,“ začala slečna Delavalová a výraz lady Catherine svědčil o tom, že její pohled na věc sdílí, ale naštěstí v tom okamžiku ohlásil komoří: „Pan Ralph Delaval.“ A dotyčný gentleman vstoupil. Jeho

vzezření ihned promluvílo v jeho prospěch. Podobně jako jeho sestra by se nedal nazvat krásným, ale jeho živý výraz a jasné tmavé oči si okamžitě získávaly sympatie. Jeho chování, gesta i cestovní oděv působily nevťiravé, ale elegantně. Třikrát se rychle a obratně uklonil všem přítomným dámám.

„Vaše Milosti – dámy – je nám opravdu velice líto, že vás vytrhujeme z domácího klidu tímto neurvalým způsobem. Dovolte, abych se představil Ralph Delaval k vašim službám a abych zopakoval naše nejpokornější omluvy.“

Bylo zřejmé, že na lady Catherine udělal proti její vůli velmi příznivý dojem. Na obličeji se jí mihl mírný úsměv. Paní Jenkinsonová, pobíhající kolem a plnící příkaz lady Catherine ohledně lékaře, se na chvíli zastavila a vrhla na příchozího obdivný pohled. A slečna Anna de Bourgh, bledá nenápadná dívka kolem sedmnácti let věku, z něj nespustila celou tu dobu své zastřeně hnědé oči, jako by se zřídkakdy v životě setkala s takovým šarmem, nenuceností vystupování a elegancí ztělesněnou jedinou osobou.

Pan Delaval ihned navázal barvitým líčením těžkostí a překážek, které poznamenaly jeho snahu nalézt spolehlivého tesaře a kováře. Avšak to byla taktická chyba. Lady Catherine mu ihned dala na srozuměnou, že v žádném případě nestrpí hanění schopností a dovedností lidu na svém panství, a gentleman byl záhy nucen si uvědomit, že kdyby se býval hned zpočátku obrátil na Rosings House, k žádným problémům by bývalo nedošlo. S neodolatelným humorem přiznal své pochybení, a tak se mu konečně podařilo rozptýlit nedůvěru lady Catherine.

„Kéž bychom bývali věděli, kde jsme a že ty dvě postavičky, které jsem považoval za zarostlé divochy, jsou

ve skutečnosti nejlepší zástupci kovářského a truhlářského umění v celém hrabství kentském –“

„Zarostli divoši! Matičko boží! Svatá prostoto! Ha ha!“ lady Catherine vydala zvuk, jenž by se u osoby nižšího postavení dal nazvat odfrknutím. „Po léta věrní služebníci zesnulého sira Lewise de Bourgh a před ním jeho otce sira Matthewa – zarostlí divoši! Mladý muži, jestli se takhle vyznáte v lidech, pak vám radím vrátit se do rodného Wensleydale.“

Pan Delaval spustil lavinu vytříbených protestů a omluv. Jeho první odhad byl skutečně naprosto mylný – ale téměř hned si svého omylu všiml – a teď je již plně přesvědčen o tom, že dotyční pánové jsou staří mistři svých řemesel a za neuvěřitelně krátkou dobu by jeho kočár vrátili v pořádku na silnici. Kvapně zamluvil toto nešťastné téma a obratně přešel k přijatelnějšímu. Od známých a přátel toho prý už tolik slyšel o Rosings Park, a zejména o jeho kouzelných zahradách. Teď se kochá skromnou nadějí, že – je-li jednou osud k němu a jeho sestře tak štědrý, že nařídil ulomit kolo jejich kočáru právě blízko tohoto pokladu Kentu – bude lady Catherine tak laskavá a velkorysá a nechá je potěšit se byť letným pohledem na tento skvost.

Kdyby se lady Catherine nebo její dcera byla podívala na slečnu Delavalovou v okamžiku, kdy její bratr pěl tuto ódu, bývaly by si povšimly výrazu mírného pobavení či překvapení, který byl však rychle potlačen. Nepozorována se ihned ovládla a za malou chvíli již vyzařovala víc než patřičný stupeň zaujetí.

Pan Delaval se právě vyznával ke své neutuchající vášni k zahradám a vyjmenovával všechna výtečná panství, která se mu již podařilo navštívit: Thorpe,

Kenilworth, Chatsworth, Beaumain. V několika případech, jak s uzarděním doznal, měl to štěstí, že mohl sám navrhnout jistá zlepšení, která byla vznešenými majiteli pozoruhodně vřele přijata, a dokonce provedena.

„Pche!“ utrousila lady Catherine. „Musel byste být skutečný nadšenec, kdybyste si chtěl prohlédnout rosingské panství i za takového počasí.“

A vrhla pohled směrem k velikým oknům, kterými v tom okamžiku nebylo vidět víc než kaleidoskop šedých poletujících vloček. „A silně pochybuji, že je teď vaše sestra schopna procházet se po parku.“

„Ale madam, tohle přece není víc než krátká jarní přeháňka! Troufám si říct, že zanedlouho budeme svědky zářícího slunce a tahle malá bouřka bude pryč a zapomenuta, a jsem si jist, že váš zkušený lékař dá sestřinu podlitinu, vyvrtnutí, nebo co to vlastně je, rychle do pořádku.“

A právě v tom okamžiku byl sám lékař ohlášen, jakýsi pan Willis, a slečna Delavalová byla odnesena do pokoje, kde může být její zranění vyšetřeno v klidu a soukromí. Paní Jenkinsonová je doprovázela.

Když se vrátili, pan Willis informoval svou vznesenou patronku, že vyvrtnutí – neboť se ukázalo, že to vyvrtnutí skutečně je – je poměrně vážné a že by bylo šílenstvím, kdyby se slečna Delavalová rozhodla pokračovat v cestě dříve než za dva, za tři dny.

V tu chvíli si již lady Catherine s vtipným, sečtělým a milým panem Delavalem rozuměla tak dobře, že se jí ani trochu nepříčilo být po tuto dobu ve společnosti obou sourozenců.

„V tomto ročním období příliš mnoho hostů tady v Rosings nemíváme,“ poznamenala ke své dceři. „Od té

doby, co si Darcy vzal tu sprostou holku, můžeme se těšit už jen na Fitzwilliama, aby nás trochu potěšil – a než se příští týden dostaví, určitě k nám nepřijde nikdo než pár místních návštěvníků, zvláště v takovém počasí. Společnost nám dělají už jen Collinsovi.“

Vyslovila to, jako by toto utrpení bylo obzvláště nezasloužené.

„A vzhledem k tomu, že již brzo přijde hodina paní Collinsové,“ přidala se paní Jenkinsonová, je nepravděpodobné, že ji vůbec uvidíme, alespoň v těchto dnech.“

Lady Catherine vrhla na svou společnici přísný pohled, který napověděl, že toto téma není vzhledem k přítomnosti její dcery Anny z nejvhodnějších. Ale Anna de Bourgh svou matku nevnímala. Plně ji zaměstnávalo podrobné a zřejmě velmi kritické pozorování hostů.

V lom okamžiku se však náhodou zadívala k velikému oknu a svým tichým bezbarvým hlasem poznamenala:

„Právě přichází pan Collins, mamá, a má velice naspěch. Jde přímo po trávníku! Nechápu, proč to nemůže obejít po cestě...“

„Pro smilování boží!“ vykřikla paní Jenkinsonová vyděšeně. „Doufám, že je vše v pořádku s drahou paní Collinsovou.“

A přes viditelný nesouhlas lady Catherine běžela do předpokoje s výkřiky: „Drahá Charlotta, ubohá Charlotta – ach bože, co se jen mohlo stát?!“

Z předpokoje se ozývaly vzrušené hlasy. A Lady Catherine tím směrem vrhla pohled plný rozhodného nesouhlasu a netrpělivosti.

„Chci slyšet, co se děje!“ zavolala do předpokoje. „Musím přece vědět, co se přihodilo!“

Do pokoje kvapně vstoupily tři osoby: vrátila se paní Jenkinsonová, sluha, který se mamě pokoušel překřičet ostatní, aby ohlásil příchod pana Collinse, a pak pan Collins sám – vysoký a statný duchovní, v tom okamžiku s nachově zbarvenými tvářemi a oděvem vlhkým ze stávajícího nečasu, jenž vykřikl, ještě než se přiblížil ke dveřím:

„Ach, Vaše Milosti! Drahá lady Catherine! Takové novinky! Takové změny! Trval jsem na tom, že Vaše Milost musí být první, komu tu zprávu sdělím, jak se sluší a patří na osobu vašeho postavení. Takže – ehm, jak vidíte, přicházím ve velikém spěchu, řítím se parkem navzdory nepohodlí a nepříjemnostem, které jsou následkem nynějších nepříznivých klimatických podmínek –“

Na lady Catherine neudělal jeho výstup pražádný dojem a ostře se zeptala:

„No tak, člověče, co se vlastně děje? K věci, prosím! Je vše v pořádku s paní Collinsovou?“

„O ano, paní Collinsová, ano, ano, vše probíhá více méně podle očekávání, alespoň tak mi bylo řečeno služebnými a dalšími ženami v domě. Z Hertfordshiru přijela její sestra Maria, aby jí v těchto těžkých dnech dělala společnost.“

„Opravdu?“ Lady Catherine na tuto zprávu reagovala jako sokol na lovu spatřivší v dálce vrabce. „A proč jsem prosím nebyla informována, že mám slečnu Lucasovou očekávat již tak brzy? To jela celou tu cestu z Hertfordshiru sem bez doprovodu? V žádném případě nemohu souhlasit s tím, aby mladé ženy cestovaly takto samy. Je to naprosto nepřístojné. Já nikdy nepovolím své dceři Anně, aby se bez doprovodu alespoň dvou sluhů

vydala byt' jen k Tunbridge Wells. Zcela jistě bych od sira Williama Lucase očekávala, že se o svou dceru postará lépe.“

„Ach ne, má paní, naprosto, ale naprosto se mýlíte, Má sestra Maria Lucasová přijela pouze z Londýna, kde byla na návštěvě u sestřenice sira Williama, jakési paní Jenningsové, známé pro svou štedrost a pochopení pro ostatní. Ta k nám Marii poslala ve svém vlastním kočáře se dvěma sluhy a komornou. Paní Jenningsová je velmi bohatá žena a ujišťuji vás, že by nic nepřístojného nikdy nepřipustila.“

„Tak proč jste to, milý Colinsi, neřekl hned?“ řekla na to lady Catherine rázně. „Samozřejmě si na slečnu Lucasovou velmi dobře pamatuji. Je to docela milá, dobře vychovaná dívka. Vlastně ji tady na Rosings Park rádi uvidíme, až ji někdy paní Collinsová bude moci postrádat, může dělat alespoň částečně společnost slečně Anně de Bourgh. Má příjemný hlas, pokud si dobře vzpomínám, a výborně hraje na pianoforte, téměř tak výborně, jako by hrála slečna Anna, kdyby jí zdraví dovolilo učit se hře na tento nástroj. Ale je tohle všechno, co jste nám přišel sdělit, pane Collinsí? Za takových okolností přece nebyl důvod hnát se k nám v takovém počasí.“

„Ne ne, madam, ne, Vaše Milosti, to není všechno, vůbec ne. Co mě sem přivádí, je zpráva, kterou jsem přijal teprve před půl hodinou, že pan Bennet, můj bratranec, náhle zemřel. Jak si jistě vzpomínáte, madam, jeho panství Longbourn Manor má dle zákona připadnout mně. Je proto nanejvýš důležité, abych se co nejrychleji přesunul do Hertfordshiru a provedl inventuru majetku a vůbec dohlédl na nejruznější právní kroky spojené s odchodem pana Benneta. Přicházím proto žádat o vaše velkorysé

svolení mého neprodleného odjezdu.“ Jakmile začala lady Catherine chápat důvody tak nenadálého a dramatického příchodu pana Collinse i navzdory sněhové vánici a jeho žádost o dovolení, aby směl na čas opustit své farní povinnosti, nebyla vůbec potěšena.

Marně se dušoval, že jeho vikář pan Mark Lawson jej spolehlivě nahradí. Marně poukazoval na to, že jeho žena Charlotta zanedlouho, možná za několik dnů dá život jejich třetímu dítěti, takže budou dámy z domu Rosings tak jako tak připraveny o její veselou společnost...“

„Velmi se hněvám,“ pronesla lady Catherine pomalu. „Něco takového jsem ani v nejmenším nečekala. Zvlášť je-li počasí tak špatné. Vůbec se mi nehodí, pane Collinsi, abyste byl pryč i vy, když přijdeme o společnost paní Collinsové. Jen pomyslete, jak hrozné by bylo, kdybyste byl nucen zůstat tam i v době Velikonoc. Ne ne. V takovou dobu vám odjezd nemohu povolit. Nebylo by to vůbec, vůbec dobré.“

Pan Collins úpěnlivě zalomil rukama.

„Pan Lawson je neobyčejně schopný a obdivuhodný mladý muž,“ nedal se odradit. „Vaše Milost byla tak laskavá a pochválila jeho kázání již dvakrát, když má žena odjela navštívit své rodiče v Merytonu a já ji doprovázel –“

„Ne, pane Collinsi. To nestačí.“

V tom okamžiku opatrně a zdvořile zasáhl pan Delaval, který se spolu se svou sestrou stal nedobrovolným svědkem celé výměny.

„Prosím Vaše Milosti, odpusťte, že se vměšuji do tak soukromé záležitosti, ale zaslechl jsem, jaký se vyskytl problém a myslíte, že bych vám směl nabídnout možné řešení? Já sám mám kněžské vzdělání a zkušenosti s

menšími svatými obřady. Mohl bych vám nabídnout své služby? Bylo by možné, že bych tohoto gentlemana, který mi ještě nebyl formálně představen, na krátkou dobu nahradil?“

A pan Delaval se na přítomné usmál svým obzvlášť půvabným, otevřeným úsměvem.

„Hmm,“ zabručela lady Catherine a zamyšleně si ho měřila. Zdálo se, že ji téměř přesvědčil.

Naopak pan Collins vypadal, že zcela ztrácí kontrolu nad situací.

„Ehm... rád vás poznávám, sire,“ koktal. „Ehm... tedy, chci říct, mé jméno je Collins, William Collins. Rád vás poznávám, pane...“

„Ralph Delaval, k vašim službám Čími chci říct, že budu skutečně rád, když vám budu moci opravdu být k službám, pokud k tomu Její Milost dá své laskavé svolení.“

„Hmm,“ zopakovala lady Catherine.

Přemýšlela nad těmi dvěma muži, kteří před ní stáli. Rozdíl mezi nimi byl na první pohled patrný. Pan Collins vypadal i přes své mládí těžkopádně a za poslední tři čtyři roky, možná následkem obzvlášť bohatých večeří na Rosings House, jichž se aktivně účastnil nejméně dvakrát do týdne, se stal znatelně kypřejším, ba korpulentním. Poněvadž dnes faru opustil v návalu vzrušení z té nenadálé zprávy o svém dědictví, zapomněl se převléci ze svého běžného do lepšího oděvu, jak to jindy činil před rozhovorem se svou patronkou, a právě vypadal poněkud zpustle a ošuměle, neboť se musel obejít i bez posledních úprav jeho zevnějšku, které si jindy brala na starost jeho žena, ale kterých se tentokrát musela vzdát zažívajíc při jeho odchodu jeden z návalů předporodních bolestí.

Naopak pan Delaval, jak už bylo řečeno, vypadal navzdory neštěstí s kočárem pozoruhodně elegantně a upraveně. Jeho límeček byl perfektně naškrobený a jeho tmavé vlasy střižené rukou mistra holiče. To vše výrazně kontrastovalo s neupravenými prameny, které ulpívaly na vlhkém čele pana Collinse, a jeho nevyžehlenou, vlající kravatou.

„Takže jste schopen přednést důstojné kázání, pane Delavale?“ zeptala se Její Milost.

„O tom mne mí spolužáci na univerzitě ujišťovali, madam,“ uklonil se pan Delaval, „a nikdy, ujišťuji vás, že nikdy ne delší než patnáct minut.“

Poslední sdělení bylo téměř doprovázeno úsměvem, ale zvítězily rozumnější instinkty, takže raději lady pozoroval s vážnou, duchapřítomnou tvář jako člověk, který naslouchá vzdáleným hlasům andělů.

„Dobrá... dobrá tedy,“ pronesla Její Milost po chvíli přemýšlení. „Díky nanejvýš gentlemanské a laskavé nabídce tohoto pána vám, pane Collinsi, dávám své svolení opustit farnost na dobu jednoho týdne. Jednoho týdne! Ani o den víc. To musí být dostatečně dlouhá doba na to, abyste převzal vlastnictví statku Longbourn a vykonal všechny nezbytné právní úkony. (Mimochodem, Longbourn je nanejvýš zanedbatelné panství, pokud si dobře vzpomínám, když jsem náhodou jela kolem, ten park je skutečně maličký a místnosti domu tak tak únosné, a hlavně ten nepohodlný salón s okny na západ, což nesnáším.) Sir Lewis nikdy nesouhlasil s výsadním dědickým právem pro mužské příbuzné. Ani pro rodinu de Bourgh, ani Sherbrine to nikdy nebylo považováno za nutné. Dobrá tedy, pane Collinsi, můžete odcestovat do

Hertfordshiru, musíte-li. Ale nezapomeňte – jeden týden – ne déle!“

V tom okamžiku přistoupila k lady Catherine po špičkách paní Jenkinsonová a něco jí pošeptala.

„Cože? Jakže? Mluvte nahlas, dobrá ženo.“

Paní Jenkinsonová zašeptala o něco hlasitěji.

„Jeho žena? A co je s ní? Přijde její hodina? Pokud se toho týče, ta žena to musí nějak zvládnout sama. Koneckonců je s ní její sestra. Ale já s tím nemohu souhlasit. Celá záležitost se mi velmi příčí. Jsem velice rozrušená.“

Pan Collins se odporoučel s dalšími ódami díků a tolika poklonami, že ho z nich, jak si pomyslela slečna Delavalová, musela jistě bolet hlava.

Lady Catherine, unavena a rozrušena všemi událostmi dne, se brzy odebrala do své ložnice a paní Jenkinsonová nařídila svým typickým nevýrazným a tichým hlasem sluhovi, aby zavedl oba nečekané hosty do jejich komnat, které již byly přichystány. Později, asi tak za hodinu, zašeptala dále, se bude podávat obložený talíř masa a ovoce.

Dva sluhové byli pověřeni, aby vynesli slečnu Delavalovou nahoru.

V tom okamžiku se naprosto nečekaně ozvala slečna Anna de Bourgh:

„Měli jsme kdysi proutěné pojízdné křeslo,“ řekla, „pro mého otce, když byl nemocný. Pokus se jej najít, Cowdene, a dej ho té dámě k dispozici.“

„Drahá slečno Anno, jaký výborný nápad!“ vykřikla paní Jenkinsonová a spráskla překvapením ruce, neboť slečna Anna de Bourgh se téměř nikdy nestarala o prospěch druhých.

„Má sestra a já jsme vám za ten nápad velice vděční,“ řekl pan Delaval a předvedl jednu ze svých zdařilých úklon. „Váš návrh je nám velice vhod a bude mi potěšením vozit Priscillu po domě a zahradě v době její indispozice, která, jak doufám, nebude dlouhá.“

„Opravdu mockrát děkuji!“ přidala se slečna Delavalová s příjemným úsměvem. „Pojízdné křeslo dodá člověku důstojnosti. Je to tak absurdní, nechat se všude nosit jako pytel!“

Křeslo brzy dorazilo a slečna Delavalová v něm byla odvezena pryč.

Když se ji její bratr chystal následovat, řekla mu Anna de Bourgh:

„Až roztaje sníh, ukážu vám a vaší sestře cestu do zahrad.“

Paní Jenkinsonová zírala na dceru své zaměstnavatelky vněmem úžasu. Bylo to poprvé za půl roku, co Anna de Bourgh vyslovila dvě po sobě jdoucí věty, natožpak k cizinci.

II.

Charlotta Collinsová a její sestra Maria byly v Charlottině ložnici, Maria seděla na malé stoličce a úzkostlivě pozorovala svou sestru, jak energicky přechází z jednoho konce pokoje na druhý. Jako žena zkušená v oblasti těhotenství a porodu věděla, že to je to nejlepší, co může udělat, dokud jí vystačí energie a odhodlání. Maria ji sledovala s obavami i obdivem. Coby svobodná dívka se nevyznala tak dobře v záludnostech předporodního období jako její sestra, ale při předchozích dvou událostech tohoto druhu jí dělala společnost, a mohla proto cítit jisté sebevědomí co se týče znalostí všech možných těhotenských komplikací i toho, kdy už bude nutné přivolat hospodyně paní Dennyovou a paní Hurstovou, porodní babu, které zatím dole popíjely čaj a gin.

„Ten dům mi bez Williama připadá tak neobvykle tichý,“ poznamenala Charlotta. „Opravdu bylo štěstí, že sníh roztál včas, aby se dostal až ke stanici dostavníků.“

„Myslíš, že se mu opravdu podaří zařídit v Longbournu všechno za jediný týden?“

„Ani náhodou. Je to zcela nepravděpodobné,“ odpověděla Charlotta věcně. „Bude muset napsat lady Catherine a požádat o prodloužení lhůty. Všechny záležitosti kolem panství se nedají vyřídit tak rychle. Ale díky vlastnictví Longbournu určitě v očích lady Catherine poněkud povyroste. Nový titul za jménem snad způsobí,

že s ním bude jednat s trochu větší úctou. Počítám, že bude pryč nejméně dva a půl týdne.“

Řekla to, jako by manželova nepřítomnost v domě nebyla zdaleka takovým neštěstím, a pokračovala:

„Ale ty říkáš, že v poslední době žil pan Bennet v Longbournu sám? Takže tam toho asi tolik nebude...“

„To určitě ne. Od smrti paní Bennetové a odchodu Kitty trávil v Hertfordshiru méně a méně času. Většinou byl v Derbyshiru u Elisabeth něho Jany.“

„A Mary? Kde je?“

„Odešla za Kitty do Londýna. Kitty, jak si možná vzpomínáš, se před dvěma lety provdala za nějakého známého jejích Strýce, pana Gardnera. Myslíš, Charlotto, že pan Collins se vzdá života tady a bude chtít přesídlit na Longbourn? Je to mnohem větší dům než tento, a také pohodlnější.“

„Ne, nemyslím, že to bude chtít udělat,“ odvětila Charlotta rozhodně. „Je až příliš závislý na laskavosti lady Catherine, aby se chtěl odloučit od Rosings. Myslím, že Longbourn někomu pronajme, a tak zvýší náš příjem – což se nám s přírůstkem do rodiny bude hodit. Pan Willis tvrdí, že tentokrát to budou dvojčata.“

„Ach, Charlotto!“

„Vůbec mi to nevadí,“ pokračovala Charlotta klidně. „Myslím, že aspoň si budou dělat navzájem společnost. A až je odkojím, chci začít učit Lucy a Sama.“

„Nejsou na to ještě moc mladí?“

„Lucy budou čtyři a Samovi tři. Myslím, že pro děti není na učení nikdy příliš brzo. Budou se mnou doma. Nemohu souhlasit se zvykem naší rodiny dávat děti na vychování z domu do šesti či sedmi let – v tom věku už jsou pak nenapravitelně rozmazlené a stihnou pochyťat

nespisovné výrazy, a někdy dokonce nakazit se nějakou nemocí, která může být i smrtelná.“

„Dobrotivé nebe, Charlotto!“ vykřikla Maria očividně šokována odmítnutím známých výchovných metod lady Lucasové.

„Copak nechytli dva z našich bratrů od vesnických dětí neštovice a nezemřeli?“

„Ano, to je pravda. Tak proč jsi dala Sama a Lucy mimo dům teď?“

„Je to jen asi na týden, než se zase vzpamatuju. Ani lady Catherine nesdílí můj názor na věc,“ dodala Charlotta chladně. „A pan Collins je samozřejmě také na její straně, ale v tomhle budu neoblomná a zařídím se po svém. Když už jsme u toho, vlastní syn lady Catherine Eadred, starší bratr Anny de Bourgh, se nakazil tyfem, když byl na výchovu v Hunsfordu v době, kdy tam řádila epidemie, a zemřel dřív, než vyrostl z prvních dětských šatiček. (To bylo ještě dřív, než do Hunsfordu přišel pan Collins.) Slyšela jsem, že siru Lewisovi to zlomilo srdce, sám zemřel krátce poté.“

„Takže Anna de Bourgh měla kdysi bratra.“

„Ano, to měla. A mám podezření, že důvod její neduživosti a melancholické povahy je ten, že oba rodiče měli raději chlapce (tak jsem to alespoň zaslechla) a Anna se vždycky cítila méněcenná. Od chlapcovy smrti má lady Catherine ve zvyku dělat nepřístojná srovnání mezi tou ubohou dívkou a jejím zesnulým bratrem – „Tvůj bratr Eadred by něco takového nikdy neudělal... tvůj bratr Eadred by se tohle naučil snadno...“ je to vůči ní velmi nespravedlivé a určitě z toho to nebohé dítě bude ještě melancholičtější a málomluvnější, než je nyní. Nemyslím,

že plukovník Fitzwilliam se do toho svazku nějak zvlášť žene.“

Kdyby se Charlotta v tom okamžiku dívala na svoji sestru, všimla by si, že Maria znatelně pobledla. Ale Charlotta se dívala skrz závěsy na oknech a pokračovala: „No, musím říci – my o vlku a vlk za dveřmi! Zrovna jsem plukovníka zahlédla jet kolem. Vyrozuměla jsem, že on a lord Luke nejsou očekáváni dříve než za týden. Co je sem jen přivádí tak brzy? Jsem si jista, že plukovníkův nápad to nebyl. Bezpochyby jen doprovází svého strýce. Připadá mi, že on sám se v Rosings vždycky strašlivě nudí.“

Mariina pleť se z bledé proměnila v růžovou. S důstojným klidem se zeptala:

„Tak už je to jisté? Budou se brát? Anna de Bourgh a plukovník Fitzwilliam?“

„Ano. Na Nový rok nám lady Catherine svěřila, že to oznámí až o Velikonocích, až skončí smutek za nějakou zesnulou pratetu. Anna dostane věnem padesát tisíc liber, a možná i víc, takže pro plukovníka to bude výhodná partie. I když je mladším synem hraběte z Wrendalu, myslím, že si moc z kopýtka vyhazovat nemůže. A laky mu té ubohé dívky bude asi líto, je to dobrosrdečný, milý chlapík, velice si ho vážím. Anna už byla téměř zasnoubená s Darcym, vždyť víš... Tak si to alespoň lady Catherine malovala – tedy vždycky o tom mluvila tak, jako by už byla ruka v rukávu. Takže když si Darcy vzal Elisabeth Bennetovou, pro Annu to asi byla těžká rána, pro její ješitnost i city. Možná si Fitzwilliam myslí, že sňatkem s ní může alespoň trochu napravit chybu svého bratrance. V každém případě budou lady Catherine i její dcera velice rády, že ho vidí.“

„Kdo je lord Luke?“

Náhrdelník lady Catherine

„Lord Luke Sherbrine je bratrem lady Catherine a vévody z Anglesea. Starý mládenec. Žije někde na severu, blízko Darcyho a plukovníka Fitzwilliama.“

„Paní Dennyová mi prozradila, že jsou teď v Rosings i jiní hosté.“

„Ano, nějaký pan Delaval a jeho sestra. Měla nehodu s kočárem, lady Catherine jim nabídla přístřeší, protože ta dáma si vyvrtla kotník. A to bylo velké štěstí pro Williama, protože pan Delaval je, jak se zdá, také vysvěcen na kněze a může za něj vést nedělní mše.“

„Jak tohle všechno víš?“

„William se s Delavalovými setkal, ještě než odjel. A jeden ze sluhů na Rosings je bratrem paní Dennyové,“ řekla Charlotta a zasmála se. „V tom domě se neděje nic, o čem bychom se tady ihned nedozvěděli. Slyšela jsem, že ta dáma a ten gentleman mají oba vybrané způsoby a jsou velmi pohlední.“

„Možná se do toho pána zamiluje Anna de Bourgh,“ poznamenala Maria s nadějí v hlase.

Charlotta se otočila a podívala se na sestru přísně a s velkým zaujetím.

„Miláčku, pusť plukovníka konečně z hlavy! On není nic pro tebe. Ty nemáš padesát tisíc liber. A i kdybys měla, je zaslíbený té ubohé neduživé Anně. Přece nemáš to srdce připravit ji o její druhou a možná poslední šanci – ach, panebože!“

Charlotta se chytla za břicho a zaúpěla.

„Proboha Charlotto, mám už zavolat paní Hurstovou?“

„Ano, raději to udělej. A vzkaz jí, ať mi přinese šálek horkého čaje!“

Maria se rozběhla ke schodišti.

Večer byl plukovník na návštěvě na hunsfordské faře.

Oficiálním účelem jeho návštěvy bylo pozeptat se na zdraví paní Collinsové, ale když v salonu uviděl Marii Lucasovou, tvář se mu rozjasnila a okamžitě zapomněl na pravý cíl své mise.

Plukovník nebyl krasavec v pravém smyslu slova. Přesto bylo na jeho drsném zevnějšku něco pozoruhodně přímého a sympatického: v jeho tváři se věrně zračily všechny jeho myšlenky a city a právě teď bylo zřejmé, že při pohledu na Marii cítí neovladatelnou radost.

„Slečno Marie! Netušil jsem – nikdo mi neřekl, že jste zde na Hunsfordu!“

„A mně zas, že vy jste tady, plukovníku. Já – myslela jsem, že vás máme čekat až později, o několik týdnů později...“

Plukovník odpověděl: „Přivezl jsem svého strýce, lorda Luka Sheribrinea. Chtěl se s tetou Catherine poradit v nějaké rodinné záležitosti a je už starý a slabý na to, aby celou cestu z Derbyshiru zvládl bez doprovodu.“

„Lady de Bourgh a její dcera měly jistě velkou radost, že vás vidí.“

Usmál se. „Ale ne takovou radost, že vidí i mého strýce, ti dva nebyli z nějakého záhadného rodinného důvodu nikdy nejlepší přátelé.“

„A – slečna Anna de Bourgh?“ pokračovala Maria odvážně. „Vyrozuměla jsem, plukovníku, že vám mohu pogratulovat k blížícímu se zasnoubení.“

Okamžitě zvažněl. „Ach, takže se vám to doneslo. Ano, je to tak. Má sestřenice Anna – no, pro ten svazek mluví silné rodinné zájmy... A my mladší synové, jak jistě víte, musíme v manželských věcech často praktikovat sebezapření. Marie – slečno Lucasová –“ Polkl a po chvíli

pokračoval: „Slečno Lucasová, lom jsem udělal velikou chybu – velmi neomalenou – že, že jsem připustil, aby se má přání, mé city takto vyjevily... Pokud – pokud jsem tak opravdu učinil a zaval tak příčinu unáhleným závěrům, hluboce, hluboce toho lituji. Mohu se pouze co nejpokorněji omlouvat a můj pocit, že jsem vám způsobil křivdu, je o to silnější, že vím (bohužel velmi dobře), jak milá a upřímná osoba mi dá kýžené odpuštění...“

Zarazil se. V jeho pohledu se odrážela úpěnlivá prosba.

Na okamžik nebyla Maria vůbec schopna odpovědět. Hrdlo se jí chvělo potlačovaným pláčem. Vyčkala pár minut a pak teprve byla schopna říci:

„Ach, plukovníku Fitzwilliame, nedělejme z komára velblouda! Nehrajme žádné patetické scény a přehnané výstupy. Skutečně není co odpouštět. Chyba, pokud k nějaké došlo, byla stejně má jako vaše. Měla jsem být zdrženlivější. Bylo to jen letní poblouznění, jež upadne hned v zapomnění. Zralý v bláznovství, přezrálý v rozumu.“ Však to znáte.“

Maria se pokusila o šibalský úsměv a snažila se, aby se jí přitom netřásl rty.

„Ne, ne!“ vykřikl plukovník okamžitě. „Takhle nesmíte mluvit! Neboť tím byste mě připravila o velice cenné, drahocenné vzpomínky, které uchovám v paměti až do smrti, i kdyby to mělo být velice dlouho. Ten mlhavý, kouzelný večer, když jsme seděli u jezera a pozorovali létající netopýry...“

Plukovník si naštěstí nevšiml Mariina nevědomého bolestného škubnutí a tichého protestu, který se jí vydral ze rtů. V tom okamžiku se totiž otevřely dveře v prvním patře a ozval se naléhavý křik plačícího nemluvněte,

hlasitý a neodbytný křik, který hned upoutal návštěvníkovu pozornost.

„Pojďte, pojděte, plukovníku, už to nerozebírejme –“ začala Maria spěšně, ale plukovník ji neposlouchal a vykřikl:

„Ach, pane bože! Málem jsem zapomněl! Teta Catherine mě vyslala, abych se poptal na zdraví paní Collinsové. Ale měl jsem i své vlastní důvody pro návštěvu tohoto domu...“ Odmlčel se, vzdychl a pak pevně pokračoval: „Jak tak slyším, všechno zřejmě proběhlo podle očekávání.“

„To ano,“ odpověděla Maria s letmým úsměvem. „Vše dopadlo přesně tak, jak to očekával pan Willis. Má sestra je kromě svých dvou dětí teď i matkou dvojčat – chlapců Willama a Henryho.“

„Ach tak,“ řekl poněkud nepřítomně. „Pan a paní Collinsovi tím musí být velmi potěšeni. Jsem si jist, že i moje teta bude nadšena. Ale už vás nebudu déle zdržovat. Určitě chcete být se svou sestrou. Jak je jí? Není příliš vyčerpaná?“

„Ne, naštěstí je velmi silná a z takového zážitku se dokáže vzpamatovat velice rychle.“

„Předejte jí prosím má upřímná blahopřání a stejně tak mé tety a sestřenice. Já – ehm... předpokládám, že se zde v nejbližších dnech neuvidíme – zřejmě budete chtít dělat společnost sestře, je to tak?“ A dodal s mírnou pochybností v hlase: „Vím, že i má sestřenice Anna by si ráda užila vaší společnosti, bude-li to vůbec možné; jistě víte, že si vás velmi váží.“ Maria se tvářila poněkud skepticky, ale plukovník pokračoval: „A ráda by vás opět slyšela hrát a zpívat; spoustu toho vám i vaší sestře vzkazuje, a protože ví, že na faře nemáte piáno, zve vás,

abyste kdykoli přišli na Rosings Park a využili nástroje v hudebním salonku.“

„To je od slečny Anny velmi duchapřítomné a laskavé. Prosím vyříd'te jí, že jí velice dekuji. Ale vlastně se – se věci trochu mění,“ přiznala Maria a ztišila hlas. „Na cestě z Hertfordshiru sem jsem nějakou dobu pobyla v Londýně u sestřenice mého otce, paní Jenningsové, která byla tak laskavá, že – že se vážně zajímala o mé hraní, když zjistila, že tady není piáno, okamžitě se štědrosti i velkorysostí sobě vlastní odspěchala do Broadwoodu a objednala klavír, který nechala poslat do domu paní Collinsově čekáme, že dorazí každým dnem – a pak budu moci učit hrát i svou neteř a synovce.“

Mu ne se pousmála.

Plukovník vypadal zklamaně, ale odpověděl: „Rád slyším, že kromě mě i jiní váží vašeho talentu, i když to znamená, že přijdeme o potěšení slyšet vás na Rosings House tak často, jak bychom si přáli...“

„Děkuji,“ zamumlala Maria a v duchu zatoužila po tom, aby už odešel.

A jako by jí četl myšlenky, plukovník se s vojenskou elegancí uklonil a odporoučel se.

Když odešel, Maria ještě chvíli tiše stála a zírala na ruku, kterou při jeho odchodu zvedla, jako by čekala, že ji políbí. Ale on to neudělal. Otočila ruku dlaní vzhůru a chvíli si ji prohlížela, ale žádnou čáru šťastné budoucnosti na ní nenašla. Otřásla se jako kůň, jehož obtěžují mouchy, a vyběhla po schodech nahoru do sestřiny ložnice.

„Představ si,“ oznámila, „byl tady plukovník Fitzwilliam, kterého vyslala Její Milost na výzvědy Spoustu nám toho vzkazuje.“

Charlotta si povzdechla. „Mám dojem, že to znamená, že během půlhodiny obdržíme obrovské koše tykví, dýní, mrkve, jablek, celeru a řepy – budeme ještě týdny zavaleni zeleninou. A já musím obratem napsat obšírný děkovný dopis – radši mi hned přines pero a kus papíru –“

Charlotta se zarazila a zkoumavě se zadívala na svou mladší sestru.

Charlotta Collinsová nikdy nebyla žádná kráska: měla hranatý načervenalý obličej, který zachraňoval jen její přátelský výraz a inteligentní šedé oči. Zato její sestra se mohla pochlubit přitažlivým zevnějškem. Obličej měla pravidelný, rudé rty plné a citlivé, tmavě hnědé vlasy se jí samy vlnily a veliké jiskrné oči s dlouhými řasami se pyšnily nádherným odstínem šedozelené.

„Dnes večer vypadáš obzvlášť krásně, Marie, ještě krásněji, než obvykle,“ poznamenala Charlotta svým typicky přímým způsobem. „Doufám a věřím, že ti plukovník Fitzwilliam nevyznával lásku.“

„Ne, to opravdu neudělal! Blahopřála jsem mu k zasnoubení – využila jsem příležitosti a řekla mu to hned, jak vešel, takže –takže je mezi námi všechno jasné.“

„Tos udělala správně. A co na to on?“

„Přijal to, jak se sluší a patří. Nebyl tam ani náznak – ničeho, ničeho, co mezi námi kdysi bylo.“

„Zachovala ses jako počestná dívka. To on je vším vinen, v mých očích ho nic neomlouvá,“ zamračila se Charlotta. „Neměl to nechat zajít tak daleko... jak to zašlo. Muži někdy vůbec nepřemýšlejí... Jednou jsem znala jednoho nadporučíka Throgmorta, který sloužil v Merytonu...“

Charlotta se zasněla a Maria se na ni překvapeně podívala.

„Nadporučík Throgmorton? Toho si přece pamatuju! Ach, Charlotto! Myslel – myslel to s tebou vážně?“

„Ne, nemyslel. U něj to nebyl problém peněz – těch jsem měla dost – ale vzdělání, to jsem dostatečné neměla. Náš ubohý otec a jeho železářství! Jeho lordstvu se to nezamlouvalo. Mých deset tisíc liber by bývalo stačilo, ale ne můj původ a rodina, a k tomu nepatřím k nejkrásnějším... Takže jsem byla o dva roky později ráda, že jsem našla pana Collinse.“

„Ach, Charlotto!“ Maria sklouzla ze židle na zem a zabořila tvář do Charlottiny přikrývky. „Bolí mě z toho srdce,“ vypravila ze sebe konečně přiškrčeným hlasem. „Přímo cítím, jak mi krvácí.“

„No, tak to musíš rychle do práce a uzdravit si ho. Co ten sympatický gentleman, který teď se svou sestrou bydlí v Rösings, pan Delaval? Od Williama jsem samozřejmě dostala jen jeho zevrubný popis, neboť ten byl samozřejmě zcela pohlcen vlastními starostmi. Řekni mi prosím, co povídal plukovník o Delavalových.“

Maria musela přiznat: „Vůbec jsme o nich nemluvili.“

„Ach, Marie, styď se!“

Otevřely se dveře. Ozval se hladový křik a ve dveřích stála kyprá žena s bílým ranečkem na každé paži. Z ranečků vykukovaly růžovoučké tvářičky

Dole se ozvalo hlasité zazvonění u dveří.

„To je určitě dárek lady Catherine, zásilka plodů zahrady,“ povzdechla si Charlotta.

„Já to vyřídím, madam, jen se věnujte svým malým.“

„Odmítám je tady mít oba najednou!“

„Tak nejprve pan William, pak pan Henry. Příště to může být vobráceně.“

„Tak mi tedy podejte Williama, paní Hurstová. Marie, buď tak hodná a seběhni dolů přijmout zeleninový dar lady Catherine a buď uctívá jako vždycky.“

Ale ukázalo se, že je to broadwoodské piáno od drahé paní Jenningsové.

Sídlo Rösings House stojí na vrcholku mírného kopečku a vine se k němu mírně stoupající šterková cesta. Pás lesa chrání zahrady, které se rozkládají východním směrem od zadního traktu domu. Za nimi, oddělena nízkou zahradní zídou, se táhne rozlehlá louka, která spadá do údolí nejprve mírně a pak strměji a jejíž hranici tvoří široký potok nebo úzká říčka.

Na její druhé straně se zvedá zalesněná stráž, která působí opravdu majestátně. Potok byl na dvou místech přehrazen, a byl tak vytvořen jeden klasický a jeden mlýnský rybník zhruba stejné velikosti. Rosingský mlýn není na dohled, leží asi míli od domu a výhledu navíc brání stromy; u mlýnského rybníka však stojí malá nenápadná budova, viditelná i z Rosings House. Původně v ní bydleli mlynářovi pomocníci, ale v posledních letech ho obývali dva muži, přátelé zesnulého sira Lewise de Bourgh. Oba jsou malíři, starší z nich již dokonce získal ve světě velkou míru uznání. Dříve žili v Londýně a chaloupku, kterou si pronajali od sira Lewise a pojmenovali Wormwood End, využívali jen jako své letní sídlo. V poslední době ale díky zhoršujícímu se zdraví staršího muže trávili v Kentu stále více času, až se konečně zcela zřekli svého londýnského domu na hanoverském náměstí. Jmenovali se Desmond Finglow a Ambrož Mynges, ale poněvadž prostřední jméno obou

bylo Tomáš, jejich věrní a oddaní přátelé v Londýně, a že jich nebylo málo, jim začali říkat „Starý Tom“ a „Mladý Tom“ a tyto přezdívky se s nimi dostaly až na vesnici. Než se zdraví „Starého Toma“ Finglowa začalo nadobro horšit, oba byli častými hosty v hospodě Hopsack v hunsfordské vesnici a oba si mezi lidmi v sousedství, od Canterbury po Maidstone a od Favershamu po Charing, našli spoustu přátel.

„Mladý Tom“ Mynges měl talent na malé, elegantní skeče budov, ať už to byly pouhé stodoly, sýpky, chalupy nebo zámky, a když je předával jejich vděčným majitelům, ti se mu často odvděčili hromadou naštípaného dříví, košíkem zeleniny nebo vepřovou kýtou. Z Londýna je navíc často jezdili navštěvovat jejich známí, a tak se oba muži těšili velké společnosti, díky přátelským sousedům snad ještě větší, než jakou kdy zažili v Londýně. Měli zcela jistě více hostů než lady Catherine, protože ta byla vůči svým návštěvníkům velmi vybíravá – ne každý byl vhodným kandidátem dělat společnost její dceři Anně, a tak ubohá dívka žila velmi nudný a osamělý život.

Vztahy Lady Catherine s oběma malíři nebyly zrovna přátelské. To, že byli přáteli zesnulého sira Lewise, pro ni nic neznamenal, takže ačkoliv přiznávala, že patří do stejné společenské vrstvy jako ona – gentlemani – nesnášela jejich způsob života, který považovala za nebezpečný a zhýralý; a už vůbec se jí nelíbilo jejich kamarádíčkování se sousedy, ať to byli cikáni, pytláci, soudci či biskupové.

A tak se stalo, že setkání Anny de Bourgh s oběma malíři bylo dílem čisté náhody a okolnosti, která zůstala před její matkou v tajnosti.

Jejich přátelství začalo někdy před třemi lety.

V té době bylo Anně šestnáct a paní Jenkinsonová trpěla často silnou migrénou. Netroufala si přiznat tuto svou slabost své zaměstnavatelce, která měla pro nemoc pramalé pochopení, nejednalo-li se přímo o zlomenou končetinu nebo krvácející ránu. Ubohá paní Jenkinsonová proto překonávala bolest a dál plnila své povinnosti, jak jen to šlo. Ale když lady Catherine odjela do města předsedat místní soudní porotě, paní Jenkinsonová využívala příležitosti, odvrávorala do své komůrky a dovolila slečně Anně, aby ji na obvyklé odpolední procházce doprovázela místo ní jen její komorná Polly. Anna, kterou příšerně nudily Pollyiny nekonečné ódy na důstojníky ashfordského regimentu, řekla dívce, že se chce jít projít do lesa a nepotřebuje doprovod.

Jakmile byla Polly z dohledu, Anna si pospíšila, aby unikla zahradami a dál přes most, který se rozkládal za zídkou. Pak běžela přes louku a po stezce podél šumících břehů řeky až ke dvěma umělým jezírkům. To bylo zakázané území, protože – ačkoliv voda zde nebyla příliš hluboká – Anna se nikdy nenaučila plavat. Jednou nebo dvakrát tady dávno před lety byla ve společnosti svých dvou bratranců, Darcyho a Fitzwilliama, ale tyhle zážitky už se dávno ztratily v mlze vzpomínek z dětství. Pamatovala si na vodopád, sloup s ptačím hnízdem, pár tlustých, tmavých tisů a jeskyni nebo průchod, který vedl pod vodopádem z jednoho jeho konce na druhý. Ale bylo tam tohle všechno doopravdy, nebo si to vymyslela? Nebyly to jen výplody její dětské fantazie?

Annin život byl tak tichý, osamělý a nudný, že si často nebyla jistá, jestli se nějaká událost opravdu stala, nebo si ji jenom vymyslela. Její sny byly živější než její život.

Sama sobě vyprávěla příběhy a ty zabíraly v její duševní krajině veliký prostor.

Ale ne! Teď konečně zjistila, že tam skutečně uprostřed proudu řeky stojí sloup, na němž trůní volavka, přesně jak si to pamatovala. A zaslechla i hukot vodopádu a uviděla jeho mlžný opar. Na břeh vysoko nad ní vrhaly stín temné tisy a přes potok, který se s mnoha bočními prameny valil dolů, vedly můstky zhotovené z jediného plochého kusu skály. K jejímu úžasu bylo všechno přesně tak, jak si to pamatovala. Byl tam i vchod do jeskyně, tmavá díra zpola zakrytá sprškou vody z vodopádu.

Anna neměla v úmyslu jít blíže k jeskyni, natož dovnitř, ale byla nesmírně šťastná, že ji našla, že tam skutečně je a není jen plodem její žíznivé fantazie.

Jednou půjdu dovnitř, jednou ano, pomyslela si. S tím správným společníkem. Až budu dospělá. Půjdu rovnou dovnitř a celou jeskyni projdu. Darcy s Fitzwilliamem to udělali, to si vzpomínám. Byli úplně promočení skrz plášť až ke kolenům a má teta Anna jim pěkně vyhubovala a maminka taky. Tehdy byla ještě teta Anna naživu, takže to muselo být tak před deseti lety.

Anna už si zvykla na hukot vodopádu, a tak se jí zdálo, že slyší i jiný, tichý zvuk – nářek, mňoukání, usilovný pláč – nahore na břehu nad ní.

Ustoupila o pár kroků po jednom z malých kamenných můstků a našla cestičku, která vedla nahoru. Koryto zde bylo uměle zúženo, a tak se pramen valil s mnohem větší intenzitou přes kamenný okraj a padal asi ze čtyřmetrové výšky do jezírka dole a dále přes spodní rybník až k mlýnu. Proud vody byl rychlý a voda čirá o hloubce ne větší než půl metru. Sem tam vykukovaly placaté kameny velikosti malého stolu, takže odvážná a hbitá osoba po

nich mohla přeskakat až na druhou stranu potoka. Pro ty méně srdnaté stál o něco výše typický dřevěný můstek. K němu se Anna vydala a pak se zarazila. Na jednom z kamenů uprostřed proudu totiž spatřila velikou světle hnědou kočku, zmoklou a zoufalou, která při pohledu na Annu otevřela svou velkou růžovou tlamičku a vydala ze sebe úpěnlivé a hlasité mňoukání o pomoc.

Lady Catherine vždy zastávala názor, že domácí zvířata jen šíří špínu a nemoci a v Rosings House nikdy žádné nestrpěla. Ale tohle Anna poznala. Patřilo těm dvěma malířům z Wormwood Endu, kteří si za hezkého počasí občas vyjeli ve svém prastarém kočáře krajem. Kočka vždycky trůnila mezi nimi a bylo zřejmé, že má z projížďky stejnou radost jako její dva pánové.

„Ty bláznivé zvíře!“ zavolala na ni Anna. „Jak ses tam jen dostala? Pojď ke mně, no tak, pojď!“

Ale kočka byla vyděšena z kluzkého, řasami porostlého povrchu kamene, na němž uvízla, anebo silou proudu řítícího se kolem ní, a tak jen střídavě zvedala jednu nebo druhou přední tlapku a stále srdceryvně mňoukala.

Anna nebyla příliš odvážná a ani by ji nenapadlo pokusit se zachránit zvířátko vlastními silami, ale byla dojata a věděla, že nemůže jen tak odejít a nechat kočku napospas osudu. Vydala se proto ještě dále po pěšině nahoru, až došla k chaloupce známé jako Wormwood End. Byl to nenápadný kamenný domek s břidlicovou střechou obehnaný starým tenkým plotem. Vedle stála sýpka, kterou oba umělci proměnili v ateliér.

Anna zaklepala na dveře chalupy, ale nikdo se neozval. Přešla tedy k sýpce a zaklepala tam. Dveře se ihned otevřely a před ní stál Ambrož Mynges neboli „Mladý

Tom“. Byl to třicátník s orlím nosem a podle jeho černých kadeřavých vlasů by se dalo usoudit, že má jižanskou krev. Měl na sobě pracovní plášť umazaný od barev a v ruce držel štětec. Zdálo se, že je překvapený, a to nijak zvlášť příjemně.

„Slečna de Bourgh! Co vás sem přivádí?“

„Ach, pane! Vaše kočička je v nebezpečí, sedí na kamenu uprostřed potoka, kde je nejsilnější proud. Je to vaše kočička, že ano? Ta velká žlutá? Hrozně tam nařiká!“

„Naše Alice? To je určitě ona! To zvíře má zase problémy? Jsem vám velmi vděčen, slečno de Bourgh – hned ji půjdu zachránit.“

Uvnitř se ozval další hlas a ptal se, co se děje. Mynges se otočil a mezitím vyzval Annu:

„Pojďte přece dál, slečno Anno, já dám zatím odmočit štětec a najdu kabát. Tome, tady máme slečnu de Bourgh, která nám přišla říct, že Alice uvízla na skále uprostřed peřejí.“

Smetl ze židle chumel modrého hedvábí a řekl: „Prosím posad'te se, slečno de Bourgh. Budu zpátky ani ne za pár minut.“

Anna se téměř bezděčně přesunula k uvolněné židli a tiše usedla. Veškerou pozornost věnovala postavě, která na druhém konci ateliéru seděla ve velkém čalouněném křesle. Nebyl to nikdo jiný než Desmond Finglow, oděný do něčeho z téhož modrého sametu s velikou vidličkou v pravé ruce. Vypadal tak mile, že Anna byla jako omámená a nemohla z něj spustit oči plné němého úžasu.

Finglowovi bylo asi sedmdesát a vypadal velmi majestátně: z čela mu poněkud ustupovaly husté bílé vlasy a tvář byla zahalená do bílých vousů a kníru. A se zářivě modrýma očima vypadal jako ztělesnění pánaboha.

Usmál se a povídá: „Povstal bych, abych vás přivítal, jak se sluší a patří, slečno Anno, ale kdybych to udělal bez Tomovy pomoci, určitě bych se zamotal do tohohle hábitu a natáhl se jak široký, tak dlouhý. Takže doufám, že mě omluvíte a přijmete alespoň mou dobrou vůli. Jak jste už asi uhodla, pózuji jako Neptun pro obraz bohů a bohyň, který si u Toma objednal

Grimsbyho noviny. Je od vás velmi milé, že jste nám přišla říct o naší tulačce Alici. Čas od času dostane tuhle toulavou náladu a my jsme nuceni předvádět nejrůznější heroické a artistické kousky, abychom ji zachránili. Ach, milý Tome, byl bys tak hodný a pomohl mi z téhle motanice, než vyběhneš se slečnou Annou pomoci té naší nezbednici?“

„Jistě, kamaráde, už jsem u tebe.“

I teď, když se Finglow zbavil svého Neptunova přestrojení a zůstal mu jen malířský plášť a kalhoty, dělal na Alici velkolepý dojem. Řekl: „Zatímco půjdete se slečnou de Bourgh pro naše zatoulané zvíře, převléknu se do něčeho obvyčejnějšího. Pak jí snad budu moci nabídnout sklenku prvosenkového vína.“

„Alici?“

„Ale ne, ty šprýmaři, slečně Anně.“

„Ale já – myslím, že bych měla raději –“ koktala slečna Anna. Ambrož Mynges, který se právě vynořil v pumpkách a loveckém kabátě, ji však přerušil: „Pojďte a ukažte mi, kde je.“

A samozřejmě: jenom došli k uvíznuvší Alici, která si na kameni hověla jako Andromeda na skále, a Ambrož na ni zavolal:

„Pojď honem domů, ty hloupá – vždyť umíš skákat přes větší dálku!“ – kočka se vypjala, nahrbila hřbet a

snadno přeskákala potok až na břeh. Hned se začala pánovi třít o kotníky a pak se postavila na zadní, zaťala drápky do jeho stehén, aby ji vzal do náručí, a teprve na jeho rameni vypadala spokojeně.

„Má nádhernou náprsenku,“ řekla Anna. „Skoro jako nějaká královna.“

„A taky má o sobě vysoké mínění, skoro jako královna Alžběta,“ souhlasil Ambrož. „Pořád se pokouší tam dole ulovit úhoře; viděla tam plavat jejich hejno, ale myslím, že se jí to nepodaří. A teď prosím pojd'te se mnou zpátky, slečno Anno, a dejte si s námi prvosenkové víno nebo šálek čaje, pokud je vám to milejší, a pak vás odprovedím domů, protože se začíná stmívat.“

„Ale já myslím, že bych neměla –“

Anna se však brzy nechala přemluvit. Šli do chaloupky, která vypadala na rozdíl od divokého nepořádku v ateliéru téměř panensky uklizená, a návštěvnice byla u krbu pohoštěna čajem a makarónkami. Rozhovor byl prostý a konvenční a točil se kolem známých témat: počasí, ptáci a kytičky typické pro toto roční období, sousedé a dění ve vesnici. Ale to, co stačila zahlédnout v ateliéru – malby, rozpracované obrazy a pomůcky rozházené kolem, a hlavně příjemná a přátelská atmosféra, kterou oba muži i jejich kočka šířili – to všechno zapůsobilo na Annu jako sen, sen o životě, který nikdy nepoznala, něco, co bylo zcela mimo její předchozí zážitky.

Od té doby využívala Anna každé příležitosti, které se s migrénami paní Jenkinsonové a zájmem lady Catherine o záležitosti ve městě a na její faře naskytovaly čím dál častěji, aby vyklouzla a načerpala nové síly v chaloupce Wormwood End. Tam se dozvěděla něco z historie

malířství, poněvadž si s sebou z Londýna oba malíři přivezli i bohatou knihovnu, i o veřejných záležitostech, protože dostávali každý den noviny a živě diskutovali o novinkách (ne vždycky se jejich názory shodovaly). Naučila se o umění konverzovat, čemuž se jí na Rosings House nedostávalo, neboť tam vyjádřila svůj názor lady Catherine a zbytek domácnosti musel zůstat zticha. A co bylo ze všeho nejlepší, Anna se naučila, že ona sama má na světě svou cenu, protože oba Tomové v devíti případech z deseti vypadali potěšeně, že ji vidí.

„Ale, ale, slečna Anna! Pojd'te dál!“ Když byli unavení, bez nálady nebo příliš upracovaní, řekli to rovnou a ona se neurazila. I když někdy ji« v takovém případě pozvali dál, a když chtěla, mohla je tiše pozorovat při práci. Někdy, když Starý Tom pracoval na portrétu a někdo mu seděl modelem, Mladý Tom ji už u dveří gestem varoval, že teď není nejvhodnější doba na návštěvu. V Londýně se Desmond Finglow svými módními portréty proslavil; maloval lorda D. a vévodkyni z N., a dokonce několik členů královské rodiny. I když tvrdil, že se mu zhoršuje zrak a že malování portrétuje už pro něj příliš namáhavé, tu a tam na naléhání některého ze sousedů přijal zakázku. Lady Catherine ho o to nikdy nepožádala; nezajímalo ji to. Nahoře na galerii v Rosings visel poněkud upjatý obraz sira Lewise de Bourgh jako mladého muže od Arthura Davise, na němž vypadal chlapecky a nezrale. „Vůbec si není podobný,“ komentovala jej lady Catherine. „Ten malíř vůbec nevystihl jeho sílu a mužnost.“ Jenže ona se nezajímala o žádné umění. Podle ní to byla jen frivolní zábava a ztráta času.

Jednou se Anna zeptala Starého Toma, jestli viděl Davisův portrét jejího otce, a on odpověděl, že ano, v době, kdy byl malován. „V té době jsme já a tvůj otec byli dobrými přáteli, koťátko.“ Ale když se ho zeptala, co soudí o tom portrétu, vyslovil stejný názor jako lady Catherine. „Davis ho příliš nevystihl. Byla to povrchní práce. Tvůj otec měl v sobě víc, než to, co je na obraze.“

Anna se dychtivě zeptala na svého otce: „A jaký byl, pane Finglowe? Byla jsem tak maličká, když umřel.“

„Ale no tak, koťátko, říkej mi Tome, říká mi tak každý. Ptáš se, jaký byl tvůj otec? Byla to jedna z největších osobností, které jsem kdy znal.“

Starý Tom si povzdechl. Annu napadlo, jestli ho mrzí, že si sir Lewis vzal lady Catherine. Ale on řekl jen: „Škoda přeskoda, že zemřel tak mladý. Měl se usadit a stát se váženým mužem – třeba jít do politiky.“

„Usadit se? Copak žil nějaký divoký život?“

„Ne víc, než by se dalo čekat od muže jeho věku. Ale pojďte, slečno Anno, Mladý Tom už na vás čeká, aby vás zavedl domů.“

To krásné odpoledne pokazil jediný mráček.

Když vedl Mladý Tom Annu z její páté nebo šesté návštěvy na Wormwood Endu k mostu u zahradní zídky, potkali Sydneyho Smirkea, hlavního zahradníka na Rosings, který velmi pomalu a pilně zametal cestu na druhé straně můstku a který se hned nabídl: „Odvedu slečnu Annu až k lesíku, pane,“ a dotkl se klobouku na pozdrav. Avšak jakmile byl Ambrož z dohledu, řekl Smirke Anně:

„Lady Catherine dnes přišla domů neočekávaně brzo, slečno Anno. Ptala se po vás a já jí řekl, že jste asi někde v

sousedství s tím mladým Jossem... Čím méně se toho ví, tím líp se to napraví, sem si říkal.“

Anna byla poněkud zaskočena. „Ach – ehmm... děkuji, Smirku.“

Nikdy ho neměla ráda. Byl to snědý, trochu šikmooký muž, který vždycky vypadal, že se zapomněl oholit, a díval se tak trochu po očku. Měl nesnesitelný zvyk horlivě kývat na všechno, co mu kdo řekl, alespoň když měl dobrou náladu.

„Věděl jsem, že Její Milost by určitě nerada slyšela, že jste byla až tak daleko u vody!“ poznamenal Smirke. „Věděl jsem to.“

Usmíval se jako krokodýl schovaný v rákosí a číhající na svou oběť.

Anna si sáhla do kapsy. Měla jenom půl zlatáku. Dala ho Smirkovi.

„Ó, děkuji, slečno Anno! Mockrát děkuji! Řeknu malému Jossovi, že má říct, že jste byla u sousedů. Teda pokud se ho budou ptát, že jo.“

„Ne,“ odmítla Anna pevně, „to nemusíte dělat. Nebude to nutné.“

A odkráčela rychle k domu a snažila se, aby její kroky zněly rázně a rozhodně.

Od toho dne dala Smirkeovi ještě spoustu zlatáků.

Poprvé, když Anna, celá nervózní a ustaraná, potkala nového zahradního pomocníka Josse na cestě zpět k zadním dveřím přes kuchyň, zastavila se a řekla:

„Byl jsi právě u sousedů, Jossi?“

„Né, paní.“

Joss, vysoký chlapce s jasnou tváří a kudrnatými světle hnědými vlasy, vypadal tou otázkou k smrti vyděšen. A právem: Anna de Bourgh ho nikdy předtím neoslovila.

„Chtěla ste vodtamtud něco, slečno? Donesu vám, co chcete – jablko, nebo třeba broskev?“

„Ne, ne, děkuji, Jossi. Jak dlouho už tady pracuješ?“

„Už je to tři čtvrti roku, slečno.“

„Bydlíš ve vesnici?“

„Ano, slečno, spím u paní Hurstový, co je příbuzná mý mámy.“

„A kde je tvoje matka, Jossi?“

Odkojena výchovou lady Catherine Anna s otázkou ani trochu nezaváhala, položila ji přímo, aby se dozvěděla odpověď. Nikdy by ji nenapadlo, že by takové zjišťování mohlo někoho urazit.

Ale Joss odpověděl stejně prostě: „Vona je mrtvá, slečno Anno. Umřela tam v Londýně. Ani už nevím, kdy to bylo. Ale já jsem si hrozně přál bejt zase v Kentu, kde jsem byl jako malý děcko, protože jsem si pamatoval ty třešně a petrklíče na břehu hunsfordskýho potoka a lekníny ve vodě. A kromě toho mi máma říkala, že nás v Kentu potkalo veliký štěstí. Jaký, to neříkala. Ale měla cikánskou krev, jmenovala se Smithová a byla vod kočovníků. Naučila mě číst z ruky, moje máma... Ale myslím, že tam nic nevidím, ne jako vona. Mám vám číst z ruky, slečno Anno?“

„Proboha,“ zalekla se Anna. „Když chceš. Ale já na takové věci nevěřím.“

„Já už taky ne – ani z poloviny ne,“ zašklebil se Joss. „No ale podívejme se teda.“

Vzal Anninu hubenou bílou ručku do své obrovské hnědé dlaně a chvíli na ni hleděl. To, co viděl, ho zřejmě značně překvapilo.

„Na mou čest, slečno, vy jste skokan!“

„Skokan?“ vyděsila se Anna. „Jako že jsem žába? Jak jsem k tomu přišla?“

„Né. Je před váma velká překážka, kterou budete muset přeskočit.“

„Jak to myslíš?“

V tom okamžiku je ale vyrušila paní Jenkinsonová, která se přihnala zadními dveřmi volajíc: „Slečno Anno, slečno Anno! Všude vás hledám! Lady Catherine se po vás už půl hodiny netrpělivě ptá!“

III.

Dopis slečny Marie Lucasové paní Jenningsové v
Berkeley Street, Portmanovo náměstí, Londýn

Drahá paní Jenningsová,

v pořádku jsem dorazila do Kentu a vděčím za to Vaší laskavosti, že jste mne nechala ve vlastním kočáře dopravit až před dveře mé sestry. Díky opatrné, ale rychlé jízdě Vašeho vynikajícího kočího jsem také dorazila na hunsfordskou faru právě včas, abych se stihla rozloučit s mým švagrem panem Collinsem (který odjel do Hertfordshiru vyřídit záležitosti po svém zesnulém bratranci panu Bennetovi) a také abych byla ku prospěchu mé sestře Charlottě v době porodu. Ten byl naštěstí krátký a bez komplikací a jeho výsledkem jsou dvojčata – chlapečci, kteří tedy zvýšili počet jejich potomstva na čtyři. Novorozenci jsou silní a daří se jim výborně, soudě alespoň podle síly jejich plic. Vzhledově se podobají mému švagrovi, tedy jsou baculatí, červenolící a živí.

Ještě v Hertfordshiru jsem očekávala, že má návštěva v Hunsfordu proběhne zcela poklidně, v pokojných sesterských rozhovorech při vyšívání oblečků pro novorozeňata a praní plen. Avšak to mi nemělo být dopřáno. Jen si představte mé nadšení, nejdražší paní Jenningsová, když byl na faru doručen nejnádhernejší, nejvítanější a nejvýmluvnější důkaz vaší štědrosti, piano z Broadwoodu! Jak se vám mám za tento dar jen odvděčit?

Hraji na něm den co den, abych rozptýlila sestru, jež klavírní hudbu zbožňuje. Jak moudré bylo od vás poslat mi i tolik svazků not! Naše oblíbené skladby jsou Bitva u Prahy od Kottzwara, ale také Dibdinovo Námořníkovy sbohem – velmi tklivé; a samozřejmě Clementi a Předehra Niccola Pucciniho... Skutečně Vám, madam, nemohu dost poděkovat a budu Vám s potěšením hrát, jak dlouho si budete přát, až příště navštívíte Lucasovy či budu-li mít to štěstí a strávím opět nějaký čas pod Vaší pohostinnou střechou v Berkeley Street na zpáteční cestě z Kentu do Hertfordshiru.

Má sestra Charlotta už opustila lůžko, neboť je od přírody velmi živá a nerada vylehává déle, než je nezbytně nutné. Sedává na pohovce a plete, zatímco já jí hraji na piáno. A nejen jí: nemůžeme si stěžovat na nedostatek společnosti, protože na Rosings House jsou teď noví hosté. Nejdříve přijel bratr a sestra Delavalovi, jejichž kočár měl nedaleko odtud ve sněhové bouři nehodu. Slečna Delavalová utrpěla zranění kotníku, a než se zcela uzdraví, lady Catherine jim nabídla přístřeší. Mou sestru Charlottu velkorysost lady Catherine velice překvapila, Její Milost totiž obvykle nebývá tak společenská a pohostinná krom členů její vlastní rodiny. Delavalovi jsou ovšem velmi milí a zábavní a Rosings s nimi uvnitř přímo ožívá, takže ačkoliv se již kotník slečny Priscilly zotavuje, lady C. se s nimi stále nemůže rozžehnat. Pan D. se zřejmě dobře vyzná v zahradnictví a za příznivého počasí tráví hodiny procházkami po rosingském parku s lady C. a radí jí, jak své zahrady a parky ještě vylepšit. A ona mu naslouchá více než ochotně!

Jak možná víte, zesnulý sir Lewis de Bourgh nechal zbourat zbytky starobylého, kouzelného, avšak velmi

nepohodlného zámku Hunsford Castle, aby na jeho místě vystavěl rozlehlý a moderní Rosings House. Dům byl postaven ještě za jeho života, ale zahrady, s nimiž měl ambiciózní plány, nebyly nikdy dokončeny, neboť jeho předčasná smrt ukončila na léta všechny podobné aktivity a lady Catherine se, jak se zdá, o jeho záměry zajímala jen málo a neobtěžovala se dokončit, co on započal. Ale nápady pana Delavala jsou zřejmě i podle jejího gusta a setkávají se s jejím souhlasem. Mezitím se jeho sestra pokouší spřátelit se slečnou Annou de Bourgh, ale není v tom myslím tolik úspěšná. Slečna D. sama je neobyčejně elegantní co se týče šatníku i způsobů, avšak její pokusy ovlivnit v tomto směru trochu i slečnu Annu se dosud nesetkaly s valnou odezvou. Brzy si budeme moci všimnout případných změn, neboť jsou častými návštěvníky tady na faře – slečnu Delavalovou vozí v proutěném pojízdném křesle její bratr, protože ona ještě nezvládne takovouto delší procházku, i když jsem zaslechla, že kratší trasy v zahradách již zvládá, a připojuje se tak k debatám o zahradních úpravách. Jsou ke mně velmi milí a stále chválí mé hraní. Často zde tráví příjemná dopoledne, když je lady Catherine pryč ve městě, kde předsedá místnímu soudu. Povídají si a poslouchají tu nádhernou hudbu, jejíž noty jste mi poslala.

Zmínila jsem se o plukovníkovi Fitzwilliamovi, když jsem byla u Vás? Je synem hraběte z Wrendalu a synovcem lady C. Setkala jsem se s ním tady již při mých dřívějších návštěvách Hunsfordu. Nyní je zasnouben se slečnou Annou. Přijel nedávno jako doprovod staršího bratra lady C, který cestoval ze svého sídla v Derbyshiru. Tento bratr, lord Luke Sherbrine, musí vyřídit nějakou rodinnou záležitost, která se týká jejich sestry, vévodkyně

z Anglesea. My na faře o tom nevíme nic bližšího, ale zřejmě celá záležitost vyvolává nemálo obav a sporů. Plukovník F. sem příliš často nechodí... Čekám, že se brzy vrátí do Derbyshiru. V každém případě – on a slečna Anna spolu mnoho času netráví. Charlotta říká, že ten svazek byl domluven z finančních důvodů a city obou zúčastněných se na vědomí příliš nebraly, jak je to u této společenské vrstvy obvyklé...

Slečna Anna se jako svatební dar pro svého budoucího manžela plukovníka Fitzwilliama nechává malovat. To je zatím před ním i lady Catherine tajemstvím. Já jsem se o tom dozvěděla čirou náhodou, protože jsem se u malíře zastavila zrovna v době, kdy mu seděla modelem. Ten malíř žije se svým přítelem, také malířem, v jedné chaloupce tady na panství. Seznámila jsem se s nimi již dříve a ten den jsem jim přišla vrátit knihu o ptácích, kterou si vypůjčila moje sestra. Je to velmi zajímavá dvojice, nejsou sice nejmladší, ale neobyčejně dobře informovaní, vychovaní a rádi konverzují. Na tom portrétu, který maluje starší z nich, pan Desmond Finglow, o němž jste již možná slyšela (myslím, že je velmi známý), se mu podařilo zachytit něco, čeho si člověk na slečně Anně příliš často nepovšimne – přemýšlivý, pozorný a zaujatý výraz. Jak jsem se již myslím dříve zmínila, ta ubohá je vcelku nenápadná a většinou se tváří smutně a nepřítomně, což ještě znásobuje její nezastíranou nevrlost a špatnou náladu, když ji osloví její matka. Není se příliš čemu divit, neboť poznámky, které jí lady C. adresuje, jsou vesměs přísná vyhubování nebo nabádání, aby seděla rovně a tvářila se mile. Já jsem ji viděla tvářit se mile jen jedinkrát, a to právě tehdy, když seděla v ateliéru obou malířů a nechávala se zpodobnit. Stěží jsem

mohla uvěřit, že je to tatáž dívka! Vypadala tak šťastná a uvolněná, oslovovala malíře „Starý Tome“ a „Mladý Tome“ a nechala jejich kočku, aby jí seděla na klíně. Opravdu jsem zvědavá, a to velice, co se stane, až bude portrét hotov a tajemství odhaleno! Starý Tom – pan Finglow – tvrdí, že je to jeho poslední portrét, jelikož se mu prý horší zrak, což je velmi smutné. Mladý Tom, pan Mynges, mi svěděl, že styl toho obrazu se zcela liší od předchozích děl pana Finglowa: linie jsou jemnější a volnější a celek (který maluje s jistými obtížemi) má v sobě vystihnout spíše vnitřní svět slečny Anny než její vnější vzhled. Copak tomu asi řekne lady Catherine? Když se na ten obraz dívám, přeji si seznámit se se slečnou Annou blíže, sprátnit se s ní. Ale to ona nechce za nic na světě připustit. Je to zvláštní děvče. Možná je po svém strýci, lordu Lukeovi, který je rozhodně poněkud výstřední. Přesto spolu ani oni dva nevycházejí nejlépe...

Můj list papíru mi říká, abych psaní ukončila, předraha paní Jenningsová – a také mi přišla Charlottina hospodyně paní Dennyová ohlásit, že je čas kojení dvojčat, kdy je mým úkolem hrát na klavír, aby byla obě nemluvnata klidná a poslušná.

S nejhlubší úctou a láskou Vaše věrná přítelkyně Maria Lucasová

„Výraz dusty-foot,“ povídá lord Luke, pečlivě loupající ananas, „je odvozen z francouzského Pié poudré – názvu soudu, který se kdysi konal na trhu na kopci sv. Gilese u Winchesteru. Původně byl schválen biskupem z Wintonu. Podobné soudy se konaly i jinde, na poutích a

trzí, a sloužily k tomu, aby byli všichni kramáři a obchodníci, kteří šidili, přinuceni napravit svá pochybení.“

Sestra lorda Lucase jej pozorovala s nepokrytým despektem.

„Luciusi,“ pronesla posléze lady Catherine, „byl bys tak laskav, nechal toho nesmyslného žvanění a raději mi řekl, co ti přesně napsala ta... ta Karolína Ramplingová v tom dopise, který se týkal naší švagrové Adelaidy a jejího údajného záměru změnit svou poslední vůli?“

Lord Luke se nepřítomně zadíval na svou sestru. Světle modré oči mu většinou mírně slzely. Teď si na slzy poklepal sněhobílým kapesníčkem.

A pokračoval: „Je zvláštní, že slovo pige znamená v norštině panna a hog nebo og v galštině mladou osobu obecně. Ogan je tedy mladý muž a oige mladá žena. Odkud tedy pochází anglické pig, tedy prase, se můžeme jen dohadovat...“

„Luku! Budeš prosím tak laskav a odpovíš na mou otázku?!“

„Slovo otázka, tedy anglicky question, bylo poprvé užito roku 1593 a znamenalo použití násilí za účelem získání odpovědi,“ poznamenal na to její bratr. „Samozřejmě se mohlo vyskytnout již dříve, jak to můžeme vědět? Ale tímto datem si můžeme být téměř jisti.“

„Luciusi. Byla bych ti vděčna, kdybys mi ukázal ten dopis, který jsi, jak říkáš, dostal od Karolíny.“

„Bohužel, drahá, obávám se, že jsem ho lehkomyšlně zapomněl v Derbyshiru. Nebo možná... ztratil někde po cestě sem. Věděla jsi, že dostihy v Derby se poprvé konaly na přání dvanáctého hraběte roku 1780, rok poté, co zahájil i dostihy v Oaks? Od té doby je den Derby vždy

druhou středu velkého jara v Epsomu, kde se dostihy konají. Neměli bychom se tam někdy vypravit? Nebyl by to krásný výlet? Mé finance na tom nejsou nejlépe a dobrá sázka by na ně mohla mít blahodárný účinek. Myslím, že Epsom nemůže být od Hunsfordu dál než padesát mil, to není ani půldenní cesta...“

Lady Catherine se ovládala jen s největším vypětím sil.

„Luciusi! Uvědom si, že tohle je důležitá věc, jinak by ses přece neobtěžoval plahočit se sem do Kentu celou tu cestu až z Derbyshiru. Víš, že naše švagrová Adelaida zdědila po svém tchánovi úctyhodnou sumu peněz?“

„Hmm,“ zamumlal lord Luke, „to je toho...“

„A jelikož obě jejich děti zahynuli, když se potopila Arethusa u irských břehů, nemá žádné přímé dědice. Je naší povinností udělat, co bude v našich silách, aby se ten majetek nerozkutálel jenom z nějakého bláznivého, tvrdošíjného Adelaidina rozmaru. Uznáváš tedy nutnost odcestovat do těch končin?“

„Končin,“ opakoval zamyšleně lord Luke. „Věděla jsi, že to slovo pochází z dohody mezi starými Holanďany a Španěly, že výkupné za zajatého vojáka bude končina, tedy výše jeho posledního, konečného žoldu? Nemohu si pomoci, ale připadá mi, že pravidla války nejsou nic jiného než trapná primitivní hra!“

„Luciusi!“

„Má drahá Catherine, víš stejně dobře jako já, že naše švagrová Adelaida je svéprávná osoba. Její jediná reakce na jakékoli tvé nebo mé rady by byla tato: udělá přesný opak toho, co navrhuje.“

„To ano. A této její vlastnosti také musíme náležitě využít,“ odpověděla zachmuřeně lady Catherine a snažila

se nedat najevo svou úlevu z toho, že s jejím bratrem už se dá zase normálně hovořit.

Povzdechl si a rozpřáhl ruce. Lord Luke byl drobný, štíhlý a poněkud přihrbený muž s několika pramínky šedivých vlasů pečlivě rozloženými po temeni hlavy, aby zakryly postupující pleš. Měl malou bradu a tenoučké obočí, které se nenápadně klenulo nad jeho světlýma třekajícímá očima.

„Ale Catherine,“ řekl po chvíli, „čeho chceš v tomhle všem dosáhnout? Já nemám potomky – díky Prozřetelnosti, která mne ušetřila manželství i podobných závazků – a o tvou dceru Annu je už postaráno. Neříkala jsi mi, že má k dispozici padesát tisíc liber, aby osladila ubohému Fitzwilliamovi hořkou svatební pilulku? Má proto opravdu cenu podnikat výpravu do toho odporného kraje – jmenuje se to Veliký Morran, je to tak? Jen cesta do Brinmouthu jistě zabere několik dní únavného kodrcání kočárem, po níž nenásleduje nic horšího než plavba po moři. Nesnesu ani to pomyšlení.“

„Pokud je tobě myšlenka navštívit Adelaidu tak proti mysli,“ odvětila jeho sestra rudnouc zlostí, „jak to, že ti nevadí jet celou tu cestu až sem do Kentu?“

„Ale nejdražší Catherine, návštěva Rosings s jeho výtečnou kuchyní, nádherným okolím a zejména prvotřídním systémem vytápění,“ řekl lord Luke a labužnický natáhl ruce k ohni plápolajícímu v krbu, „taková návštěva je vždycky potěšením, zejména v tomto ročním období, kdy jsou derbyshirské hory ještě hluboko pohřbeny ve sněhu. (Ne že bych stále ještě nelitoval té malebné zříceniny hunsfordského zámku, ne že bych se hluboce, hluboce nermoutil nad jeho zničením, aby uvolnil místo typickému příkladu obyčejné moderní domáčí

architektury),“ a opovržlivě se rozhlédl po rozlehlém salonu, „ale přesto, když už mají být starodávné ruiny tak neurvale odstraněny, je krásné, když jsou nahrazeny tolika kamny a dostatečnou zásobou teplé vody... Teď mě napadá, jak vlastně vzniklo slovo ‚ruina‘. Pochází ze středoanglického ‚ruine‘, které zase přišlo přes francouzštinu z latinského ‚ruin‘, což znamenalo převrhnout či spadnout. Jestlipak je odtamtud odvozena také ‚Rujána‘? Že by na tom ostrově byly samé ruiny? Pochybuji; slyšel jsem naopak, že je to přenádherné místo, kterému se bělostí místních skal může rovnat jen náš Dover... Určitě tady máme nějakou obrázkovou knížku o krásách kontinentální Evropy, bylo by jistě užitečné si ji prostudovat.

Ale cestovat v tomto ročním období na ostrovy Scilly, drahá Catherine, ne ne, z toho mne prosím, milá sestro, vynech. Ty sama jsi bez pochyby ta nejvhodnější osoba pro takovou misi – tedy, pokud si opravdu myslíš, že to stojí za ten čas a námahu.“

„Není mi to ani trochu vhod.“ Lady Catherine se zamračila a vrásky se jí protáhly až k saténovému turbanu. „Ve čtvrtek jsou pozváni Dale-Rothburnovi na večeři – to nemohu odložit a sir Marmaduke a lady Towersová zase příští týden.“

„A, starý dobrý Marmie, rád ho zase uvidím.“

„Pokud hodláš svůj pobyt zde prodloužit, Luciusi,“ řekla lady Catherine, „musíš přikázat tomu tvému Sarcotovi, nebo jak se jmenuje, aby se choval přistojněji k mé služebné Bertě.“

„Ale tu si budeš jistě, Catherine,“ namítl chabě lord Luke, „brát s sebou na Velký Morran.“

„Berta je na lodi jenom na obtíž. Okamžitě podlehne mořské nemoci a z toho má pak týdný a týdný tak mizernou náladu, že brát ji s sebou na Velký Morran nepřichází v úvahu,“ odpověděla lady Catherine podrážděně. „Pokud opravdu pojedu, pak budu muset vzít Hoskinsovou, ženu, kterou jsem nedávno najala na výpomoc Bertě, a to vůbec není nejlepší řešení. Ještě zdaleka nejsem v té věci rozhodnuta...“

Lord Luke se chystal vytasit další řadu argumentů ve prospěch sestřiny mise, když do místnosti vstoupili Delavalovi. Ralph vezl svou sestru v pojízdném křesle.

„... tak hloupá,“ vysvětlovala právě slečna Delavalová se svým rychlým šibalským úsměvem na rtech, „že jsem chtěla až k jezírku – tolik jsem slyšela o jeho krásách – ale ta procházka se pro můj kotník ukázala být příliš dlouhá. Já hloupá! A výsledkem je, že jsem znova na kolečkách. Ale my jsme přerušili rodinnou debatu! Omlouváme se, půjdeme do knihovny.“

„Ne, ne, prosím, neodcházejte, drahá slečno Delavalová!“ zvolal lord Luke. „Můžete mi pomoci přesvědčit mou sestru, že nemůže být nic příjemnějšího než návštěva Velkého Morranu v tomto čase – ty květiny a zahrady na Velkém Morranu jsou prý nádherné.“

Zdálo se, že lord Luke se s Delavalovými již dříve sešel. Mardale Pláce, stavení lorda Luka ve Wensleydale, nebylo příliš daleko od nového domu pana Bingleyho, kde bratr se sestrou strávili nějakou dobu a radili panu Bingleymu, jak nejlépe rozvrhnout své pozemky.

„Pokud opravdu nevyrušujeme... Má sestra a já jsme diskutovali o obdivuhodném výhledu, který se naskýtá z vaší terasy, lady Catherine, a naprosto jsme se shodli na jedné věci...“

Lady Catherine přivítala změnu tématu z vévodkyně z Anglesey na její vlastní majetek s ulehčením a pozorně naslouchala.

„Všechny výhledy z Rosings jsou nedostižné,“ pronesla hrdě. „Ale co máte přesně na mysli, pane?“

„Ach ano, madam, máte úplnou pravdu, jsou skutečně nedostižné, ale zdá se nám velmi nešťastné, že z terasy – a vlastně i z jižních oken v prvním a druhém poschodí domu – ruší scénérii ta ostudná chatrč a sýpka. Bez nich, a možná s nějakou umělou jeskyní nebo klasickým altánkem, jež by se na tom místě postavil –“

„Pche,“ odfrkla si Její Milost a zamyslela se. „Možná na tom přece jen něco bude.“

Ani si nevšimla výrazu zděšení na tváři své dcery Anny. „Něco zcela prostého – dórské sloupy nebo replika Parthenonu?“

„Bydlí někdo v té chatrči?“ zajímala se slečna Delavalová. „Bude nutné najít obyvatelům toho domku jiné útočiště, pokud se zbourá?“

„Jsou tam nájemníci. V takovém případě si musí sami najít jiné ubytování. To bude jejich problém. Já nejsem povinna –“

„Ale mami,“ odvážila se Anna namítnout slabým hláskem. „Žije tam pan Mynges a pan Finglow. Byli to tatínkovi přátelé.“

„Zlatíčko, nemíchej se do věcí, do nichž ti nic není,“ řekla na to lady Catherine ostře. „Je to naprosto nevhodné.“

Anna ztichla. Slečna Delavalová se na ni povzbudivě usmála a pozvedla přitom obočí, jako by říkala: rozumím ti, ale

co můžu dělat?

Joan Aiken

Má na nose pihy, pomyslela si Anna de Bourgh. Kůži má hladkou, ale tlustou jako kůrku pomeranče. Není tak jemná jako moje nebo Marie Lucasové. Ta má nádherně jemnou pleť, i když trochu bledou. Slečně Delavalové nedůvěřuji. Připomíná mi tu kočku Alici...

IV.

V tomto ročním období vstávala Anna de Bourgh často před šestou hodinou ranní a těšilo ji pomyšlení, že nikdo v domě, kdo by ji mohl pronásledovat s napomínáním a hubováním, ještě není na nohou.

Jejím prvním cílem byl třešňový sad, který se nalézal na východ od zeleninových záhonů. Časně zrána se paprsky vycházejícího slunce nad Hunsfordem dotkly bílých kvítků a proměnily je ve sněhobílou záři.

„Šťastně, šťastně budu žít, pramen krásy květů pít,“ pobrukovala si Anna, když zírala na tu bělostnou nádheru. „Ach, jak moc bych si přála mít vlastní třešňový sad!“

„Ale tohle všechno bude jednou přeci vaše, slečno, ne?“ ozval se zahradníkův pomocník Joss, který se náhle objevil vedle ní s plnou náručí tykví a svým černobílým křížencem Plutem v patách.

„Ano,“ povzdechla si Anna, „ale to už budu ženou plukovníka Fitzwilliama. A včera jsem ho slyšela shodnout se s Delavalovými, že tento sad by měl být vykácen, protože stromy jsou staré a moc velké, sběr ovoce je velmi namáhavý a hlavně sad brání ve výhledu z oken knihovny. Nedokážu si představit, že by se někdo ptal mě na můj názor v celé věci.“

„To je tedy pěkně nefér,“ poznamenal Joss, „když se von k sadu dostane vlastně přes vás! Ale co. Na světě je dneska máloco fér.“ Zapískal pár tónů z písničky „Sladký

třešně zralý“ a dodal nesouvisle: „Moje máma dělala báječný sušený třešně.

Říkala, že je dělá podle receptu tý paní Godwinové, manželky bývalého faráře.“

„Předchůdce pana Collinse,“ doplnila Anna. „Umřela, když jsem byla ještě v plenkách. Nikdy jsem její sušené třešně neochutnala. Zeptám se paní Collinsové, jestli ten recept ještě nemá. Myslím, že když se Collinsovi na faru nastěhovali, našli tam spoustu starých knih, které patřily Godwinovým. Možná je mezi nimi i kuchařka.“

„Měl bych už radši jít,“ řekl Joss, „nebo ze mě kuchař udělá fašírku.“ Když si všiml Annina smutného výrazu, dodal: „Pojďte slečno, ukážu vám, jak se můj Pluto ráno koupe. To mi dycinky zlepší náladu.“

Mezi sadem a zahradami se nacházel malý obezděný dvorek s fontánou uprostřed. Ta se skládala z mísy na podstavci, který byl asi metr vysoký, a nad ním bylo ještě několik menších nádrží, každá v průměru menší než ta pod ní, a nahoře tryskal pramen vody, který postupně stékal všemi nádržemi. A ta nejspodnější nádrž, veliká asi jako menší vana, byla Plutovým oblíbeným místem. Skočil do ní, labužnický nastavoval hřbet proudům vody a pak rozjařeně vyskočil ven a důkladně se otřepal. Anna se smála jako vždycky, když viděla podobnou scénku, a přitom se držela v bezpečné vzdálenosti od stříkající vody.

„Ještě, Jossi! Ať to udělá znova!“

Joss zapískal na prsty, ale Pluta nemusel dvakrát pobízet, aby s nadšením vykonal celý obřad ještě jednou.

„Teď už pojď, kamaráde, ať nejsme v rejži,“ zavolal na něj Joss a s pohvizdováním odkráčel.

Ralph Delaval, který se právě vracel z ranní exkurze do vesnice Hunsford, si pomyslel, jak dokáže smích změnit vzhled Anny de Bourgh.

„Dobré ráno!“ pozdravil ji. „Přemýšlela jste stejně jako já o tom, jaká asi bude tentokrát úroda třešní? Musíme lady Catherine přesvědčit, aby vykácení sadu odložila, až bude úroda sesbírána.“ Všiml si, že Anna se okamžitě začala tvářit jako obvykle – rozmrzele a nezúčastněně.

„Nemá smysl ztrácet se slečnou Annou de Bourgh čas,“ řekla mu jeho sestra Priscilla. „Je zaslíbena svému bratranci a smířila se s tím.“

„Mohla bys využít všech svých schopností a odloudit jí ho,“ navrhl Ralph.

„Nemá ani floka,“ řekla Priscilla smutně, ale odevzdaně. „Kdybych byla o deset let mladší, zlomil by mi snad srdce jako Marii Lucasové, ale pokud se nestane něco opravdu převratného – jako třeba něco jeho tetě na ostrovech – ne ne, už jsem na takové pobláznění moc stará. Aspoň myslím! Leda kdyby Anna zemřela jako jeho manželka a kdyby se měl stát bohatým vdovcem –“

„Ale no tak, sestřičko!“ pokáral ji Ralph se smíchem. „Dost těch morbidností! Musíme se věnovat našemu úkolu...“

„Vždyť já vím! Možná by se nám dařilo lépe v Londýně. Kdybys byl, drahý bratře, neztratil tolik peněz na garthoverských dostizích –“

„To byla směla,“ pokrčil rameny. „Jak jsem měl vědět, že tam bude i Carrik? Musel jsem se mu pomstít.“

„Jsem tak ráda, že nejsem muž s tou vaší směšnou ješitností. A jaké štěstí, že ani lord Luke, ani Fitzwilliam neholdují kartám.“

„To je opravdu štěstí, protože ani jeden z nich si nemůže dovolit prohrát. Ale partička whistu by pěkně ukrátila čas, než se madam konečně rozhodne.“

„Jsi si jistý, že to uděláš?“

„To jsem,“ řekl se svou typickou bezstarostností.

Když se teď díval na Annu de Bourgh, poznal, že nemá šanci vetřít se kdy do její přízně, a tak se jen uklonil, pozvedl klobouk a vydal se ke skleníkům, kde jistě potká Smirkea.

Anna odešla opačným směrem, k jezerům.

Dole na faře dělala Maria obvyklý hudební doprovod snídani svých dvou synovců.

„Celý dům je tak tichý, když oba spí,“ poznamenala na závěr obřadu, kdy už obě nemluvnata spokojeně spala každé ve svém košíku.

„Je mi smutno po Lucy a Samovi,“ přiznala Charlotta. „Myslím, že pro ně pošlu už zítra. Je tady bez dětí takové ticho. Za časů Godwinových to tu muselo být opravdu smutné.“

„Oni neměli děti?“

„Ne, ona umřela při porodu, chudinka. A dítě zemřelo také, ne sice hned, ale později, během té epidemie tyfu. A tak se stal pan Godwin nespokojeným vdovcem a byl rád, když se mohl odstěhovat do Canterbury, když mu tam nabídli místo. Víš, s lady Catherine si taky do oka zrovna nepadli, nenamáhal se tak jako pan Collins pohlížet na svět z jejího zorného úhlu.“

„A co jeho žena, paní Godwinová? Jaká byla?“

„Mnohem mladší než její muž. Velmi mladá a krásná. Tak to alespoň říkala paní Hurstová a lidé ve vsi. Ráda se procházela a věděla toho spoustu o ptácích a kytíčkách a kde rostou vzácné orchideje. Lady Catherine ji, myslím,

moc neměla v lásce a tvrdila, že když zemřela při porodu, potrestal ji Bůh za to věčné běhání po lesích a loukách. Ale sir Lewis ji měl docela rád; i on se zajímal o koniklece a obří orchideje, které se v těchhle končinách zřejmě vyskytují v hojné míře. Mezi knihami Godwinů jsem našla malý atlas orchidejí, který jí věnoval.“

„Asi spolu chodili na kytičky.“

„Ach, o tom tedy pochybuji, to by lady Catherine neschválila.“

„Jestlipak to byl moudrý člověk? Nedovedu si představit, že by si lady Catherine vzal někdo rozumný.“

„Možná byla v mládí jiná,“ řekla na to Charlotta váhavě. „Možná se na svatbě dohodly jejich rodiny jako –“ a zarazila se.

„A byl velice bohatý – a taky hezký,“ pokračovala Maria. „Odkud měl všechny ty peníze?“

„Myslím, že z výroby nějaké látky.“

„A ona se rozhodla, že ho uloví. A pak mohla nechat zbourat Hunsfordský zámek a postavit si moderní dům.“

Ozval se zvonek u dveří a za chvíli přišla paní Dennyová se vzkazem pro paní Collinsovou.

„Je to od lady Catherine,“ řekla Charlotta a přelétla očima psaní. „Ptá se, jestli tě mohu dnes večer postrádat, protože čeká na večeři Dale-Rothburnovy a sira Marmaduka Towerse s chotí.“

„Mám s nimi večeřet?“ Maria byla snad ještě víc vyděšená než překvapená.

„Ale ne, zlatíčko! Jaks na to vůbec přišla? Máš tam přijít až potom, kdy se bude podávat čaj, abys jim zahrála a zazpívala.“

„To je strašné!“ Maria zbledla. „Charlotto, musím?“

„Myslím, že musíš, drahoušku. Lady Catherine by se velice zlobila, kdybys odmítla – a nedokážu si ani představit, jak rozčilený by byl pan Collins.“

„Ale bude tam plukovník Fitzwilliam – a Delavalovi. Budu se cítit jako šašek, jako nějaký placený bavič!“

„Až na to, že ti nikdo nezaplatí,“ řekla suše Charlotta.

„Je to tak ponižující!“

„Už jsi mnohokrát hrála v klubu našeho otce v Lucas Lodge.“

„Ano, ale to bylo pro tatínka – něco úplně jiného.“

„Je mi to opravdu líto. Ale máš přece talent i důstojnost. Díky své odvaze to všechno nakonec ve zdraví přestojíš.“

„Tak ty se mě snažíš přemluvit, Charlotto. Dobrá! Můžeš odepsat lady Catherine, že poníženě přijímám. Že jsem velice šťastná. Ale nebude to pravda. Jak mohu hrát písně, které jsem loni v létě zpívala jemu? Ach, Charlotto, to přeci musí něco znamenat, když mají dva lidé tolik společných nápadů a pocitů a stejný vkus?“

„Ty ho stále miluješ,“ řekla Charlotta se smutkem v hlase.

„Ano, Charlotto, miluju! Miluju!“

„Tak v tom případě proti tomu musíš bojovat!“ hubovala ji Charlotta. „Víc nemůžeme dělat, víš? A my ženy máme to štěstí, že máme tolik užitečných a příjemných úkolů, jejichž plněním můžeme odvést pozornost od neplodných bolestí, jež nás sužují. Zaměstnej se nějak. Nechceš jít do kuchyně a pomoci Bessie s chlebem? Upečeš ho lépe než ona. Nebo bys mohla vyplít růžový záhon, kde, jak mi řekl Smarden, začíná rašit vlaštovičník. Nebo se můžeš projít do vesnice a něco mi tam vyřídit a pak se zastavit u paní Hurstové v Dumb

Woman's Lane a vzkázat jí, že Sam a Lucy mohou přijít zítra a že jim má vyprat oblečení.“

„To udělám,“ rozhodla se Maria. „A vezmu Sama a Lucy na procházku a budeme hledat petrklíče.“

„Výborně! Sam a Lucy se zblázní radostí, až tě uvidí. Ale –“ Charlotta se na sestru významně podívala, „nejdeš tam proto, že doufáš, že potkáš plukovníka Fitzwilliama, že ne?“

„Ne, Charlotto, to opravdu ne.“

„Dobrá. Běž si pro klobouk a šálu a já ti zatím napíšu seznam věcí, které potřebuju vyřídít.“

Vesnice Hunsford se skládala z několika cihlových a doškových stavení kolem návsi, jedné sušárny a hospody Hopsack Inn, příjemného zařízení s doškovou střechou a velkými okapy. Kdysi nemělo valnou pověst, povíдалo se, že je to hnízdo podvodníků. Ale ty časy jsou dávno pryč. Uprostřed návsi stála kvintána, otočný dřevěný panák s napřaženým ramenem, sloužící ve středověku rytířským hrám. Někteří cizinci jej mylně pokládali za kůl vyzdobený místními obyvateli. Také by dávno zmizel v propadlišti dějin, nebýt sira Lewise de Bourgh, který na něj byl pyšný a v závěti si přál, aby byl za jeho peníze každý rok obnovován a čerstvě natřen.

Maria Lucasová mluvila pravdu, když tvrdila, že nedoufá potkat ve vsi plukovníka Fitzwilliama. Byla proto nepříjemně překvapena, když před poštou na návsi neomylně rozeznala vedle slečny Delavalové v jejím křesle jeho vysokou postavu. Za chvíli se k nim připojil i pan Delaval, jenž se objevil ve dveřích pošty.

To poslední, nač měla zrovna Maria náladu, byla nezávazná konverzace s Delavalovými ve společnosti plukovníka. Příliš se jí oba sourozenci nezdáli a přála si, aby už byla jejich návštěva na Rösings brzy u konce. Ale kotník slečny Delavalové jim zřejmě poskytoval dostatečnou záminku k tomu, aby mohli svůj pobyt zde do nekonečna prodlužovat.

Než ji mohli zahlédnout a pozdravit, zabočila Maria do Dumb Woman's Lane, malé uličky vedoucí k mlýnu, a zaklepala na dveře paní Hurstové. Otevřela ovdovělá sestra paní Hurstové paní Hobdenová, jež bydlela v chaloupce s ní a která hrála nejvýznamnější roli v péči o děti z fary.

„Á, pojd'te dál, slečno, jen pojd'te! Pan Sam a slečna Lucy budou nadšení, že vás vidí! Jsou vzadu na dvorku, malej Joss je posadil na houpačku. Je tam teď s nima. Má teď volno na snídani. Pojd'te přece domem, doufám, že vám nebude vadit ta pára, peru jim zrovinka šatičky a povlečení.“

Dům sestával z jedné místnosti a zadní kuchyně. Žebřík vedl do prvního poschodí. Ze svých častých návštěv v chalupách v Longbournu znala Maria velmi dobře ten kyselý zápach vlhké cihlové podlahy, opotřebovaných hadrů, brambor vařených ve slupce, vlhké omítky a zatuchlosti oken, která se nikdy neotevírala. Prošla do zadní kuchyně, kde nebylo nic než měděná nádoba s prádlem pověšená nad ohništěm, v němž hořely malé větévky a smetí. Paní Hobdenová prádlovou směs promíchala vařechou a pak zavolala na dvůr:

„Slečno Lucy! Pane Same! Je tady na návštěvě vaše tetička!“

Radostné výkřiky venku zesílily. Maria vyšla na malý trávník ohraničený živým plotem se záhonem zeleniny a špinavým kurníkem, kolem něhož se hemžilo hejno drůbeže. Na trávě stála jednoduše zkonstruovaná houpačka: přes silný pařez bylo položeno dlouhé prkno; z něj se s výskotem svalily dvě zabláčené Charlottiny starší děti. Byl s nimi vysoký snědý chlapec, jehož Maria párkrát viděla pracovat na pozemcích Rosings House. Věděla, že je synovcem paní Hurstové a že u ní bydlí.

Lehce se dotkl čela a s úsměvem Marii pozdravil.

„Přišla jsem je vzít na procházku,“ řekla, „ale možná tady raději zůstanou a budou si s tebou hrát na houpačce.“

„Ale né, slečno, já musím zpátky do práce. Kousek s váma puđu, vezmu to zkratkou přes louku.“

Vyrazili stezkou a děti se Jossovi věšely na ruce, až musel prosit o slitování.

„Jak budu jenom moct okopávat zahradu, když mně vytáhnete ramena z kloubů?“

Po cestě si povídali o těch šokujících změnách, které se na Rosings plánují.

„Já si myslím, že posekat ten třešňovej sad je účinněj zločin,“ povídá Joss. „Rodil by dost třešní ještě léta a léta.“

„Je to opravdu škoda,“ souhlasila Maria.

„A to, že vypudili ty dva ubohý pány z jejich domova – to je opravdu zlotřilost! (Nevadí vám, že tak mluvím, slečinko? Neřeknete to lady Catherine, že ne?)“

„Jaké ubohé pány?“ zeptala se Maria překvapeně. „Nevím, o čem mluvíš.“

„Takže vy jste vo tom ještě neslyšela? Je to Starej Tom a Mladej Tom – pan Finglow a pan Mynges, ti dva páni,

co umějí malovat. Musí se vystěhovat po dobrejch třiceti letech!“

„Ach panebože,“ zašeptala Maria. „To je hrozně smutné. Ale proč?“

„Aby tam lady Catherine měla krásnej výhled, se říká. Řeckej chrám. Povídá se, že pan Finglow – Starej Tom, jak mu říkáme – byl tou zprávou úplně ochromenej a skácel se k zemi. Je k smrti nemocnej, víte slečno? Nebude už mezi náma dlouho.“

„Ne, to jsem nevěděla,“ řekla na to Maria zaraženě. „To je opravdu strašné. Ale možná, když lady Catherine uslyší, jak je nemocný, změní názor.“

„Možná,“ pokrčil rameny Joss. „A možná porostou mrkve na stromech.“

Přehoupl se přes zídku, zamával dětem a zmizel v polích.

„Pojďte, děti,“ vyzvala je Maria. „Pojďme se podívat po nějakých petrklíčích.“

Vzala je za ruku a s těžkým srdcem se vydali dál pěšinou.

Než došli k mlýnu, míjeli malý háj, kterému vesničané říkali narcisový kvůli divokým narcisům, které v něm rostly. Vinul se jím malý bublající potůček s břehy zarostlými kapradím a pokračoval dál až dolů k mlýnu pod klenutým kamenným mostem, který se sbíhal s lesní pěšinou. Tady děti strávili mnoho času tím, že na jedné straně mostu házely do vody větévky a hned běžely na druhou podívat se, jestli větvičky plavou dál. Maria seděla na pařezu, pohroužena do vlastních tíživých myšlenek.

Najednou ji z přemýšlení vytrhl zvuk blížících se kroků a mezi stromy spatřila – Fitzwilliama? To byla její první reakce, za níž si hned v duchu vyčinila; copak ho

před chvílí neviděla ve vsi, jak jde přesně opačným směrem? Navíc tenhle muž byl menší a štíhlejší, úplně jinak stavěný než plukovník. Když se přiblížil, poznala, že je to Ambrož Mynges, s nímž se seznámila, když spolu s Charlottou vracela knihu o ptácích.

Vypadal smutně a rozrušeně a Maria se vůbec nedivila, když si vzpomněla, co jí vyprávěl Joss.

Popřála mu dobré ráno a snažila se, aby její hlas zněl co nejpřátelštěji.

„Pane Myngesi! Přeji vám dobrý den.“ Viděla, že si na ni sotva vzpomíná, a tak mu pomohla: „Jsem sestra paní Collinsové z fary, jsem právě na procházce s neteří a synovcem.“

„A, ano. Slečna – slečna Lucasová, je to tak? Jdu, tedy – chtěl jsem jít, ale možná-možná byste mi mohla pomoci vy...“

„Samozřejmě! Tedy pokud to bude v mých silách. Jak vám mohu pomoci?“

„Můj přítel Desmond je vážně nemocen. Je u něj teď lékař, pan Willis. Jeho stav je akutní: posilující lektvary, obklady, krvácení, klystýry, kapky – zkoušeli jsme všechno, ale mamě. Pan Willis se domnívá, že jej teď může zachránit už jen dobrá ošetřovatelka. Je tady jistá paní Hobdenová, která by mohla být podle Willise tou osobou, pokud bude moci.“

„Ano, paní Hobdenovou znám,“ řekla hned Maria. „Všichni známe paní Hobdenovou, že ano, děti? Starala se o tyhle dva. Ale já je hned vezmu domů a požádám ji, aby přišla k vám. Určitě to ráda udělá. Už nikam nechodte, pane Myngesi, vraťte se ke svému příteli. Předám váš vzkaz paní Hobdenové a jistě bude u vás do půl hodiny.“

„Opravdu to můžete udělat?“ Díval se do země, zamračený, ustaraný. Ale teď k ní zvedl zrak a ona uviděla, jak moc zármutku se mu odráží v jeho tmavých očích.

„Ano! To vám slibuji. A pokud z nějakého důvodu nebude moci přijít paní Hobdenová, dohlédnu na to, aby našla někoho jiného, stejně schopného. Vraťte se ke svému příteli,“ opakovala Maria. A dodala: „Slyšela jsem, co se stalo – ty špatné zprávy, které způsobily vašemu příteli takové trápení, a byla jsem více šokována, než mohu vypovědět. Je mi to velice líto! Ale už vás nebudu déle zdržovat. Přeji hezký zbytek dne! Pojd'te děti, musíme rychle zpátky za paní Hobdenovou.“

„Ale nenašli jsme žádné petrklíče!“ namítl Sam.

„To ne, ale uděláme něco mnohem lepšího: vezmeme od paní Hobdenové vaše hračky a pak vás vezmu domů k mamince. Souhlasíte?“

„Ano! Domů k mamince!“ Obě děti začaly výskat a poskakovat radostí.

Maria se neubránila úsměvu. Pan Mynges byl však už na cestě zpátky po pěšině, kterou přišel.

Chudák, pomyslela si Maria, když kráčela s dětmi zpět po Dumb Woman's Lane. Jeho trápení je mnohem horší než mé.

Na cestě do Rosings House potkali plukovník Fitzwilliam a Delavalovi lorda Lukea Sherbrina, který se ležérně procházel po šterkové cestě.

„A, drahý Fitzi! Tak tady jsi! Chtěl jsem si s tebou v klidu popovídat. Jde na mne zas můj starý neduh, cítím to, a myslel jsem, že bude nejlépe domluvit vše co nejdřív, pokud budu muset ulehnout na lůžko – a to by se mi vůbec

nehodilo do krámu –a ani neznám tvé plány. Kdypak bys rád zpátky do Derbyshiru?“

„To ještě nevím, pane,“ odvětil plukovník. „Jsem vám plně k dispozici.“

„To má ale lord Luke štěstí!“ poznamenala slečna Delavalová se svým šibalským úsměvem.

„A, no, to ano!“ Světlé oči lorda Lukea spočinuly nejprve na dámě a pak na plukovníkovi.

„Odvezu sestru domů,“ řekl Delaval a sestře připomněl: „Musíš si odpočinout a nabrat síly, drahoušku, protože dnes večer musíš zazářit.“

„Ano. A poslechneme si talentovanou, skvělou slečnu Lucasovou, jak hraje a zpívá.“ Slečna Delavalová vrhla na plukovníka kradmý pohled; plukovník zrudl a odvrátil se. A dodala zádušně: „Jaká škoda, že s sebou nemám svou harfu. Mohla bych slečnu Lucasovou doprovázet.“

„Zapomínáš, drahá,“ ozval se její bratr, „že bys ani nemohla hrát. Tvůj kotník...“

„Ach pravda, jistě, můj nešťastný kotník. Jsem já to ale chudinka. Zavez mne do domu, Ralphe.“

A dáma byla odvezena pryč.

„Pche! Co si o nich doopravdy myslíš, Fitzi?“ zajímal se lord Luke, jakmile byli Delavalovi v bezpečné vzdálenosti. „Kouzelný pár, nemyslíte, sire?“

„Kouzelní ničemové! Dal bych nevím co za to, abych věděl, co si teď šuškájí. Ty ne? Raději bys měl na sebe dávat pozor, chlapče. Jediné nešťastné slůvko a má tě v chomoutu. Tenhle druh já poznám, na to vem jed!“

„Ach ne, pane, myslím, že se naprosto mýlíte. Řekl bych, že zná mé finanční poměry lépe než já. Ta jde po větších rybách. Ale o čem jste se mnou chtěl mluvit, sire?“

„Až moje sestra odjede na Morran...“

„A víte jistě, že to udělá?“

„To si piš! Nedává to najevo, ale z pomyšlení, že by Adelaida mohla odkázat své peníze mimo rodinné peněženky, je úplně vedle. Nedá si pokoj, dokud neudělá všechno, aby ty peníze skončily v náruči někoho, koho ona schválí – jako třeba Anny, pokud bude moci.“ Fitzwilliam vzdychl. „Proč ty vzdechy, milý synu? Pak skončí stejně ve tvé kapse, budeš bohatý muž – to není zlé, co říkáš? Ale o tom jsem mluvit nechtěl. Než se Catherine vrátí, chtěl bych tady mít alespoň tři týdny pro sebe.“

„Proč, sire?“

„To je moje věc, chlapče. Ale prozradím ti tolik, že jsem byl přímo d'ábelsky rozhořčen, když Catherine – aniž by to s kýmkoli konzultovala – nechala zbourat Hunsfordský zámek, aby na jeho místě postavila tuhle moderní hrůzu! Možná ten zámek opravdu trouchnivěl a rozpadal se, ale měl svou důstojnost a grácii, kvalitu a tradici, kdežto tohle monstrum – pche! To už se mi více líbí má krabička se šňupacím tabákem!“

„Proč jste neprotestoval, když se to stalo, sire? Byl jste přítelem sira Lewise – proč jste mu něco neřekl? Nebo mému otci?“

„Pche – tvůj otec, ten na tyhle záležitosti neměl nikdy čas. Byl až po uši namočený v politice. A kromě toho jsem byl tehdy v Indii. Měl jsem co dělat, abych se postaral sám o sebe. Když jsem se vrátil do Anglie, už bylo po všem. Ze zámku nezbyl kámen na kameni. A aby toho nebylo málo, měl jsem na Hunsfordském zámku své věci – sakra, Fitzi, vždyť to bylo rodinné sídlo, kde jsem vyrůstal! Strávil jsem tam půlku života. A kde myslíš, že to všechno je? Kde jsou asi všechny ty věci?“

„No,“ řekl poslušně Fitzwilliam, „kde tedy jsou?“

„Myslíš, že jsem se Catherine neptal? Ach, řekla nezúčastněně, spoustu toho starého harampádí jsem vyhodila. Nějaké věci jsou nahoře na půdě. Ano, jak se zdá, má Rosings House i půdu. A myslíš, že se tam smím podívat? Samozřejmě že ne! Nejdřív prý půda, a co to bude pak? Co by tomu řeklo služebnictvo, že tam nahoře slídíš? A co je mi do toho, co bude říkat služebnictvo? Chci mít čas, abych si tu půdu mohl prohlédnout, krabici po krabici, balík po balíku. A to Catherine nikdy nedovolí. Ale když bude pryč na Velkém Morranu a bude se tam hádat s Adelaidou – tak co, už tomu rozumíš?“

„Ano, pane, myslím, že tomu začínám rozumět.“

V.

Dopis od Marie Lucasové paní Jenningsové

Drahá paní Jenningsová,

jaro je v Kentu nádherné. Konečně rozumím tomu, proč se tomuto kraji říká Zahrada Anglie. Stromy jsou obaleny zelenými lístečky a bílými květy, lesy a louky se honosí bílými fialkami a sasankami. Hertfordshirský Longbourn se s tím nemůže srovnávat, a i když je mi občas smutno, jsem ráda, že jsem zde s Charlottou, která byla vždycky mou oblíbenou sestrou. Pan Collins je stále mimo domov, neboť jeho právní povinnosti v Longbourn Manor ještě nejsou všechny splněny. Lady Catherine proto zuří a neustále hubuje nebohou Charlottou, ale v Rosings stále přebývá pan Delaval a ten spolu s vikářem panem Lawsonem vede pobožnosti za něj, takže lady nemá proč se hněvat, zvláště když je u ní pan Delaval tak oblíben. (Mně samotné se pan Delaval příliš nezamlouvá.) V každém případě lady Catherine sama za tři či čtyři dny odjíždí, aby navštívila svou švagrovou, vévodkyni z Anglesey. (Vévoda není doma, velí nějakému regimentu ve Španělsku.) Byl zde pan Gregory Stillbrass, právní zástupce lady Catherine z Canterbury, aby mu lady Catherine mohla na dobu své nepřítomnosti udělit plnou moc. (Myslím, že její bratr lord Luke, který je nyní také v Rosings na návštěvě, se cítil velmi uražen, že ta moc nebyla udělena jemu, ale lady Catherine mu příliš nedůvěřuje.) Je to skutečně podivná rodina. Měla jsem

možnost je jednou večer pozorovat, když jsem byla vyzvána, abych zahrála a zazpívala pro hosty, kteří byli pozváni na večeři. (Oblékla jsem si ty šaty ze starorůžového mušelínu, které jste mi darovala, drahá paní Jenningsová.) Seděla jsem v hudebním salónku, který těsně sousedí s modrozlatým salonem a dvojité dveře byly dokořán, takže jsem mohla sledovat a slyšet, co se tam děje. Plukovník Fitzwilliam byl tak laskav, že mi příležitostně obracel stránky, ale jinak jsem pro ně byla jako kus nábytku, soudě podle pozornosti, kterou mi věnovali.

Lady Catherine to neobyčejně slušelo, měla na sobě šaty ze saténu barvy krokusu a účes nejméně půl metru vysoký, zdobený pštrosími pery. Co jí však dodávalo takového grandiózního lesku, byla hojnost diamantů, jež na sebe navěšela: trojitý náhrdelník, náušnice, nespočet broží a jakási korunka, kterou měla nasazenou ve vlasech. Komplimentů dostala ten večer požehnaně, ale já jsem náhodou zaslechla slečnu Delavalovou, jak tiše poznamenává k lady Towersové, že je opravdu ostudné, v jakém jsou tak nádherné diamanty stavu: úplně zašlé. Lady Catherine tu poznámku také zaslechla a nebyla ani trochu potěšena a já si všimla, jak se pak několikrát přísně prohlížela v jednom z těch podlouhlých zrcadel, která jsou součástí modrozlatého obložení. A pak se nenápadně zeptala pana Marmaduka Towerse, jestli jí může doporučit nějaké dobrého odborníka, který by jí diamanty vyčistil, a on bez váhání zmínil pana Graye na Sackvillské ulici 41. Vzápětí se však ozval pan Delavai, jenž byl poblíž, a tvrdil, že firma Rundell & Bridge je mnohem spolehlivější, a navíc by sem na vesnici vyslala svého muže, který by diamanty vyčistil přímo na místě, a tím by

se lady vyhnula riziku spojenému s přepravou šperků do Londýna. Lady C. to vše uvážila, ale k jakému závěru nakonec došla, nevím.

Slečna Anna de Bourgh byla po celý večer bez nálady a více než jednou jsem její matku zaslechla, jak jí vytýká její zachmuřený výraz a nezdvořilé chování. „Jak můžeš čekat, že se budu tvářit jinak,“ namítla slečna Anna, „když ubohý pan Finglow leží vážně nemocen, a to jen kvůli tomu, co sis usmyslela.“

„Jak to mluvíš se svým rodičem?“ rozohnila se lady C. „Už o tom nechci ani slyšet!“

„Kdyby žil můj otec –“ nedala se slečna Anna, ale lady C. procedila mezi zuby: „Mlč, darebnice!“ A odplula pryč.

Proč to pozdvižení? Protože ti dva malíři (zmínila jsem se o nich v posledním dopise), kteří bydlí v chaloupce u jezera, se musejí vystěhovat, aby mohl být jejich domek stržen a na jeho místě postaven nějaký módní letohrádek či umělá jeskyně, která vhodně okráší výhled z Rosings House. Žijí tam už tak dlouho, že jim tato zpráva způsobila obrovský šok a starší z gentlemanů pan Desmond Finglow, který má již tak chatrné zdraví, utrpěl mozkovou příhodu, po níž oslepl a je zcela odkázán na cizí pomoc. Pohled na něj je opravdu velmi smutný. Charlotta a já jsme se v jejich stavení často zastavily s košíkem ovoce a pamlsků, ale pan doktor Willis nechová naději, že by se malíř mohl uzdravit. Také je to škoda proto, že portrét slečny Anny byl již téměř hotový, ale on už jej ani nevidí a nemá sílu ho dokončit. Mezitím se jeho přítel pan Ambrož poohlíží po jiném domě, kam by se mohli odstěhovat, ale jak si jistě dovedete představit, nemá na to vůbec náladu, když je jeho přítel tak nemocný. Myslím, že se pokusil apelovat na lorda Lukea, aby

přesvědčil lady Catherine změnit nad domkem svůj verdikt, ale lord L. je nevypočitatelný podivín. Vypadá docela přátelsky, ale pro druhé se neobtěžuje nic udělat. A tvrdil (možná oprávněně), že na svou sestru nemá žádný vliv – kdo ho také má? Nikdo, pokud se jeho přání zrovna neshoduje s jejím rozmarem. Její jedinou odpovědí bylo, že doufá, že až se vrátí z ostrova Velký Morran, najde chaloupku prázdnou a proces jejího bourání v plném proudu.

Snažila jsem se spřátelit s chudinkou slečnou Annou, jež myslím vede velmi ponurý život a v budoucnu pro sebe nevidí nic dobrého, ale na mé pokusy reaguje jen velmi zdráhavě. Zdá se, že jejím nejlepším přítelem je zahradnický pomocník Joss, jenž byl vychován v Londýně nějakou cikánkou a po její smrti se vrátil do svého rodiště, Hunsfordu. Zřejmě měl velmi pestrý život: jeden čas pracoval pro sira Felixe Ravenstonea, prezidenta Královské společnosti, jindy se zase, jak tvrdí, živil jako kapsář! A jeho pes Pluto byl tomuto „řemeslu“ prý také vyučen! Doufám, že si dělal legraci. Je to zábavný hoch, tichý, ale vtipný. V každém případě ve venkovském Kentu příliš mnoho kapsářů nemáme.

S úctou Vaše věrná přítelkyně Maria Lucasová

„Nejstarší kat, jehož jméno známe, se jmenoval Bull. Není to pozoruhodné?“ řekl lord Luke. „Člověk se pak ptá, jestli si Angličané zvolili Johna Bulla jako symbol svého národa záměrně po něm. Nejznámější popravčí byl samozřejmě Jack Ketch, který oběsil lorda Russella a vévodu z Monmouthu.“

„Mohl bys prosím zanechat tohoto pochmurného tématu, Luciusi,“ vyštěkla lady Catherine. „Bůh ví, že mám starostí až nad hlavu, i bez tvých –“

„Katova mzda,“ pokračoval její bratr nerušeně, „činila třináct a půl pence – plus pár měďáků na lano. Troufám si odhadnout, že dnes je to podstatně více. Samozřejmě se očekávalo, že šlechtici odmění popravčího sedmi až deseti librami za to, že jim odsekne hlavy. To se mi zdá nespravedlivé. Proč bych měl investovat takovou sumu peněz do tak strašlivého podniku?“

„Myslím, že kdyby na to přišlo, strýčku Luku, ještě rád bys jim ty peníze dal,“ ozvala se Anna de Bourgh, procitnuvší ze své apatie. „Při oběšení musí mít člověk štěstí, aby všechno proběhlo hladce.“

„Anno! Když nemůžeš říct nic lepšího, raději buď zticha!“

Pan Delaval rychle přispěchal na pomoc, aby přítomné osvobodil od nešťastné konverzace.

„Mám napsat firmě Rundell & Bridge, lady Catherine, a vyzvat je, aby vyslali svého experta na diamanty sem, aby vám vyčistil vaše klenoty, dokud jste na cestách? Jakou byste pak měla radost, když byste si je po návratu mohla vychutnat v dokonalé kráse! Jistě po svém šťastném návratu uspořádáte velikou oslavu!“

„Ano, to by bylo skvělé,“ přidala se jeho sestra, „a můj bratr pro vás nachystá spoustu úžasných překvapení. Ale víc nesmím prozradit, než ten veselý den nastane.“

„Hmm,“ zabručela Její Milost. „Ještě jsem se definitivně nerozhodla, co se toho náhrdelníku týče. Sir Marmaduke mi doporučil Graye ze Sackville Street – tvrdil, že pro něj odvedl výbornou práci na tom meči, který jeho předkovi daroval Karel I. Já sama jsem spíše pro Graye. Berta by ty šperky mohla do Londýna odvézt.“

„Berta?!“ vykřikl sir Luke rozhořčeně. „Ty bys své klenoty svěřila té pohublé příšeře?“

„Slouží mi věrně přes dvacet let. A strašidlo je pro šperky nejlepší doprovod.“

„Je tady pan Ambrož Mynges, paní,“ oznámil komoří Frinton, „a prosí o svolení promluvit s vámi pár slov.“

„Ted' na něj nemám čas,“ odsekla lady Catherine. „Řekněte mu, že mám moc práce. Mám toho ted' na starosti moc. Luciusi, proč s ním nepromluvíš ty? Frintone, řekněte tomu člověku, že jej přijme lord Luke.“

„A k čemu to bude, Catherine?“ bránil se lord Luke. Ale lady Catherine už z ranního salónku odešla.

Anna vyšla ven a nešťastně kráčela k zimní zahradě. Nesnesla pomyslení, že se takhle zachází s jejími přáteli.

Mezi zahradami a zadní částí domu se rozprostíral malý trávník, porostlý několika stromy. Tady spatřila Josse, jak s lopatou a koštětem pečlivě obhlíží zeleň. Jako vždy ho doprovázel jeho pes Pluto.

„Co to prosím tě vyvádíš, Jossi?“ zeptala se Anna, když došla až k němu. „Ted' přece není doba spadaného listí ani hub.“

„Né, slečinko,“ řekl Joss a do široka se usmál. „Hledám jezevčí bobky.“

„Jezevčí bobky? Co to je?“

„Hovínka, slečno. Trus. Každou noc sem chodí starej pan Brock a nechá tady nadílku. Možná si značkuje území, aby mu sem nechodili jiní jezevci.“ Jeho pohled právě zachytil hromádku, o níž byla řeč; pečlivě ji smetl na lopatu a vysypal do koše.

„Co s nimi pak budeš dělat?“

„Dám je na záhon s růžema, slečno. Pro růžičky je to požehnání, to zas jo.“

„Jak víš, že to dělá jezevec, a ne pes?“ zeptala se Anna a skepticky si měřila Pluta. „Mně ty bobky připadají k nerozeznání.“

„To né, slečno. Jezevčí bobky sou plný zrníček a semínek –z tisu, šípku, a tak – to by pes nikdá nevzal do tlamy, je to tak, Plutíčku?“

Pluto zvedl hlavu a zavrtěl ocasem.

„Aleje to nesmysl, to teda je,“ uznal Joss, „a čím dřív si pan Brock najde na svou nadílku jiný místo, tím líp. Pan Smirke se bojí, že rudy půjde jednou ráno na procházku lady Catherine dřív, než to bude uklizáno, a bude mazec!“

„To ano!“

Anna si povzdechla a kráčela dál kolem křoví, až došla k můstku u zahradní zídky. Byl odtamtud krásný výhled na domek, z něhož se její přátelé teď musí vystěhovat. Stála nešťastně na můstku a přála si, aby mohla sejít dolů a potěšit je, zároveň však věděla, že jim nemůže pomoci, a byla z toho zoufalá.

Z prostranství za chaloupkou se vznášel sloup hustého dýmu. Občas bylo možno zahlédnout přeskakující plameny.

Kolem Anny prošel Smirke s trakařem plným dřeva. Velmi obřadněji pozdravil, zadíval se stejným směrem jako ona a důležitě pravil:

„Vypadá to, že páni uklízejí. Její Milost nechce, aby po nich zůstalo nějaké harampádí, až budou pryč.“

„Ale jak mohou odejít, když je chudáku panu Finglowovi tak zle?“ oponovala rozčileně.

„To je jejich problém, nemyslíte?“

A pokračoval s nákladem až k vlastnímu ohýnku, který hořel vedle skleníků a na němž spaloval listí a větévky. Z ohně stoupal líně k obloze tlustý šedý kouř.

Z domu se vynořila lady Catherine v doprovodu Delavalových. Anna se rychle otočila a zmizela ve křoví.

Den odjezdu lady Catherine na ostrov Velký Morran byl vlhký a bouřkový a tato okolnost zamezila jakýmkoli průtahům při obřadu loučení. Byly tam dva kočáry – jeden zavazadlový a jeden pro Její Milost osobně, v němž pojedou v doprovodu Hoskinsové, hlavní komorné, s horkou cihlou pod nohy zabalenou v ovčí kůži, několika porcemi horké polévky v přenosných nádobách, příručním zavazadlem, deštníky, košíkem zásob, několika svazky kázání, čichací solí a pilulkami na mořskou nemoc.

Koně přešlapovaly a frkaly na dešti. Sama lady Catherine byla oděna impozantně do švestkové modrých šatů upnutých až ke krku, mohutného sobolího rukávnicku a dlouhého sobolího kožichu, který jí splýval z ramen. Klobouk měla zdobený volavčím peřím tak dlouhým a ohebným, že zametalo strop kočáru.

Hoskinsová vrhla vítězný pohled na zavrženou Bertu, která tam stála se zlým výrazem upřeným na schody. Ve skupině lidí, kteří mokli kolem, byl i právník pan Gregory Stillbrass, hubený, prošedivělý, ustaraně působící muž, jenž s odjezdem své zaměstnankyně na tak hazardní cestu přes hory a doly a moře ani trochu nesouhlasil.

„Ale je to přece mou povinností, copak to nechápete?“ zopakovala lady Catherine znova při jejich posledním rozhovoru. „Nikdy bych si neodpustila, kdyby v důsledku mé nedbalosti a nedostatečné snahy utekla taková částka peněz z rodiny.“

„Ale nemohl by lord Luke, nebo já sám –“ zalomil rukama.

„Povídali že mu hráli, člověče! Ani jeden z vás by neměl sebemenší úspěch. Ale já přece nejsem jen tak někdo, tomu věřím.“

„To samozřejmě nejste, Vaše Milosti

„A doufám, že svou švagrovou přesvědčím, aby s tím jméním naložila rozumně. Kde je Anna?“ rozhlížela se Její Milost.

Paní Jenkinsonová k ní rozechvěle přistoupila.

„Obávám se, že chudák slečna Anna je stále velmi zdrcena –“

„Pche! Jediné, co k tomu mohu říci, je, že je to všechno nanejvýš nešťastné. Nanejvýš...“

„Vaše Milosti,“ zavolal kočí, „měli bychom vyrazit, jinak nikdy nedojedem k Salisbury před večerí.“

„Dobrá, dobrá.“

Za pomoci Fitzwilliama se vyšplhala do kočáru a jemu také nakonec řekla: „Čekám od vás a od pana Delavala, dvou rozumných mužů, že budete mít všechno v domě pod kontrolou, dokud budu pryč. Můj bratr je vcelku na nic. A Anna se, předpokládám, své zasmušilosti jen tak nezbatí. Paní Collinsová! Vyříd'te prosím manželovi, že pokud nebude na Hunsfordu, než se vrátím, budu opravdu vážně rozhořčena.“

„Ano, Vaše Milosti.“

„Ano, teto Catherine,“ řekl plukovník Fitzwilliam a paní Collinsová současně a nervózně se na sebe usmáli. Dveře se zabouchly, kočí práskli bičem a oba kočáry se odkodrcaly pryč, zatímco se promoklá společnost s patrnou úlevou odebrala pod střechu domu – všichni kromě paní Collinové, která si znovu rozložila deštník připravena vrátit se na faru.

Plukovník Fitzwilliam se nabídl, že ji doprovodí, a vzal si deštník na starost. „Jak se má slečna Lucasová?“ zeptal se poté, co šli několik minut mlčky.

Charlotta na něj vrhla chladný pohled.

„Je s panem Lawsonem v domě Wormwood End a pokouší se utěšit ubohého pana Myngese. Pozvala jsem ho k nám na faru, ale on nechce. Řekl, že jeho místo je u jeho přítele – tedy tam, kde jeho přítel byl – tak dlouho, dokud bude možná tam zůstat. Myslím, že do vypršení lhůty k vystěhování zbývají dva dny,“ dodala suše.

„Bylo to celé velmi ošklivá záležitost, strašná záležitost,“ poznamenal plukovník stísněně.

„Ošklivá? Bylo to příšerné!“ zvolala Charlotta ostře. „Ubožák, donucen až k takovému činu!“

„Takže to zřejmě udělal záměrně, je to tak?“

„Skočit do plápolajícího ohně? Jak by to mohla být nehoda?“

„Ale byl přece slepý.“

„Používal ostatní smysly. Byl to samostatný člověk, člověk se silnými emocemi. On věděl, co dělá, plukovníku! Byla jsem tam u něj před třemi dny a mluvila s ním. Řekl mi: ‚Proč musím být Ambrožovi takovým břemenem? Musí nám najít nový dům, dům, kde bych se i já slepý mohl orientovat. Tady to není tak zlé, znám na Wormwood End každický kámen. Ale v mém věku se už těžko učím, jsem příliš zvyklý na to, jak a kde žiji. Budu mu jenom na obtíž. Zasloužím si být vyhoštěn, jako všechny ty staré rámy a stojany, které hoří venku na zahradě.‘ Finglow byl statečný člověk, plukovníku! A jsem jediné ráda, že tu v tu dobu nebyl pan Collins,“ dodala a setřela si z tváře slzu zlosti.

„Jak to?“ zeptal se neopatrně.

„Pan Collins by cítil, že je jeho povinností být velmi přísný. Myslím, že pan Lawson ten smuteční obřad zvládl velice dobře. Byl taktní, přátelský a diskrétní.“

„Lady Catherine byla nesmírně překvapena, kolik přijelo na pohřeb lidí z Londýna, kromě všech místních.“

„Lady Catherine zřejmě udělala dobře, že se pohřbu neúčastnila. A její nepřítomnost teď taky nebude na škodu, dokud na to lidé trochu nezapomenou.“

„Myslím, že máte pravdu. Možná brzy odjedou Delavalovi. Tedy alespoň doufám.“

„Skutečně? Myslela jsem, že plánují pro lady Catherine nějaká překvapení, až se vrátí.“

Pokrčil rameny. „Snad. Já s nimi o tom nehovořím.“

Došli až k faře. Charlotta si vzala svůj deštník a řekla: „Děkuji vám za doprovod, plukovníku. Prosím předejte mou upřímnou soustrast a přátelské pozdravy slečně Anně. Řekněte jí, že ji brzy navštívím.“

„Samozřejmě,“ odpověděl. A ostýchavě pokračoval: „Nepředpokládám –“ Zachytil Charlottin zlostný pohled, a tak jen zamumlal: „Děkuji vám, paní Collinsová,“ a ztrápený zmizel v dešti.

VI.

„Zahrada,“ pronesl významně Joss, „je jako člověk.“

„Jak to myslíš?“

„No, podívejte se na to takhle. Když se vo někoho nestaráte a nepomáháte mu, obrátí se proti vám. Je to tak?“

„Myslím, že ano,“ přisvědčila Anna a pomyslela přitom na sebe. Nikdo se o mě moc nestará a nepomáhá mi, říkala si, snad kromě Josse. A jsem proti všem. To je pravda.

„Nechte zahradu dva tejdny jenom tak,“ pokračoval Joss, „a rozzlobí se na vás. A nemyslím tím jenom to, že vyraší plevel a začne vás otravovat; ne, celá zahrada bude proti vám. Začne zlobit a budete ji muset zase chvíli hejčkat a starat se o ni, než vás zase bude mít ráda.“

„I taková zahrada?“ zajímala se Anna a rozhlédla se po posekaném trávníku. „I taková, která ti nepatří?“

„V tom není žádný rozdíl. Že je něčí jméno napsané na círu papíru, to ty stromy a rostliny nezajímá, nebo jo? Zahrada patří tomu, kdo v ní kopá a pleje.“

„A ty bys, Jossi, nechtěl svou vlastní?“

„Jednou ji budu mít,“ konstatoval klidně Joss. „Já si počkám. Zatím plánuju. Mám atlas rostlin po svý mámě. A v mojí zahradě budou všechny květiny, který v ní jsou. Pomněnky, astry, břečťan, macešky, kopretiny, canterburské zvonky.“

„Kde je Pluto?“ zajímala se Anna, protože si poprvé všimla, že pes není u svého pána.

„Vy to nevíte? Lady Catherine ho nechala utratit.“

„Utratit?! Pluta?“

„Jó.“ Joss se předklonil a vytrhl kořen pryskyřníku ze záhonu hyacintů. „Jednou uviděla hromádku jezevčích bobků, tam na trávě, a obvinila Pluta. Nemělo smysl jí vysvětlovat, že psi nežerou bobule z šípků a jeřábů; nařídila Smirkeovi, aby ho dal utratit, a Smirke to nařídil Šmudlovi a Veruně, a tak to udělali. V té době jsem čistil leknínové jezírko, a na to vždycky psa zavírám do prázdný stáje, protože je z vody vždycky celej vedle, však ho znáte, slečno Anno –“ Joss mluvil prostě a bez rozčilení, jako by byl Pluto pořád naživu.

„Co s ním provedli?“ zeptala se Anna třesoucím se hlasem.

„Přivázali mu na krk kámen a asi ho hodili do rybníka u mlýna. Já se neptal. Co se stalo, stalo se.“

„Nenávidím svou matku,“ vykřikla Anna zoufale. „Opravdu ji nenávidím. Doufám, že se po cestě na Velký Morran utopí.“

„Né, slečno Anno! To nesmíte říkat!“

„Ale já budu! Nemůžu si pomoci.“

„Co dělá lady Catherine, je její věc, ne vaše. A určitě se za to bude muset zodpovídat. Ale vy se teď musíte zbavit jedovatejch myšlenek, protože vás jinak otráví a zničí a budou vás trápit. Podívejte,“ řekl Joss a vykopal další cibulku pryskyřníku, „můžete mi s tím pomoci, ušpiníte si trochu ruce, ale očistíte mysl, protože budete dělat něco užitečného, a to z vás všechnu žluč dostane.“

„Mohla bych obrátit naruby celou louku pryskyřníku, a přece budu svou matku nenávidět,“ řekla Anna, ale udělala, co jí Joss poradil.

„Házejte tu plevel do toho trakaře támhle,“ řekl jí Joss. „Nesmíte je trousit po chodníku. Půjdu do kůlny a donesu vám menší krompáč. Todle bude asi pampeliška, to musíte kopat hlouběji, kořeny má až u Háda.“

„To mě podrž, Jossi, kde ses dozvěděl o Hadovi? Byla to jedna z věcí, kterou ti řekl sir Felix?“

„Jó. Měl knížku o řeckých bozích a bohyních – byla jich asi pěkná kopa,“ odpověděl Joss a s hvízdáním odešel do kůlny.

Zatímco byl pryč, šel kolem Smirke – hlavní zahradník – a zastavil se, aby ukázal Anně svůj zubatý úsměv.

„Můj ty světe, slečno Anno, co by propána řekla Její Milost, kdyby vás viděla takhle zablácenou a ušmudlanou, jak děláte práci zahradnickýho poskoka? Co by asi říkala?“

„Její Milost je na půl cestě do Exeteru,“ nedala se Anna.

„A co ten gentleman, plukovník Fitzwilliam? Pochybuju, že by měl radost, kdyby vás viděl – a teď jste právě vykopala sněženku.“

„Myslím, že plukovníkovi by to bylo srdečně jedno.“ Anna rychle zastrčila sněženku zpátky do díry v zemi. „Todle není vhodná práce pro mladou slečnu jako vy.“

„Mě to baví.“

„Dobrá, dobrá,“ řekl Smirke shovívavě, „uvidíme, co tomu plukovník řekne. Ať se slečna Anna moc neunaví,“ řekl Jossovi, který se právě vrátil s dalším krumpáčem. „A ty, chlapče, se postarej, aby ty salátový sazeničky ve skleníku byly dneska dopoledne vysazený!“

„Se divím, že mě rovnou neposlal kydat hnůj,“ poznamenal Joss, jakmile byl Smirke pryč.

„Myslím, že Smirke má své vlastní důvody pro to, abychom se přátelili.“

„Jó?“ podivil se Joss. „A jaký důvody může mít?“

„Aby po mně pak mohl chtít peníze a vyhrožovat, že jinak vyvolá skandál. O nás,“ vysvětlila Anna bez obalu. Joss vyprskl smíchy.

„Copak se u vás nenajdou přerostlé živé ploty,“ četl pan Delaval nahlas z Magazínu pro gentlemany, „jež vás okrádají o stovky yardů drahocenného prostoru a které by mohly být osekány? Bylo by z nich výborné topné dřevo, tyčky na popínavé rostliny nebo hnojivo. Co kdyby se plot zastříhnul, zmenšil se počet pěšinek, byly by rovnější a ne širší než metr a zídky se nechaly zarůst něčím užitečným nebo krásným či obojím dohromady?“

„Jsem si téměř jist, že má teta Catherine netrpí nedostatkem topného dříví nebo zahradních tyček,“ poznamenal plukovník Fitzwilliam. „A pochybuji, že by si přála, aby její pěšinky byly zúženy na metr šířky.“

Priscilla vytrhla bratrovi časopis z ruky a sama četla dál: „Z toho, co vidím na svých cestách po kraji, jsem došel k závěru, že málokterá zahrada, a zejména ta, která má pilné majitele, by toho nemohla vyprodukovat dvakrát tolik a všechno mnohem kvalitnější!“

„Ale Ralphe, musíš uznat, že úroda ze zahrad lady Catherine se dá stěží ještě zlepšit – to hroznové víno a broskve se mohou směle vyrovnávat s čímkoli, co se vypěstuje ve Středozeří.“

„Ale jistě, drahá, jistě. Ale poslechni si tohle: „Určitě by se u vás nenašly staré a nepotřebné stromy, které cloní nejkrásnějším ranním paprskům a kvůli kterým přicházíte

o cennou půdu pro jinou bohatou úrodu? Nejsou vaše ovocné stromy přerostlé a nezabírá mnoho z nich místo jiným, výnosnějším plodinám?‘ Tak co říkáš tomuhle? Co třeba ty přerostlé španělské ořešáky? A ten obrovský starý dub? Určitě zabírá v průměru šest metrů a nač jsou všechny ty žaludy? Lady Catherine přece nechová prasata.“

„Sir Lewis de Bourgh měl ten strom obzvlášť rád,“ špitla paní Jenkinsonová.

„Tak abychom si správně rozuměli, pane Delavale,“ vmísil se plukovník, „dala vám má teta Catherine zcela volnou ruku, abyste z jejích ovocných stromů a jiných dřevin pokácel a vytrhl, co je vám libo? Měl jste na mysli tohle, když jste jí sliboval ta úžasná překvapení, až se vrátí?“

„Její Milost dosud souhlasila se všemi mými návrhy,“ oponoval pan Delaval. „A její vkus, co se umění zahrad týče, se v nebyvalé míře shoduje s mým.“

„V tom případě,“ odpověděl Fitzwilliam, „myslím, že než pokácíte veškeré dřeviny v parku, vytrháte všechny záhony a vykácíte třešňový sad, měl byste to zkonzultovat s mým strýcem Lukem, jenž koneckonců vyrůstal na Hunsfordském zámku, který stával na místě tohoto domu. Zná tu zahradu od dětství – a jaká tu tehdy bývala zahrada! Domnívám se, že jeho názor je podstatný.“

„Ale ovšem, to se rozumí samo sebou,“ přikyvoval horlivě pan Delaval, „ale mně se zdá, že se lord Luke o tyto záležitosti téměř nezajímá.“

Náhodou se v tom okamžiku lord Luke se zaprášenou kravatou a šedými lokny mírně rozcuchanými právě objevil.“

„Á, tady jsi, chlapče. Zazvoň na Frintona a ať mi donese láhev sherry, ano? V krku mám jako na poušti. Ty půdy! Catherine tam musela nechat vynést každičkový cár látky, každý list papíru, každou třísku, co byla ve starém zámku. A světlo pod tou střechou je příšerné. Jsou tam pouhá dvě okna. Nařídil jsem Šmudlovi a Veruně, aby co nejvíce krabic přenesli někam, kde je člověk může v klidu prohrabat, ale obávám se, že ten úkol jim zabere dny, ne-li týdny...“

Zamnul si ruce, jako by ta představa byla celkově poměrně lákavá.

„Ale potřebuju pomocníka.“

Rozhlédl se po svých posluchačích, ale jejich mlčení a sklopené oči mu napověděly, že se do tohoto úkolu nikdo příliš nehrne, a povzdechl si.

„Co takhle Šmudla a Veruna?“ napadlo plukovníka Fitzwilliama. „Když už vám stěhují ty krabice, nemohli by také –“

„Jsou oba velice pilní a ochotní,“ uznal lord Luke, „ale ani jeden z nich neumí číst.“

„Možná by to zajímalo mou sestřenici Annu.“

Paní Jenkinsonová vypadala zděšeně.

„Hrabat se na půdě ve starém harampádí?“ zvolala pohoršeně. „To snad nemá být zábava pro slečnu Annu!“

„No, když už většinu času tráví hrabáním se v záhonech s tím zahradnickým pomocníkem, myslel jsem –“

„Ten zahradník!“ vykřikl lord Luke vítězoslavně. „On umí číst, že ano?“

„To opravdu netuším.“

„Určitě se ke mně nechceš připojit, Fitzi? Kdo ví, jaké historické poklady se tam nahoře ukrývají!“

„Drahý strýčku Luku, za nic na světě bych vás nepřipravil o tu radost udělat takový historický objev sám.“

„Ale co tady budeš dělat – když mi ten úkol zabere několik týdnů?“

„A co to vlastně hledáte, strýčku?“

„Ale – staré školní sešity a papíry z mého dětství. Pro nikoho jiného než pro mě nemají valnou cenu,“ vysvětlil lord Luke s výrazem mírného znepokojení.

„Aha. No, já se budu celkem rád procházet po zahradách, diskutovat s panem Delavalem o zlepšeních, která navrhuje – rybařením v jezerech, možná střelením holubů. Třeba mne slečna Delavalová vyzve na partičku kroketu...“

„Je mi to velice líto, moc by se mi to líbilo. Ale bohužel, můj kotník...“

„Ach ano, úplně jsem zapomněl. Váš kotník. To asi nebudete moci ani přispět radou či pomocnou rukou strýci Lukeovi na půdě, že?“

„Naneštěstí máte pravdu!“ odpověděla Priscilla na plukovníkovu mírně ironickou poznámku a obdařila ho svým úsměvem s dolíčky.

„Myslím, že jsem tam nahoře zahlédl harfu,“ řekl lord Luke. Ale po pravdě dodal: „Jenže jí tuším chybí pár strun.“

„I kdyby měla strun sebevíc, nemohla bych na ni hrát. Můj kotník...“

„Ano, ano, jistě. Myslíte, že bych mohl přesvědčit slečnu Lucasovou, aby mi trochu pomohla? Možná ráda na chvíli unikne z toho rodinného života na faře.“

„Každopádně se jí můžete zeptat,“ pokrčil rameny Fitzwilliam.

Vstoupil Frinton s sherry a oznámil lordu Lukeovi: „Mylorde, jsou zde dva páni z Londýna, kteří tvrdí, že mají oprávnění lady Catherine vyčistit její diamanty. Jste obeznámen s úmysly Její Milosti v této věci?“

„Rundell & Bridge –“ začal pan Delaval, ale lord Luke ho přerušil.

„Ne, jsem si jist, že má sestra měla v úmyslu najmout si na tuto službu firmu Gray ze Sackville Street.“

„Co kdybychom zavolali její služebnou?“ navrhl Fitzwilliam. „Určitě se jí lady Catherine svěčila se svým záměrem.“

„Výborný nápad,“ pochválil ho lord Luke. „Pošlete pro Bertu, Frintone. A vzkazte jí, ať vezme s sebou ty klenoty. A ty muže uveďte sem.“

„Ano, pane. A neměl bych říci Andersonovi, aby stál ve dveřích, až si ti pánové budou ty kameny prohlížet, sire, jen tak pro všechny případy?“

„To není špatná poznámka, Frintone. Opravdu je poněkud podezřelý, že poslala pro oba.“

„Vy myslíte, že jeden z nich je podvodník?“ zeptala se paní Jenkinsonová, bílá jako stěna.

Frinton uvedl oba muže a ohlásil: „Pan Foster z firmy Rundell, pan Bolton z firmy Gray – zůstali byste prosím zde?“ dodal, jako by čekal, že se vrhnou na porcelánovou mísu nebo zlatou krabičku na šňupací tabák a budou s ní uhánět pryč. Oba pánové vypadali ovšem důvěryhodně. Měli na sobě prvotřídní obleky z tmavohnědé klotu a bojovně se navzájem pozorovali.

„Mám dopis od jistého pana Delavala, podepsaný také lady Catherine de Bourgh,“ pronesl pan Foster.

„A já mám dopis od Její Milosti osobně,“ kontroval pan Bolton.

Vstoupila Berta s obrovskou černou klenotnicí a tvářila se velmi nesouhlasně. Byla to vysoká kostnatá žena s vlasy barvenými načerno, protáhlým obličejem, vysoko posazenými lícními kostmi a načervenalou pletí.

„Takže, Berto,“ oslovil ji lord Luke, „můžete nám pomoci rozluštit tuto hádanku? Které z obou ctihodných firem hodlala lady Catherine svěřit své drahokamy?“

„Ona se ještě nerozhodla,“ odpověděla Berta a vrhla na nově příchozí kyselý pohled. „Říkala,“ pokračovala, „Berto, nechávám to na vás. Jestli se vám nebude zamlouvat ani jeden, tak je klidně čistěte dál sama, jako jste to dělala vždycky, v louhu z mýdlové vody a pak je vykartáčujte kartáčem z jezevčích štětín. Posuďte ty gentlemany sama, Berto, tak to říkala, a když nebudou stát za nic, mávněte rukou a pošlete je k čertu.“

„Aha.“ Lord Luke byl poněkud zaskočen. „No, když už jste tady s těmi kameny, podívejme se na ně a poslechněme si, co nám k nim tito pánové řeknou. Frintone, potáhněte stůl nějakým sukнем, položte je na něj a buďte při ruce, ano?“

Frinton poslechl a Berta vytáhla s velkým přemáháním ze své taštičky klíč, odemkla klenotnici a pak s obřadnou pomalostí rozložila šperky na sukno: nejprve náušnice, pak brože, tiáru a nakonec trojitý náhrdelník. Nakonec se sebezapřením odstoupila od stolu.

Každého, kdo byl v místnosti, to k té blýskavé výstavce neodolatelně táhlo.

„Nesahat!“ zavelela Berta přísně. „Ruce pryč! Diamanty se snadno umažou!“

„Pche,“ odfrkl si lord Luke a napíнал zrak. „Tak, pánové, co tomu říkáte? Jakou částku jste pověřeni žádat

od lady Catherine za vyčištění těchhle světlušek? Jak znám svoji sestru, vybrala by si nejlacinější nabídku.“

Oba pánové přistoupili blíž a pečlivě si drahokamy prohlédli. Pak představitel firmy Rundell povídá:

„Bude to velký kus práce. Všechny broušené plošky potřebují vyleštit. Nedá se to udělat zde. Musel bych je vzít s sebou do Londýna. A cena by byla padesát liber. Nejméně.“

Jeho kolega si ho změřil s pohrdáním.

„Ten pán by se měl stydět,“ pronesl, „chce vás pěkně vzít na hůl. Podvodník! Šejdír! Jestli opravdu věří tomu, co říká, pak nerozezná diamant od kachního vejce. Aby bylo jasno, vyčištění by stálo tak dvojnásobek, možná trojnásobek. Ale tyhle kamínky jsou tak jako tak padělky. Imitace. Mě můžete věřit. Vážil jsem sem cestu nazdařbůh!“

Berta zbledla jako stěna a upustila klenotnici.

VII.

Dopis od Marie Lucasové paní Jenningsové

Drahá paní Jenningsová,

pan Collins se do Hunsfordu ještě nevrátil. Dozvěděli jsme se, že odtoky na Longbourn Manor jsou v katastrofálním stavu a dům nemůže být pronajat dřív, než se dá vše do pořádku. (Zdá se, že pan Bennet byl nedbalý hospodář a připustil, aby některé části jeho majetku velmi zchátraly – má sestra již dostala od svého muže mnoho zpráv, v nichž– si na to stěžuje.) Naštěstí je lady Catherine stále mimo domov, jinak by dozajista nikdy svému stávajícímu faráři nedovolila, aby se vzdálil na tak dlouhou dobu.

Jinak zde život běží velmi poklidně. Alespoň v této domácnosti. Nyní Vám však, madam, musím vylicit jednu strašnou osudovou událost, která se nedávno stala na tomto hrabství.

V předešlém dopise jsem se již zmínila o dvou malířích, kteří byli přáteli sira Lewise de Bourgh a kteří po léta obývali jeden domek na rosinském panství. A také jsem Vám psala o tom páru, panu a slečně Delavalových, kteří po nehodě jejich kočáru přebývají v Rösings House. Pan Delaval, jenž je znalý všech možných zlepšení a jehož argumenty jsou velice přesvědčivé, radil lady Catherine, jak okrášlit a modernizovat park a zahrady, a ona mu naslouchala nesmírně ochotně. („Citrónová ulička“ bohužel zmizí ze světa a třešňový sad bude pokácen.)

Zatím poslední zahradnicko-estetická rada pana Delavala se týkala chaloupky, kterou oba umělci obývají už dobrých dvacet let. Přesvědčil lady Catherine, že jejich domek je vadou na kráse a měl by být stržen, aby uvolnil místo umělé jeskyni či řeckému chrámu. Lady se nápad ihned zalíbil, a tak dala oběma přátelům měsíční lhůtu, během níž se musí vystěhovat. (Ve vesnici se povídá, že pan Mynges i pan Finglow byli dobrými přáteli zesnulého sira Lewise de Bourgh, a lady Catherine, která podle všeho se svým manželem nevycházela příliš dobře, si malíře znelíbila jen a právě proto, že je sir Lewis měl rád.) Verdikt lady Catherine způsobil staršímu z obou mužů, panu Finglowovi, jenž už tak trpěl chatrným zdravím, takový šok, že dostal těžký záchvat a oslepl z něj; také na dva dny ochrnul. Když se vzpamatoval, vyčkal, až jeho přítel nebude doma, vyklopýtal ze dveří a vrhl se do plamenů ohně, který hořel nedaleko domu a v němž přátelé spalovali nechtěná plátna, rámy, kusy nábytku atd. Následky popálení a šoku byly tak velké, že veškerá snaha uzdravit jej byla marná. Poslední rozloučení s ním proběhlo před třemi dny a vedl jej pan vikář Lawson. Pohřbu se účastnil celý zástup lidí, nejen obyvatel vesnice a okolí, ale také města, neboť oba muži byli velice známí a oblíbení. Lady Catherine a Delavalovi se bohoslužby nezúčastnili, což bylo možná dobře, protože veřejné mínění ve vsi je teď namířeno částečně proti nim. A není se čemu divit.

Lady C. odjela do západních hrabství navštívit svou švagrovou, vévodkyni z Anglesea, jež sídlí na jednom ostrově u pobřeží Cornwallu, a Delavalovi na Rosings zůstanou, než se uzdraví kotník slečny Delavalové – to je zřejmě pomalá a dlouhodobá záležitost. Celá tragédie

zcela vyvedla z míry ubohou slečnu Annu de Bourgh. Vypadá tenčí každým dnem a oči má zarudlé, jako by celou noc proplakala. Ani plukovník Fitzwilliam ji není s to utěšit. A bratr lady Catherine, lord Luke, sice stále pobývá na Rosings, ale stěží ho kdo zahlédne (jak nám prozradila paní Jenkinsonová), neboť tráví celé hodiny zavřený na půdě, kde pátrá po jakémsi dokumentu...

Velmi zdvořile požádal i mne, jestli bych mu nepomohla třídit papíry v té spleti nahoře. Zřejmě se vše odehrálo následovně: v době, kdy byl bourán Hunsfordský zámek, bylo jeho zařízení a nábytek uschován ve stodolách místních farmářů. Když byl postaven nový dům, nejceněnější nábytek byl umístěn do hlavních salonů (nebo alespoň některých, neboť vkusu lady Catherine vyhovují spíše lehčí a modernější kousky než staré – byť historicky cenné – jež jí přenechali její předci), ale cokoliv, co nebylo ve výborném stavu nebo se zdálo nepoužitelné, bylo vykázáno do podkroví, které se rozkládá pod celou plochou střechy nad pokoji pro služebnictvo. Takže je tam spousta dřevěného harampádí, jak jsme s Charlottou shledaly, když jsme se vydaly na průzkum, abychom zjistily, jakým úkolem mne chce lord Luke pověřit. Když Charlotta spatřila to nepřeborné množství zaprášených záhadných objektů, vykřikla zděšením a zakázala mi strávit v tom nezdravém prostředí byť jedinou minutu. Pokud bych prý totiž nezahynula zadušením, nadýchajíc se těch rozvířených oblaků prachu, jistě bych našla svůj konec pod nějakým těžkým předmětem, který by se odporoučel na mou hlavu z jedné z těch vratkých, mamutích hor Harampádí všeho druhu.

Když lord Luke slyšel Charlottin zákaz, byl velmi zklamaný, ale jak sestra později zopakovala, bylo by velmi

nevhodné, abych tam pobývala s lordem Lukem sama (i když podle mě je to nejneškodnější stvoření na světě), avšak pan Collins by byl, jak tvrdila, k smrti vyděšen jen při samotném pomyslení na něco takového, takže o tom nemůže být ani řeči. Je mi trochu líto, že jsem promarnila příležitost ponořit se do těch úžasných kup všeho možného – kdo ví, jaké poklady se tam ukrývají? Spolu s Charlottou trávíme celé hodiny úvahami, co jen může být předmětem honby lorda Luka: já sázím na deník krále Alfréda, neboť části Hunsfordského zámku byly původem saské, Charlottina teorie se zase přiklání k nějakému ztracenému dílu autora Beowulfa.

Tak se pokoušíme rozptýlit se v době, která je upřímně řečeno poněkud smutná: ačkoliv jsme pana Finglowa neznaly příliš dobře, byl to milý a talentovaný muž a skončil tak strašlivě, že to zasáhlo celou vesnici i okolí.

Plukovník Fitzwilliam se také stále zdržuje na Rosings, neboť zřejmě lordu Lukeovi přislíbil doprovod zpět do Wensleydalů, až dotyčný najde, co hledá, a bude se chtít vrátit domů. To ale může trvat ještě týdny; jak jsme se doslechly, oba muži navíc slíbili lady Catherine, že zde zůstanou, dokud se ona sama nevrátí. Už plukovníka nevidáme, na faru nechodí a já jsem ráda.

Po vsi koluje záhadný příběh, že sem z Londýna přijeli dva známí klenotníci, aby si prohlédli diamanty lady Catherine a odhadli, kolik by stálo jejich vyčištění. A jeden z nich prý prohlásil, že to jsou padělky!

Nevíme, čemu máme věřit. V Rosings zůstala komorná lady C. Berta a je stejně překvapená jako ostatní – ba co víc, je prý zcela zděšena.

Vaše věrná přítelkyně Maria Lucasová

„Ta večere v Truru byla odporná,“ zhodnotila lady Catherine. „A tahle cesta je ještě příšernější.“

„Ano madam,“ přisvědčila Hoskinsová. „Přála by si Vaše Milost šálek čaje z termoláhve?“

„Ani náhodou! Určitě už je jenom vlažný a nechutnal by po ničem jiném než po kovové lahvi a zkyslém mléku. Kolik je hodin? Kdy už budeme v Brinmouthu? Tahle fáze cesty je nekonečná.“

„Bohužel, madam, nevidím na hodiny – světlo je zde tak slabé. Mám zastavit kočího a vyjít ven? Venku bude zřejmě světla více.“

„V žádném případě. Jeďme co nejrychleji dál. Všechno by bylo mnohem snazší, nebýt tohoto nesnesitelného počasí.“

„V Launcestonu povídali, madam, že tam za poslední tři dny napršelo víc než za poslední tři měsíce,“ řekla Hoskinsová a sevřela pevně rty, jako by takové počasí bylo v Kentu absolutně nepřipustné.

„To je k neuvěření. Myslím ovšem, že v těchto končinách se dá takové počasí očekávat. Kde je kočár se zavazadly? Zdá se, že zcela zaostává.“

Lady Catherine se nesouhlasně zahleděla na chmurnou, deštěm zbičovanou slatinu, sem tam posetou velkými beztvarymi skalami, nad níž se v šeru soumraku hnaly šedé mraky.

„Dejte mi kapku brandy, Hoskinsová – ta cesta je tak bídná a kočár sebou tak hází, že se mi skoro dělá špatně.“

„Ano, paní.“ Služebná nedala ani náznakem najevo, že na tento okamžik čeká od té doby, co vyjely z Trura. Vytáhla z cestovního košíku stříbrnou polní láhev, odšpuntovala ji a uzávěr použila jako sklenici.

„Prosím, madam.“

„Vždyť jste ji nenaplnila ani do poloviny.“

„Protože ten kočár tak hází, paní.“

„Nalijte mi ještě jednu.“

„Samozřejmě, madam.“

„Poslala jste ten dopis pro lorda Lukea, který jsem vám dala v Truru?“

„Jistě, madam.“

„Předpokládám, že jej nedostane dříve než za tři dny,“ zabručela lady Catherine nespokojeně. „Nedokážu si vysvětlit, jak se někdo může usadit v tak barbarské pustině, jako je tato. A když si vzpomenu, že nás čeká ještě plavba po moři...“

Pořádně zívla a pak znova. Uzávěr od stříbrné láhve jí vyklouzl z ruky a hlava padla na stranu.

Hoskinsová zvedla uzávěr a zavřela láhev. Pozorovala svou paní pět či šest minut a pak spokojeně zaklepala na okénko kočího. To se otevřelo.

„A je pokoj!“ hlásila služebná. „Chrní jako děčko. Už tam budem?“

„Skoro. Vidíte ty světla tam nahoře? To bude Brinton Tor, za ním je kopec, po kterém musíme dolů, a jsme v Brinmouthu. Je to ale pěkně prudkej svah. Už se těším, až budem na druhý straně. Nejlepší bude, když vystoupíte, děvče, a povezete koně vepředu a podržíte je, kdyby jim to klouzalo; tadle zatracená cesta je jak vodopád.“

S kletím a reptáním, že musí dělat něco navíc, Hoskinsová nicméně udělala, co jí kočí řekl. Koním podklouzávala kopyta, klopýtali a třásli se; kočár se nakláněl hned na jednu, hned na druhou stranu, jak se plížil dolů tím strmým kopcem. Nalevo se do tmy zvedala vysoká skála, napravo se zase svážel prudký sráz, který

vedl až dolů k nějakým světlům stavení. A úplně dole bylo slyšet hučení moře, jak se lámalo o skaliska, a také nějaký proud vody, valící se někde nablízku.

V půli cesty dolů už bylo zřejmé, odkud zvuk přichází. Cesta vedla přes hrubý most, jenž se klenul přes rychle se valící masu vody, která přicházela odněkud z mokřin nahoře. Most se skládal z jediného kusu kamene a neměl zábradlí. Když jej kočár přejížděl, uvolnila se masa větví a hlíny, která se usadila nad nějakou překážkou nahoře po proudu, a s obrovským rachotem přistála na spřežení. Koně uklouzli, klopýtli, zpřetrhali postroje a zřítili se ze srázu. Srazili přitom i Hoskinsovou, která spadla do rokle. Kočár se převrátil, chvíli se houpal na nějakém křoví a pak začal klouzat po srázu, než se konečně zastavil zamotán do větví zakrslého stromku, který rostl v místě, kde se oba rozbouřené toky slévaly.

Kočí byl vyhozen z kozlíku a ležel bez hnutí na můstku nahoře.

Byla už téměř úplná tma.

„Je to od vás tak laskavé, plukovníku Fitzwilliame, že se obtěžujete mne vozit po zahradě,“ vzdychla slečna Delavalová a otočila se na svém křesle, aby obšťastnila plukovníka, který křeslo tlačil, svým nejsvůdnějším úsměvem, který doprovodila jemným záchvěvem dlouhých hustých řas. „Mého bratra ta nešťastná náhoda tak zahanbila, že téměř nevychází ze svého pokoje –“

„Nešťastná náhoda?“ zopakoval plukovník znepokojeně. „Hovoříte o smrti pana Finglowa?“

„Ach, drahý pane, jistě že ne!“ Slečna Delavalová byla šokována. „Ne, to přece není nic menšího než tragédie! A

Ralph si samozřejmě bude do smrti vyčítat, že kdy lady Catherine podporoval v jejím rozmaru nechat ten domek zbourat. Kdyby ho vůbec bylo napadlo, že to takhle skončí, samozřejmě byl proti tomu od samého začátku, kdy to lady Catherine navrhla.“

„Skutečně? To moje teta navrhla jako první, že Wormwood End se má nechat strhnout?“

„No jistě! Byl to výlučně její nápad, od samého počátku! Ne, ne, něco takového by Ralpha nikdy nenapadlo. Má příliš vysoké mínění, ba přímo úctu k umění a umělcům, zejména jde-li o tak talentované a milé jedince. No, teď již nemá cenu hovořit v množném čísle, že? – Ach, ubohý, ubohý pan Mynges, co si teď jenom počne? Nejspíš se odstěhuje zpět do Londýna...“

Fitzwilliam si povzdechl a řekl přiškrceným tónem: „No, teď se už alespoň nemusí stěhovat. Strýc Luke a já jsme přesvědčili právníka tety Catherine, že ta výpověď z domku je zcela nevhodná a že může zůstat, jak dlouho bude chtít.“

„Přesto myslím, že se bude chtít co nejdříve odstěhovat. Určitě nebude chtít setrvat v místě, které má spojeno s takovým neštěstím,“ podotkla.

„Možná. Ale když jste neměla na mysli tuto záležitost, co tedy způsobilo vašemu bratrovi takové zahanbení?“

Plukovníkův hlas zněl lehce ironicky.

„Vy nevíte? Přece ta aféra s falešnými diamanty! Jak si jistě vzpomínáte, to můj bratr navrhl pozvat sem někoho z firmy

Rundell & Bridge, a teď se cítí jako blázen. Bojí se, že než se vrátíme do Londýna, jeho přátelé se o tom doslechnou a bude terčem vtípků ve všech mayfairských klubech.“

„Ach tak. Ale koneckonců jeho diamanty to nebyly. Proč si s tím dělá takové starosti?“

„Víte, on cítí,“ řekla slečna Delavalová a natočila hlavu tak, aby mohla na plukovníka upřít své velké, tmavé, utrápené oči, „že lady Catherine mu nedůvěřuje. Své pravé klenoty zřejmě někam skryla, než se vrátí...“

„Teď už rozumím. Tak tohle si myslí? Je pravda, že má teta je nevypočitatelná, ďábelská osoba – na první pohled vypadá bezelstně, co na srdci, to na jazyku, ale co se za jejím jednáním skrývá, není vždy snadné uhodnout.“

„A právě vy byste měl vědět ze všech nejlépe, co ji na ten nápad přivedlo,“ pookřála slečna Delavalová. „Jste přece její budoucí zeť, ne?“

„Možná. To záleží na mé sestřenici Anně.“

„Chudák slečna Anna! Je z těch nešťastných událostí úplně vedle,“ povzddechla si slečna Delavalová. „Snažila jsem se ji rozptýlit, jak jen to bylo možné – navrhla jsem, aby si nechala ušít nové mušelínové šaty nebo aby si česala vlasy do prstýnků místo toho přísného staropanenského věnce, který nosí na hlavě. Ale ona vždycky reagovala pohoršené, jako bych ji naváděla ke kacírství! A když se jí Ralph zeptal, jen tak, aby přišla na jiné myšlenky, zda nemá ponětí, kam mohla její matka ukrýt ty pravé diamanty, víte, aby je mohl dát vyleštit jako překvapení pro lady Catherine, vrhla se na něj skoro jako divoká šelma. ‚Copak jste toho tady nepokazil dost?!‘ křičela na něj. Nikdy jsem ho takhle neviděla, stál tam jako opářený. Odplazil se pryč jako pes se staženým ocasem. Myslím, že teď nabídl své služby lordu Lukeovi pro jeho nekonečné pátrání na půdě.“

„Možná,“ odpověděl plukovník suše, „pan Delaval doufá, že tam najde tetiny diamanty. Ale pokud se snaží o

tohle, obávám se, že jej čeká zklamání. Tetě Catherine je tato část domu z duše protivná – jako vše, co jí připomíná starý zámek – a nikdy by tam ani nevkočila. Myslím, že je to to poslední místo na světě, kam by uložila cokoliv, co má nějakou cenu. Je mnohem pravděpodobnější, že si pravé klenoty vzala s sebou, aby oslnila tetu Adelaidu.“

„Na cestu přes moře, na pouhou návštěvu své švagrové? Ach ne! To jistě ne!“ Slečně Delavalové se třásl hlas při pouhém pomyslení na tuto možnost.

Když plukovník se slečnou Delavalovou procházeli kolem křovin, vynořily se z nich dvě postavy s košíky.

„Jaké krásné přátelství mezi slečnou Annou a tím zahradnickým chlapcem – jak že se jmenuje? Joss?“ řekla slečna Delavalová sladce. „V době, kdy má slečna Anna tak mizernou náladu, je radost vidět, že ji někdo dokáže takhle rozveselit! Určitě to zahřeje u srdce, když ji člověk slyší se smát.“

„To ano,“ souhlasil plukovník a sevřel rty.

Když pojízdné křeslo míjelo dvojici, která právě živě diskutovala o zahradničení, objevil se na druhé straně Smirke.

„Hej, Jossi!“ zavolal Smirke ostře, ale s náznakem shovívavosti. „Jeho Milost tě žádá, abys mu šel pomoci zvednout ně-jakej těžkej balík nahoře na půdě. Tydle odřezky radši nechej namočit ve vodě.“

„Já se o ně postarám,“ řekla Anna. „Půjdu s tebou, Jossi, až ke dvorku u stájí.“

„Starček je stejně hroznej jako pryskyřník,“ zaslechl Fitzwilliam, jak Joss povídá Anně, když spěchali po pěšině. „A víte, že existuje bylina ze Sardinie, kterou když rozžvejkáte, umřete smíchy?“

On i jeho společnice se rozhihňali.

„To je skvělé je takhle slyšet!“ rozplývala se slečna Delavalová. Plukovník Fitzwilliam se zachmuřil a zrychlil tempo pojízdného křesla.

Paní Collinsová a její sestra Maria byly právě na návštěvě u Ambrože Myngese na Wormwood Endu. Kočka Alice, která se jinak na návštěvníky dívala s velikou nedůvěrou, si Marii oblíbila a přišla se jí třít o nohy. Byl tam také pan lékárník Willis a radil Mladému Tomovi, jak na nespavost.

„Studená voda a ocet,“ říkal právě, „to si kápněte na čelo, než půjdete spát.“

„Ale já nesnáším vůni octa,“ namítl Ambrož.

„Heřmánkový čaj,“ navrhla Charlotta. „Nebo z šípku, mučenky, citrónové kůry, bazalky a lístků fialky – a samozřejmě šanta kočičí. Šanta, to je druh máty a měla by se nechat namočit v horké vodě, ale nevařit, a dochutit medem.“

„Paní Collinsová je lepším lékařem, než se to kdy může podařit mně,“ pochválil ji pan Willis.

„Nejlepšími lékaři jsou vždycky přátelé, kteří si přijdou popovídat.“

„Přinesly jsme vám košík sušených třešní,“ řekla Charlotta. „Kromě toho, že chutnají báječně, zjistila jsem, že dokážou taky uklidnit, pokud se před spaním pomalu žvýkají.“

„Třešně jsou výborné i na dnu,“ poznamenal pan Willis. „Všech svým pacientům s dnou vždycky předepisuji patnáct třešní denně, čerstvých nebo sušených.“

„Mě ale trápí zármutek, ne dna.“

„My víme. To my víme,“ odpověděla Charlotta soucitně. „A pokud pro vás můžeme udělat něco víc, prosím řekněte to. Kdybyste chtěl přijít k nám na faru...“

„Jste anděl dobroty, paní Collinsová, ale víc udělat nemůžete. Raději zůstanu tady, kde se cítím blíže ke svému příteli.“

Willis si vzal jednu sušenou třešň a ochutnal ji.

„Vynikající,“ řekl uznale. „Tu chuť poznávám. Nedělala jste je náhodou podle receptu paní Godwinové?“

„Uhodl jste,“ přisvědčila Charlotta. „Mám její kuchařku a věrněji používám. Každý rok se snažím dostat z rosinského třešňového sadu alespoň pytel plný třešní – ach, příští rok se budu muset poohlédnout trochu dále, jestli ten sad opravdu pokácí. Je to taková škoda, nemyslíte? Každý rok dávají ty stromy tak krásnou úrodu.“

„Možná teď, když bude ušetřen tento domek, rozmyslí si to lady Catherine i o ‚citronové uličce‘ a třešňovém sadu.“

„Sir Lewis měl ten sad obzvlášť rád,“ poznamenal pan Willis a potřásl přitom hlavou. „Kolik večerů jsem ho viděl se v něm procházet, když jsem jel kolem, hlavně když byl sad v plném květu. A po jeho smrti stálo v jeho závěti, že si přeje, aby byl pytel třešní každý rok poslán panu Godwinovi, který tady byl tenkrát farářem, tedy spíš pro jeho ženu.“

„Velmi dojemné – a bylo to od něj velice moudré.“

„Jenomže to dopadlo tak, že paní Godwinová zemřela dříve než sir Lewis, takže to přání se neplnilo. Ale obávám se, že už pana Torna unavujeme. Myslím, že je čas, abych se rozloučil.“

Pan Willis vstal, uklonil se dámám a vyšel ven, kde na něj trpělivě čekal jeho hřebec.

„Znal jste sira Lewise dobře, pane Myngesi?“ zeptala se Maria náhle Mladého Torna.

„Já? Ne, ne moc dobře. Alespoň ne tak dobře jako můj – můj přítel Desmond.“

D – Desmond sem jezdil léta předtím, než jsem ho poznal. On chodil se sirem Lewisem do školy. Proč se ptáte, slečno Lucasová?“

„Já – no, jenom jsem chtěla vědět – jaký byl sir Lewis člověk. Když někdo umře, každý o něm říká něco jiného a často protichůdného, nemyslíte? Například mě zajímalo, jestli měl rád poezii.“

„Poezii? Proč se ptáte zrovna na tohle?“

„No, člověk, který rád bloumá po rozkvetlém třešňovém sadu, musí mít v sobě tak trochu krev básníka, nemyslíte?“

„Marie, necháváš se příliš unést svou bujnou fantazií,“ zchladila ji Charlotta. „A je načase, abychom se vrátily k těm čtyřem hladovým dětem. Na shledanou, pane Myngesi, brzo zase přijdeme.“

„Vy jste vítány kdykoli,“ usmál se.

Na cestě zpátky na faru byla Maria neobyčejně zamlklá. Přemýšlela o rukou napsané básničce, kterou našla v kuchařce paní Godwinové. Byla zastrčená mezi objemné instrukce, jak zacházet s ohněm v kamnech („Pevně utěsněte všechna okna i dveře, pak najděte vlhké plátno...“) Písmo nepatřilo paní Lucy Godwinové, která sama psala mnohé z receptů svým malým, úhledným písmem. Tohle bylo větší a rozevlátější. Maria si tu básničku zapamatovala; byla napsána na malém kousku papíru, možná vytrženém z nějakého deníku nebo bloku:

Jemná jak mušelín bílá jak letní splín s modravou
dálavou nad naší hlavou mraky se prohání tají naše setkání
jasná jako zář bledá je tvá tvář. I květy opadnou na trávu
zrádnou a třešně místo nich rudé jak první hřích nahoře
uzrají o lásce si šeptají...

Určitě to není nejlepší básnička na světě, přesto Marii
připadala nějak dojemná a přímá. Kdo ji asi napsal?
Charlottě se o ní ale nezmínila.

„Konečně dopis od lady Catherine!“ vykřikla paní
Jenkinsonová a přispěchala s ním do ranního salonku.
Lord Luke zvedl překvapeně hlavu.

„Určitě ne z Velkého Morranu! Tak daleko přece
nemohla dojet. Tedy alespoň,“ opravil se, „i kdyby dojela,
dopis by odtamtud nepřišel tak rychle.“

„Ne, tohle poslala v Truru. Stěžuje si na jídlo a na
počasí. Obojí je prý příšerné. A doufá, že se vám daří
dobře, lorde Luku.“

„No to tedy nedaří,“ odpověděl kysele. „Vrací se mi
mé staré trápení, určitě kvůli té špíně a prachu tam nahoře.
Ale já si nikdy nestěžoval.“

Paní Jenkinsonová dala svým výrazem najevo, že s
tímto tvrzením nesouhlasí, ale byla příliš zkušená na to,
aby utrousila víc než soucitný vzdech.

Byl ohlášen zahradnický chlapec Joss, který vstoupil
sice zaprášený, ale zato vypadal spokojeně.

„Tak co, Jossi, jak to jde?“

„Říkal jste, že vám mám nosit krabice s papírem, pane,
tak vám tudle nesu. Je to plný popsáných listů, tak jsem s
ní hnedle spěchal k vám.“

Paní Jenkinsonová polohlasně vykřikla.

„Toho prachu! Frintone, zavolejte někoho z kuchyně se smetákem, ať se ten prach utře, než se rozšíří po celé místnosti!“

„Ale to je přece jedno!“ zvolal lord Luke netrpělivě. „Tak se na to podívejme – já to takhle utřu ubrouskem.“ A zvedl se hustý oblak dráždivého prachu, takže všichni v pokoji začali pokašlávat a kýchat.

Ale to už se lord Luke vzrušeně přehraboval v zažloutlých a křehkých listech papíru v mahagonové skřínce.

Po chvíli to však znechuceně vzdal.

„Je to jenom nějaký zatracený román! Od nějaké paní Ofélie Ogílie – to jméno jsem nikdy neslyšel.“

„Ale já ano!“ zvolala paní Jenkinsonová s velikým zaujetím. „Myslím, že to byla prateta sira Lewise a velká přítelkyně

Walpola. Napsala spoustu románů, ale vyšel jenom jeden jediný.“

„To mě nepřekvapuje, protože i tenhle vypadá nesnesitelně nudný,“ utrousil lord Luke. „Chcete si to přečíst, paní Jenkinsonová? Tak si to vezměte, je to vaše... Ne, chlapče, obávám se, že to nebyl objekt mého pátrání. Zpět do práce... Jestli najdeš to, co hledám, dostaneš deset zlatáků.“

„Děkuju, pane,“ zazubil se Joss, dotkl se zaprášeného čela a vytratil se ven.

VIII.

Když se lady Catherine probírala z bezvědomí, ležela v zatuchlé, spoře zařízené místnosti na něčem, co vypadalo jako obzvlášť tvrdá a hrbolatá pohovka. Bylo jí neuvěřitelně špatně, a to byl u lady Catherine, jež se po celý život těšila výbornému zdraví (takže včelí žihadlo či mírné zažívací potíže byly nejkrutější choroby, jimž byla kdy vystavena), stav vpravdě výjimečný a nevítaný. Teď ji bolely kosti, měla pocit, že má modřiny od hlavy až k patě, v hlavě že jí bije kladivo, a přes tyto potíže cítila navíc neovladatelný hlad.

„Kde to jsem?“ zeptala se nahlas a očekávala okamžitou odpověď. Ale žádná nepřišla. Pokusila se pohnout. To úsilí jí však způsobilo takovou bolest v každé části těla, že znovu ztratila vědomí.

Tato druhá mdloba se proměnila v normální spánek, z něhož se probudila a znovu vykřikla: „Kde to jsem? Je tu někdo?“

Žádná odpověď.

Konečně se s obrovským vypětím posadila a rozhlédla.

Zjistila, že leží v lodní houpací síti, zhotovené z lanové síťky. Přikryta byla svým cestovním pláštěm, který měla s sebou v kočáře, a místo polštáře měla pod hlavou svůj sobolí rukávník. Obě tyto součásti jejího šatníku byly velmi vlhké a zablácené.

S obrovskou námahou, neboť byla stále příliš slabá, se jí podařilo vyhoupnout se ze sítě a postavit se na třesoucí se nohy.

„Haló!“ volala. „Kde to jsem? Co se stalo? Hoskinsová! Thompsoně! Kde vězíte? Co je tohle za místo?“

Nikdo jí neodpověděl.

Lady Catherine byl ještě více vyděšena a překvapena, a začala tedy sama zkoumat své okolí.

Nacházela se v malé místnosti, která byla studená a vlhká zároveň. Nebylo se čemu divit, neboť – jak si právě uvědomila – to, co považovala za horečnaté hučení ve vlastní hlavě, byl ve skutečnosti hukot vln lámajících se o skalisté pobřeží někde poblíž. Také se jí zdálo, že slyší neustálé šumění nějakého vodního proudu nebo vodopádu.

Místnost měla okna, ale byla tak malá a vysoko, že skrz ně nebylo vidět víc než mlhavé světlo. Byly tam i dveře z pevného, nelakovaného dřeva. Lady Catherine k nim doklopýtala a pokusila se je otevřít, ale byly zamčeny. Zabušila na ně pěstmi a zvolala: „Otevřete ty dveře! Povídám, otevřete!“ ale ani tentokrát se nedočkala odpovědi.

Povšimla si, že u dveří se vytváří kaluž vody, a další sem prosakovala ze škvíry pod nimi.

Teď dostala lady Catherine opravdový strach.

Jsem uvězněna, pomyslela si. Kdo to mohl udělat? A s jakými úmysly?

Pokusila se vzpomenout si, co se přihodilo, ale paměť jí selhala. Byla v kočáře s Hoskinsovou; zastavovali v Truru a snědli velmi nechutnou večeři z dušeného telecího a rozvařené zeleniny. A co bylo dál? Na nic si už nemohla vzpomenout.

Když znovu obrátila pozornost na své vězení, k smrti se vyděla.

Zaslechla totiž hlasité mužské chrápání. A pak na matraci v rohu místnosti objevila muže ležícího bez pohnutí, zřejmě v hlubokém spánku. Bylo to vousaté, chlupaté individuum s dlouhými bílými vlasy a velmi otrhaným oblečením nasáklým vodou a zabláceným – stejně jako její plášť a rukávník, všimla si lady Catherine. Musela být někde venku s tímto mužem. Stala se snad nějaká nehoda?

„Probudte se!“ vyzvala ho naléhavě. „Probudte se a řekněte mi, co se stalo!“

Muž však spal dál, a i když jím zatřásla, vůbec nereagoval. Teď začala mít podezření, že je nemocný – byl v obličeji červený a dýchal rychle a chroptivě.

„Haló! Hej!“ zvolala opět směrem ke dveřím. „Tomu muži není dobře. Myslím, že potřebuje lékaře.“

Nedočkala se však odpovědi a začínala mít příšerný pocit, že za dveřmi se nenacházejí nepřátelé, kteří odmítají odpovídat, ale že tam není vůbec nikdo, že je ona spolu s tím neznámým nemocným vyvržena uprostřed divočiny, kde může zemřít hlady či zimou bez sebemenší naděje na záchranu.

Ještě jednou prohledala lady Catherine místnost, v níž se –spolu s neznámým – nalézala, tentokrát s úmyslem zjistit pouze, co je tam vůbec k dispozici.

Zdi byly z kamene a podlaha z udusané hlíny. Do prken na stěnách byly vbity hřebíky a na nich viselo několik kusů pánského oblečení – také jedna nebo dvě kuchyňské potřeby, hrnec s dlouhým uchem, kastrol, vařecha. Na stropním trámu se houpal zavěšený do černá vyuzený špek. V rohu ležela velká hromada jablek, mnoho

z nich shnilých. Ze žlábků v jedné stěně stékala voda do malé kamenné mísy a pak dále korýtkem, které vedlo zpět do zdi. Podlaha se mírně svažovala směrem k rohu, kde korýtko vycházelo. Uprostřed další stěny tvořily tři žulové desky krb, ale na ohništi ležel jen starý vyhořelý popel. V opačném rohu než jablka však stála hranice dříví. Na úzké polici byla lampa a dvě lojové svíčky.

Kaluž vody pode dveřmi rostla a rostla.

Lady Catherine bylo náhle jasné, že veškerá naděje na záchranu, oheň či potravu pro ni a tohoto cizince závisí zcela na jejích vlastních schopnostech – a ona nikdy v životě sama ani nerozdělala oheň.

Plukovník Fitzwilliam vezl Priscillu Delavalovou v jejím pojízdném proutěném křesle po parku až k hunsfordskému hřbitovu, aby tam položili květiny na hrob Desmonda Finglowa. Hrob byl obložen drny, ale nebyl u něj ještě vztyčen žádný náhrobní kámen.

Hunsfordský kostel, malý, šedivý a starobylý, se krčil na úpatí kopce mezi dvěma majestátnými cypřiši. Okolní vesnice byly tak málo zalidněné, že se na hřbitově nacházelo ani ne dvacet hrobů. Jeden z nejčerstvějších nedaleko hrobu Starého Toma byl památníkem Barnabáše Godwina, zesnulého faráře a kanovníka canterburského, a jeho drahé ženy Lucy, jež ho ve smrti předběhla o mnoho let.

„Jak to, že tu není náhrobek sira Lewise de Bourgh?“ zajímala se slečna Delavalová, když položila Starému Tomovi svou kytici sladce vonících narcisů, hyacintů a rozkvetlého hlohu. „Nejsou nádherné? Požádala jsem Smirkea, aby mi přichystal kytici podle mého výběru. Je

to tak milý, ochotný člověk, nemyslíte? Rozhovor s ním mi vždycky připadá velmi zábavný.“

„Milý a ochotný jen k někomu,“ řekl plukovník Fitzwilliam rezervovaně. „Není tady náhrobek, slečna Delavalová, protože v kostele je pamětní tabule sira Lewise, připomínající jeho četné kvality. Chtěla byste se tam jít podívat?“

„Ach, raději ne, plukovníku, děkuji, tady je to mnohem příjemnější. Ano, teď si vzpomínám, že jsem ji při nedělní mši zahlédla – nechala ji zhotovit jeho truchlící vdova, že? Jen by mne zajímalo, nakolik některé vdovy skutečně truchlí – vás ne, plukovníku Fitzwilliame? Předpokládám, že černý šátek a stuhu odložila lady Catherine již dávno, že?“

„Nevrátíme se raději do domu?“ navrhl plukovník. „Obloha se zatahuje.“

„Ne, prosím, zůstaňme tady ještě chvilinku. Ten výhled je tak hezký, na ten strmý kopec s tmavými mraky a čerstvě zelenými stromky a bíle rozkvetlým hlohem – kéž by ubohý pan

Mynges něco takového namaloval! Škoda že zde není s námi...“

Plukovník budil dojem, že si přeje přesně totéž.

„Řekněte, plukovníku,“ zajímala se slečna Delavalová, „proč jste tak pevně rozhodnut vzít si svou sestřenicí Annu? Když dovolíte, myslím, že ani vy, ani vaše nastávající nejeví z toho svazku pražádnou radost. A jistě – prosím odpusťte! – vaše situace nemůže být tak skromná, abyste byl k tomuto činu dohnán...? Víím, víím, říkáte si, jak jsem příšerně drzá, že se tak vyptávám gentlemana, jehož znám teprve od té doby, co jsme se viděli v domě pana Bingleyho. Ale protože můj bratr je tak dobrý přítel

pana Bingleyho, a já vím, že vy Bingleyho znáte celou věčnost, troufám si přece jen vstoupit i do tak bouřlivých vod.“

A šibalsky se na něj usmála.

„Důvodů toho svazkuje mnoho a – a týkají se mimo mne ještě více lidí,“ odpověděl plukovník co nejvážněji a nejopatrněji. „V žádném případě nejsou všechny – ehm, ekonomického rázu.“

„Jinými slovy, rodina rozhodla, že chudinka sestřenice Anička nebude nikdy pod čepcem, pokud se nad ní neslitujete vy. I když,“ pokračovala slečna Delavalová zamýšleně, „ona není tak ošklivá. Kolikrát jsem ji chudinku viděla, když nebyla ve své nejlepší (nebo mám říct nejhorší?) náladě, a vypadala docela živě a zajímavě. Například když se bratrovi podaří přitáhnout její pozornost k nějakému z jeho vtípků. Ach, kdybych já byla vdanou ženou a mohla ji na sezónu vzít do města, nemám nejmenší pochybnosti, že by brzy našla toho pravého. Opravdu je kořenem jejího neštěstí nejspíš nevydařený vztah k matce. Dejte ji na pár dnů z dohledu lady Catherine a uvidíte, budou se dít věci!“

„Takže vy navrhuje, aby si například vzala vašeho bratra?“

„No, bylo by to ku prospěchu oběma, nemyslíte? S Ralphem by Anna vedla mnohem zajímavější a pestřejší život, než kdyby zůstala navěky tady v Rosings – a vy byste se zbavil tíživé povinnosti! Jakpak byste potom využil své svobody?“ (Další potutelný úsměv.) „Můžu hádat?“

Její otázka zůstala bez odpovědi, neboť v tom okamžiku ona tmavě šedá mračna, která slečna Delavalová

tolik obdivovala, vypustila na zem svůj obsah v podobě lijáku.

Ani slečna Delavalová ani plukovník nebyli na takový rozmar počasí oblečení, neboť vyrazili za svitu slunce. Plukovník se proto s křeslem urychleně odebral pod přístřešek kostela.

„Propánakrále! To je ale spoušť! To jen dokazuje, jak poutavý rozhovor jsme vedli, že jsme si nevšimli hrozícího nebezpečí. Ale s vámi se mi vždycky hovoří tak pěkně, plukovníku – připadá mi, že máme velmi podobné myšlenky, nemyslíte? Někdy se mi zdá, jako bychom se již setkali v předešlém životě. Věříte ve stěhování duší, plukovníku?“

„To zcela jistě nevěřím. Půjdeme do kostela?“

„Ne, prosím, nechodme. Někdo tam hraje na varhany. A troufám si odhadnout, že tahle přehánka nebude trvat dlouho. Když tady tak čekáme, udělal byste mi laskavost, plukovníku? Zřejmě jsem si zapíchla do prstu trn. Určitě to bylo z toho rozkvetlého hlohu. Mohl byste ho prosím vytáhnout? Budete ho muset vymáčknout ukazovákem a palcem. Vidíte ho?“ Fitzwilliam měl pocit, že nevidí nic. „Světlo je tu tak špatné. Nechcete raději počkat, než se vrátíme do domu? Paní Jenkinsonová vám ho určitě vytáhne šikovněji horkou vodou a pinzetou.“

„Ale tolik to bolí! Prosím zkuste to! Kdybyste si klekl, viděl byste na to lépe.“

Soudě podle plukovníkova výrazu příliš velkou radost z toho úkolu neměl. Kostelní přístřešek byl velký, dost velký na to, aby se pod něj vešlo proutěné křeslo. Na zemi byly kamenné dlaždice, které byly vlhké a špinavé zároveň. S lítostí nad svými kalhotami a efektem, který na ně bude takto pokrytá zem mít, plukovník přesto poklekl,

vzal ručku slečny Delavalové do svých a pokusil se vytlačit hlohový trn.

A právě v tom okamžiku sem přispěchala Charlotta Collinsová se svým manželem, vyzbrojeni deštníky, aby zachránili Marii Lucasovou, která v kostele hrála na varhany. A v tom okamžiku vyšla z kostela i sama Maria.

„Na půdě jsem našel legrační věc,“ řekl Joss Anně.

„A co to bylo?“

Anna se nemohla nabažit Jossových líčení těch neobyčejných starých předmětů, které rezivěly a trouchnivěly na půdě Rösings House: šavle, bodce, řetězové pancíře, luky, pánve, prastaré rozpadající se pergameny s kdovíjakými deníky, časopisy, neaktuálními informacemi. Knihy, obrázky, kusy oděvů, okousaných od molů...

„Je to jako mít mlýnský kámen – celý dům plný mlýnských kamenů – tam nahoře, které tlačí k zemi všechny, co žijí v domě pod nimi,“ podotkla Anna.

„Kdyby Rösings patřil mně, všechno bych to vyhodila.“

„Copak vám to nakonec nebude patřit, slečno, až se vdáte za plukovníka?“

„Já si ho nechci brát,“ odpověděla Anna. „A jsem si jistá, že on si nechce vzít mě. Myslím, že by si chtěl vzít Marii Lucasovou – určitě ji miluje.“

„Tak proč něco neřekne?“

„Ona nemá peníze. A je zaslíbený mně. Když se vezmeme, celý Rösings bude jeho a pak bude dost bohatý. Jestlipak si to harampádí na půdě bude chtít nechat?“

„Proč se ho na tohle všechno nezeptáte?“

„Nechci s ním mluvit. Nemám ho moc ráda. Ale cos to tedy našel na půdě, Jossi?“

„No,“ odpověděl Joss, „byla to kniha. Kniha o stromech. Povídání o stromech.“

„Co je na ní tak zvláštního?“

„Na tý knížce nic. Ale – no, musel bych vám to ukázat. Bylo to mezi papírama, který jsem snesl dolů do knihovny Jeho Milosti. Asi to tam ještě bude.“

„Půjdu tam pro to,“ navrhla Anna, „a donesu to sem.“

Oba přátelé zrovna vysazovali sazeničky z květináčů najeden konec zeleninového záhonu.

„Počkej tady, hned jsem zpátky,“ řekla Anna. „Jak ta knížka vypadala?“

„Vázaná v červený kůži, slečno Anno. Ale moc otrhaná. A je to malá knížečka – ne větší než půl cihly.“

Anna přikývla a odběhla. Ale když dorazila do knihovny, čekalo ji rozčarování a šok. V místnosti byl lord Luke, plukovník Fitzwilliam, paní Jenkinsonová, komoří Frinton, Delavalovi a služebná lady Catherine Berta, která právě dostala hysterický záchvat, plakala a smála se a volala nebe o pomoc.

„Sakra, ženská, mlčte, ano? Přestaňte s tím hrozným kvílením!“ okřikl ji lord Luke netrpělivě.

„Co se proboha děje?“ zeptala se Anna živě, jak to u ní nebylo příliš typické.

„Děje? Krveprolití, masakr, mučení, zlotřilá hrůznost!“ ječela Berta.

Začala rukama zuřivě bušit do hromádky dokumentů, které ležely na stole. Zřejmě pocházely z půdy, neboť se z nich okamžitě vznesl oblak prachu.

Paní Jenkinsonová a slečna Delavalová se ji pokoušely uklidnit a Anna se znovu zeptala: „Co se děje?“

„Tvůj strýc dostal dopis,“ řekl bledý a vážný plukovník Fitzwilliam.

„Dopis? A od koho?“

„A, má paní! Má paní!“ křičela Berta.

Anna byla zmatená.

„Ten dopis je od mé matky?“

„Ach, drahý lorde Luku,“ vykřikla naléhavě paní Jenkinsonová, „myslíte, že by to slečna Anna měla vědět?“

„Už dosáhla věku rozumu,“ odsekl lord Luke. „Je jí osmnáct, ne?“

„Je moje matka mrtvá?“ zkusila to Anna.

„Ne, ne. Alespoň doufáme, že ne,“ odpověděl plukovník Fitzwilliam.

„Když není mrtvá, co se tedy stalo?“

„Ten dopis je nepodepsán,“ řekl lord Luke. „Asi přišel odněkud z Cornwallu nebo ze západních hrabství. Pisatel v něm žádá výkupné za tvou matku a strašlivě vyhrožuje, když to nezaplatíme.“

„Kolik chce? A čím vyhrožuje?“

Lord Luke a Fitzwilliam se na sebe podívali.

„Není uvedena přesná suma,“ řekl Anně lord Luke a tvářil se přitom přísně, jako by Annino chování neodpovídalo svou chladností a věcností roli vyděšené dcery. „Ani ty hrozby nejsou nijak upřesněny. Píše se tam jen, že mé sestře velmi ublíží a potrestají ji, jestliže ty peníze nebudou zaplacený.“

„Ale jak mohou být zaplacený, když tam není žádná přesná částka? Ani místo předání?“

„Dopis naznačuje, že bude brzo následovat další.“

„Myslím,“ vstoupil do hovoru pan Delaval, „že v případech únosů je takový postup obvyklý – aby byli

příbuzní uneseného ještě více vyděšení a připraveni zaplatit.“

Lord Luke a plukovník Fitzwilliam si ho přísně změřili a dali tak najevo nesouhlas s tím, že je s detaily únosů tak dobře obeznámen.“

„Mohu ten dopis vidět?“ řekla Anna a natáhla ruku k lordu Lukeovi, který svíral v ruce zašlý a mnohokrát přeložený list papíru.

Zdalo se, že strýc poněkud váhá: „Nejsem si jist, zda je to nejvhodnější – některé výrazy v něm jsou velmi hrubé.“

„Ale, propánakrále,“ řekla Anna podrážděně, „je to přece moje matka.“

Avšak když se lord Luke odevzdaně chystal papír jí podat, s výkřikem se ho zmocnila Berta a vrhla ho do ohně.

„Jen tam patří tak zlotřilý dopis!“ zvolala, vrhla se na zem jak široká tak dlouhá a začala kopat a bít do země a ječet u toho ze všech sil.

„Frintone, přiveďte lokaje a odneste tu ženskou nahoru,“ přikázal lord Luke znechuceně. „Ať je tady trochu klid.“

„Ale co můžeme udělat pro mou matku?“

„No – teď asi nic,“ řekl lord Luke škrobeně, „nemohli bychom nic praktického podniknout, ani kdybychom měli ten kus papíru.“

„Mohli bychom ho ukázat komisaři,“ podotkl Fitzwilliam.

Výraz lorda Lukea naznačoval, jak malou pomoc by si od takového kroku sliboval. Paní Jenkinsonová – když Anna odmítala povzbuzující léky, čichací sůl i útěchu – odspěchala pryč, aby hospodyni pomohla zklidnit Bertu, jejíž výkřiky se stále ozývaly po domě.

„Chudinko slečno Anno!“ řekla Priscilla Delavalová.
„Tohle pro vás musí být hrozný šok.“

„No,“ odpověděla Anna chladně, „myslím, že takové dopisy člověk nedostává často.“

Nakoukla do krabice opotřebovaných, zaprášených knih, která stála na malém stolku, našla tu, kterou hledala, a odešla z místnosti.

Když se však vrátila k záhonku, Joss už tam nebyl.

Místo něj tam stál Smirke, plně zaneprázdněn mícháním nějaké strašně páchnoucí směsi dešťové vody a chmelového hnoje.

„Musel jsem toho hocha poslat do Marsdenu pro náklad drasla na hnojení, slečno Anno,“ řekl mírně.
„Mladej Joss vám nemůže bejt pořád při ruce, víte. Nebo budu muset Jeho Milosti povědět, jak moc času s ním trávíte.“

„Pochybuju, že by to Jeho Milost zajímalo,“ odpověděla Anna chladně. Přesto dala Smirkeovi zlaták a knihu Povídání o stromech si odnesla do svého pokoje.

Uvnitř přebalu stálo napsáno vybledlým hnědým inkoustem:

*Mému miláčkovi od
jeho jasné hvězdy*

a pod nápisem byly stejným písmem napsány tyto čtyři verše:

Ach sněž své třešně,
Marie ach sněž své třešně hned.
Ach sněž své třešně,
Marie jsou sladké jako med.

Lady Catherine se notně ulevilo, když na poličce s lojovými svíčkami našla v malém plátěném pytlíku něco, co považovala za křesadlo. Fungovalo jako pistole: po otočení malého kolečka malý kamínek škrtl o kovový plíšek. Naneštěstí ji stálo mnoho úsilí, než se jí povedlo vykřesat byť jedinou jiskérku, a pak se stal kamenem úrazu její nedostatek zručnosti, poněvadž i když se jí podařilo jiskru vykřesat, nemohla ji za nic na světě přinutit, aby zapálila cáry připáleného plátna a konce provazu zahloubené do malého otvoru, což měl být zřejmě materiál pro rozdělení ohně. Zkoušela to znovu a znovu a bylo jí do pláče, když si vzpomněla na vysoko plápolající ohně a uzavřené rumburské krby sálající v Rosings teplo dnem i nocí. Vyhasínal vůbec někdy oheň v kuchyni? A i kdyby ano, lady Catherine nevěděla nic o procesu, kterým jej nějaký kuchtík nebo služebná přinutí opět vzplanout.

Nakonec se jí spíš šťastnou náhodou než šikovností povedlo zažehnout malý mihotavý plamínek. Papír nikde neviděla, ale vzpomněla si, že jí v rukávníku zůstal kousek z onoho dopisu, který poslala z hospody v Truru. Zabořila ruku do rukávníku a s úlevou zjistila, že uvnitř je relativně sucho, že kousek papíru tam stále je a je použitelný.

Třesoucíma se rukama uzavřela plamínek mezi větévky a odštěpené kousky polen, které našla na hromadě dříví, a pocítila neobyčejný triumf, když se jí zdařilo vytvořit malý, ale zdravý žár, který opatrně přižívovala nejsuššími kousky dřeva, jež mohla najít. Teplo a světlo jí přineslo obrovské ulehčení.

Lady Catherine neměla nejmenší tušení, jaká denní doba může být, neboť nenosila hodinky a cestovní hodiny zůstaly v kočáře.

Zatím to ještě šlo. Oheň ji uklidňoval, ale v té době už byla tak vyhládlá, že se jí podlamovala kolena. Snědla jablko. Bylo kyselé, ale zahnilo žízeň a pomohlo zažehnat i nejakutnější pocit hladu. Pozorovala plát bůčku, který se houpal u stropu – nemohla na něj ale dosáhnout. Byla tam trojnožka, ale lady Catherine na něčem takovém rozhodně riskovat život nehodlala. Stále trpěla opakovanými závratěmi. Kéž by se alespoň probíral ten zatracený chlap!

„Pane! Pane! Vy!“ volala na něj nervózně. „Vstaňte!“

Jenže muž chrápal dál a ona si musela přiznat, že čelo a tváře mu hořely a byly úplně rudé – jeho spánek taky nebyl přirozený, ale horečnatý.

A všechno, co v tomhle mizerném srubu bylo, byla jablka a nedostupný vepřový bůček!

Zato tam byl hrnec a nůž. A voda. Zachmuřena dala se lady Catherine do práce: nešikovně nakrájela půltuctu jablek na trojnožce místo desky a dala je vařit do hrnce s trochou vody. Doufala, že se jí tak podaří vytvořit cosi jako jablečnou kaši.

Celá procedura trvala déle, než předpokládala. Několikrát se popálila, než přišla na to, že si musí kolem ruky omotat kousek spodničky, než se hrnce dotkne. Spodničky, kterých si na cestu oblékla hned několik, byly jinak spíše přítěží, neboť všechny úkony teď vykonávala spíše na zemi.

Když bylo jablečné pyré hotové, postavila hrnec na zem, aby vychladl, a znovu se vyšplhala do houpací sítě, neboť ji tato činnost velice vyčerpala. Oheň bude hořet jistě alespoň hodinu dvě: přidala tam navíc několik polínek. Možná se objeví nějaký posel... A usnula.

Právník lady Catherine pan Stillbrass byl povolán z Tumbridge Wells a ihned přispěchal.

Když se dozvěděl, že dopis od vyděračů skončil v plamenech, zatvářil se nesmírně vážně.

„Jaká neuváženost!“

„Byla to nehoda. Komorná lady Catherine byla celá bez sebe. Ale v každém případě tam nebyl podpis ani jiný způsob, jak identifikovat pisatele.“

„Nebyl vám rukopis povědomý?“

„Vzkaz byl tištěn – velmi neobratně,“ vzpomněl si Fitzwilliam. „Vypadalo to jako klikyháky nějaké nevzdělané, primitivní osoby.“

„Ach má nebohá sestra!“ lamentoval lord Luke. „Doufám, že nepadla do rukou nějakých darebáků nebo surovců, kteří s ní budou záměrně špatně nakládat!“

Annu napadlo, že to byl projev těch nejvřelejších citů, který kdy slyšela svého strýce pronést na adresu své matky

„A od té doby jste další zprávu neobdrželi?“

„Ne.“

Lorda Lukea to zřejmě překvapilo. Ale dodal: „Ti lotři si bez pochyby přejí, aby se naše úzkost ještě zvětšila a prodloužila, abychom pak snáze vyhověli jejich nesmyslně vysokým požadavkům výkupného. Jakou částku myslíte, pane Stillbrassi, že po nás mohou chtít?“

„Myslím, že to závisí na tom, jací lidé tento zločin spáchali. Jsou-li to, jak říkáte, primitivní darebáci, jejich požadavky nemusejí být tak přehnané. Takových pět set liber může být ještě nad jejich očekávání.“

„A pokud jsou vzdělanější, myslíte, že budou požadovat více?“ zeptal se Fitzwilliam ironicky. „Co z tetina majetku si můžeme dovolit obětovat? Ano,

sestřenice Anno, jen se tvař vážně – ať je ta částka jakákoli, musí jít z tvého věna!“

„Ujišťuji tě, bratrance,“ odvětila Anna chladně, „že mé myšlenky se ubíraly zcela jiným směrem.“

A panu Stillbrassovi řekla: „Sire, když už jste tady, myslím, že je vhodné, abych vám předala tuto kopii poslední vůle mého otce, kterou J... – která byla nalezena na půdě mezi dalšími otcovými dokumenty během pátrání strýčka Lukea.“

Pan Stillbrass se nezmohl na slovo.

„Poslední vůle? Další závěť vašeho otce?! Bože, stůj při mně! A co přijde pak? Jaké je její datum? Musím si ji prohlédnout velice pozorně. Jestli byla sepsána až po té, jež byla vykonána – panebože, panebože!“

Podala mu dokument, jenž byl jako všechny papíry a záznamy z půdy ve špatném stavu – zažloutlý, drolící se a zaprášený. Když jej pan Stillbrass prolétl očima, viditelně si oddechl.

„Ne, je to tatáž závěť, stejného data jako ta, kterou mám v kanceláři. Datum i odkaz souhlasí. Díky bohu!“ Otočil stránku. „Ne, je tady dodatek – ten nemám. Je psán rukou vašeho otce, ale beze svědků, takže neplatný.“

„A jaká jsou jeho ustanovení?“ zeptal se plukovník Fitzwilliam se zájmem.

„Je tu jenom jedno. ‚Svůj domek ve Walesu – Uthan u Moel-y-Fiediog, odkazuji svému nejstaršímu dítěti.‘ Vy jste jediná dcera sira Lewise, a proto nejstarší. Zdělila byste ten domek v den své plnoletosti tak jako tak, ten dodatek vůbec nemusel psát.“

„Já jsem nevěděla, že můj otec vlastní dům ve Walesu,“ byla Anna očividně překvapena. „Ani jsem

netušila, že kdy ve Walesu byl. Má matka se o tom nikdy nezmínila.“

„Byl to takový jeho rozmar – koupil jej poměrně pozdě. Nemyslím, že jej navštívil víc než dvakrát nebo třikrát. Je to malinká usedlost, víte? Není tam víc než dva tři akry pastvin, nic víc. Pochybuji, že by se vám tam líbilo, slečno Anno!“

„A kdo tam teď bydlí?“

„Nikdo. Kdysi si ji pronajal jeden starý pastýř, ale ten myslím před lety zemřel. A žádný další zájemce se neobjevil. Je to příliš daleko.“

„Až se vezmeme,“ řekl Fitzwilliam Anně laskavým tónem, „pojedeme se do Walesu podívat a rozhodneme, co s chalupou dál.“

Anna na něj vrhla chladný pohled.

„Jak si přejete, bratranče. Ale co uděláme ohledně mé matky? Co kdybychom dali oznámení do tisku?“

Pan Stillbrass se na ni podíval s překvapením a respektem.

„Vy jste ale hlavička, slečno Anno! Ale chceme opravdu, aby se ta událost stala veřejnou záležitostí?“

Lord Luke i plukovník Fitzwilliam byli rozhodně proti.

Lord Luke pravil: „Ne, ne, to by k nám přivedlo desítky podvodníků a šarlatánů, kteří by všichni vyhrožovali – nebo slibovali hory doly – že ji přivedou zpátky za nehoráznou sumu peněz. Ne, naší jedinou šancí je udržet to v tajnosti, aby nikdo neměl tušení, že je něco v nepořádku, a čekat na další dopis.“

„Asi máte pravdu, lorde Luku,“ uznal pan Stillbrass, i když se zdálo, že jej poněkud zaskočil chladný a věcný způsob, jakým se hodlá s únosem své sestry vyrovnat.

Náhrdelník lady Catherine

Plukovník Fitzwilliam dodal: „Moje teta Adelaida na Velkém Morranu, pokud vím, svou švagrovou očekává. Určitě brzo napíše a bude se ptát, proč teta Catherine nepřijela. Co uděláme potom?“

„Něco vám poradím, až k tomu dojde. Nebojte se, zůstanu s vámi v neustálém kontaktu,“ uzavřel pan Stillbrass a rozloučil se.

„Nudný starý dědek!“ zvolal lord Luke. „Aničko, drahoušku, zavolala bys Josse? Mohu pokračovat ve svém pátrání. A mé staré trápení mi brání, abych na té strašné jedovaté půdě strávil jedinou hodinu navíc.“

Dopis od slečny Marie Lucasové paní Jenningsové
Nejdražší madam,

pan Collins je konečně zpátky v Kentu, ale má sestra Charlotta mě prosila, abych ještě pár týdnů na hunsfordské faře zůstala, neboť lady Catherine odjela na návštěvu své švagrové, vévodkyně z Anglesea, a tak na Rosings House chybí její pevná ruka a paní Jenkinsonová s hospodyní se každou chvíli chodí se Charlottou o něčem radit, takže nemá tolik času na děti.

Pan Collins najal Longbourn Manor nějakému kapitánu Priceovi a zdá se, že je se svým nájemníkem velmi spokojen, neboť dotyčný bude trávit většinu času na moři, ale zároveň je to aktivní, schopný a rozumný muž. Pana C. nepříjemně překvapilo, že zde nenašel lady Catherine, protože si jí velice váží a stěží si bez ní a jejích instrukcí umí poradit. (Mimochodem, kolem cesty lady C. se šíří nejrůznější fámy. My na faře o tom nemáme vědět, na Rosings kolem toho dělají velké tajnosti, ale zprávy k nám prosákly přes zahradníka Smirkea, jehož matka žije v

Hunsfordu a dochází na faru s prádlem. Smirke, tvrdí paní Smirkeová, prý dostal dopis, který měl hned odevzdat lordu Lukeovi; ten dopis nepřišel poštou, ale byl předáván z ruky do ruky. Co v něm je, to nevíme, ale domníváme se, že to nějak souvisí s tím, kde se teď lady C. nachází, neboť sluha plukovníka Fitzwilliama, velmi dobře zaopatřený mladý muž a synovec hospodyně mé sestry paní Dennyové, nám svěřil, že ten dopis přišel jeho pánovi od pánovy tety, vévodkyně z Anglesea, v němž se vévodkyně ptá, proč lady C. ještě nedorazila na očekávanou návštěvu. Ona sama je tím prý velmi znepokojena, protože leží na smrtelné posteli a tolik si přála, aby jí švagrová dělala společnost. Celé je to velká záhada a my se můžeme jen dohadovat.)

Jinak není na panství nic nového. Chudák malíř pan Mynges je stále ve svém domě Wormwood End, neboť od odjezdu lady Catherine byl příkaz k jeho vystěhování stažen. Často ho s Charlottou navštěvujeme a snažíme se ho utěšit. Je to velmi jemný, upřímný člověk; myslím, že asi není tak nadaný jako jeho přítel pan Finglow, ale jak to mohu já spravedlivě posoudit? Jeden z jeho nejčastějších hostů je teď k našemu údivu pan Ralph Delaval, který svým způsobem přivodil celé to neštěstí, protože to byl právě jeho neopatrný a neuvážený návrh zbourat domek, aby se panstvu zlepšil výhled, který způsobil tomu starci nemoc a smrt. Myslím, že pan Delaval si to velmi dobře uvědomuje, neboť jeho chování se od té doby, co na Rosings přišel, hodně změnilo: je zasmušilý a střízlivý a nedělá kolem sebe takový humbuk jako dříve. Myslím, že by odsud rád odešel, ale nedokáže se rozhodnout. Původní důvod stále se prodlužující návštěvy Delavalových – kotník slečny Priscilly – už se dávno vyčerpal, ačkoliv ona

stále zdůrazňuje, jak ji to bolí, a nechává se vozit v proutěném křesle.

Charlotta tvrdí a já nemohu tak zcela nesouhlasit, že slečna P. líčí na plukovníka Fitzwilliama a že kdyby se mu podařilo odstavit slečnu Annu, měla by ho ve svých spárech natotata. Pokud je to tak, myslím si o plukovníkovi jen to nejhorší – přesto, jak to mohu posoudit? Slečna Delavalová ho už nějakou dobu zná. Vyprávěla mi, že se s ním seznámila v Derbyshiru v domě nějakého pana Bingleyho, kde její bratr panu B. radil, jak se lépe zaopatřit. Slečna P. mi naznačila, že při té příležitosti pro plukovníka ztratila hlavu, a tak přesvědčila svého bratra, aby odcestovali do Kentu v době, kdy, jak věděli, se tam plukovník bude zdržovat, takže by jej mohla znova spatřit. Některé části téhle historky jsou určitě pravdivé, přesto by to znamenalo, že Delavalovi museli nehodu kočáru zinscenovat, aby byli na Rosings pozváni. Nevím, co si o tom všem myslet... Ale nelíbí se mi ta atmosféra pletich a machinací, která se nad celou záležitostí vznáší. Může to nějak souviset s pravděpodobným zmizením lady Catherine? To jistě ne! Musí existovat zcela jiné vysvětlení. Absence Její Milosti staví ty dva do překerní situace: nikdo je totiž na Rosings nechce, ale nikdo je nemůže vyhodit.

Mezitím stále pilně hraji na piáno a cvičím několik Beethovenových sonát, které Vám, jak doufám, budu moci předvést, drahá paní Jenningsová, až se budu vracet a zastavím se v Londýně. Pan Delaval mi je laskavě minulý týden přivezl z Turnbridge Wells. Když hraji na varhany v hunsfordském kostele (stálý varhaník pan Moss leží s dnou), často si mne chodí poslechnout. Pan D. o mém hraní několikrát řekl pár lichotivých poznámek a je to

vzdělaný a chytrý muž, takže si jeho chvály vážím (přesto ho nemohu mít opravdu ráda).

Charlotta je toho názoru, že pokud mi pan Delaval učiní nabídku, měla bych ho přijmout. Říká, že bych byla šťastná jako většina lidí, kteří vstoupí do manželského svazku. Ale co ona o tom může vědět? Je provdána za pana Collinse, který je sice docela dobrosrdečný, ale tak nezázivný a sebestředný, že být s ním v jedné místnosti víc než pět minut je hotové utrpení. Kdyby Charlotta neměla děti, domácnost a záležitosti ve vesnici, svou drůbež a možnost jít se rozptýlit na Rosings House, nevím nevím, jak by to vydržela. Ve srovnání s panem C. je pan D. učiněný poklad, to jistě ano. A Charlotta naléhá, abych udělala všechno proto, abych si ho udržela. Ale, drahá paní Jenningsová, já ho nemiluji a mé srdce mi říká, že manželství bez lásky je hřích proti Duchu Svatému. Musím tedy navždy zůstat starou pannou? Copak bych se neuživila hudbou? Charlotta říká, že je to nesmysl, a přece – a přece!

Vaše oddaná přítelkyně Maria Lucasová

P.S.: Ach, drahá paní Jenningsová, kéž byste byla tady a poskytla mi Vaši srdečnou, dobře míněnou a moudrou radu!

IX.

„Pane! Pane!“ volala lady Catherine.

Vousáč se pohnul a zachroptěl, ale jiné reakce na své pobídky a dloubání se lady Catherine nedočkala. V té chvíli již byla téměř zoufalá.

Kolik času od jejího prvního probuzení v tomto hrubém příbytku uplynulo, netušila. Tma zaplnila obě malá okénka a pak, později, se v nich opět objevilo denní světlo.

Mezitím – a nahánělo jí to hrůzu – pod dveřmi stále více prosakovala voda, sice pomalu, ale v pravidelných vlnách. Vytvořila se kaluž o velikosti karetního stolku a nová a nová voda proudila dovnitř. Lady Catherine to nesmírně znervózňovalo. Co když té vody bude nakonec tolik, že zaplní celý srub? Bylo něco takového možné? Mohlo dovnitř proniknout tolik vody, aby se v ní ona i neznámý muž utopili? Akutnější však byla obava, že proud vody se dostane až ke spícímu nemocnému a uhasí oheň, který lady Catherine rozlítla s takovým nasazením.

Prosakování vody se nedalo nijak zabránit – uvažovala o tom, že prasklinu ucpe svým sobolím pláštěm, ale hned tu možnost zamítla. Jediné, co mohla dělat, bylo vodu po lžících vylévat. U krbu visela naběračka a stálo tam i vědro. Zoufale, ale ne příliš zručně nabírala lady Catherine vodu a vylévala ji do džberu. Když byl plný, vyprázdnila ho do odtokového korýtko. Takovýmto způsobem, pracovala-li závratným tempem, podařilo se jí udržovat

množství vody v kaluži alespoň na stejné úrovni. Vody uvnitř nepřibývalo. Ale pro někoho, kdo není vůbec zvyklý na fyzickou námahu, byla ta práce učiněným pokáním. Po dvou třech hodinách však lady Catherine začala mít pocit, že se hrozba zmenšila: vln přicházelo méně a méně, až ustaly úplně. Kaluž pode dveřmi postupně vsákla do zemité podlahy a nezůstalo po ní víc než vrstva bláta.

Po celou tu dobu se spící neprobudil.

Lady Catherine si opřela bolavá záda o stěnu a přemýšlela. V tom okamžiku se mírně pohnul a vydal ze sebe zachroptění, či spíše sten.

„Pane!“ zkusila to lady Catherine znova.

Žádná reakce.

Se zdráháním, neboť byla unavená jako ještě nikdy v životě, klekla si lady Catherine vedle něj a mezi zažloutlé a otlučené zuby mu kápala nejprve několik kapek vody a pak lžíci jablečné šťávy. K smrti se bála, že ho udusí, protože začal kašlat a úpět a stravu přijal bez sebemenšího náznaku úlevy či vděčnosti. Ani nebudil dojem, že by mu sousto nějak zvlášť prospělo.

Stále ovšem nenabyl vědomí a vyčerpaná lady Catherine již ztrácela naději, že ho kdy nabude.

A pak z ničeho nic otevřel oči.

Byly velké, šedé a podlité s bělmy nažloutlými a protkanými červenými žilkami. Několik minut jen tupě zíral před sebe. Stále ležel na matraci na špinavé zemi, protože nebylo jak ho vyzvednout do houpací sítě, kterou také lady Catherine chtěla pro sebe. Ale zakryla ho alespoň svým sobolím pláštěm a podařilo se jí dokonce zasunout mu pod těžkou hlavu svůj pevný, mohutný sobolí rukávník, aby tak zmenšila riziko, že se při krmení zadusí.

Náhrdelník lady Catherine

Jeho oči několik minut slepě bloudily po okolí a pak se jeho pohled s výrazem naprostého úžasu zastavil na lady Catherine, která se posadila na trojnožku vedle něj.

„Tak kdo jste?“ ptala se. „A kde to jsme? Kdo jste vy?“

Jeho odpověď jí nahnala husí kůži.

„Jsem Ezechiel, Anděl smrti. To jsem já!“

Pane, smiluj se nade mnou, pomyslela si lady Catherine. Jsem tady zavřená s bláznem.

Alespoň jedno na jeho odpovědi jí dalo jakous takous jistotu. Mluvil s hrubým, západoanglickým přízvukem, na který si za těch pár dní na cestách už zvykla. Takhle tušila, kde se zhruba nacházejí.

„Kde to jsme? Jak se to tady jmenuje? A kdo nás sem zavřel?“

Zvyklá na to, že vždy dostává okamžitou a přesnou odpověď, mluvila lady Catherine svým obvyklým ostrým hlasem. Ale jeho odpověď přišla pomalu, váhavě a po značné odmlce.

„Kde? To je zapeklitý. Takže asi v pekle.“

A pak, po dlouhém pozorování lady Catherine v jejích roztrhaných, promočených a zmačkaných cestovních šatech z hedvábí a sametu dodal:

„Když já jsem Ezechiel, kdo jste asi vy? Čarodějnice? Nebo jeden z dobrých andělů?“

„Mluvte rozumně!“ vybídla ho lady Catherine. „Nejsem zvyklá na takové vytáčky. Nehrajte tady divadýlko a radši mi povězte, kdo jste a kde se nacházíme. Po pořádku-jak se jmenujete?“

Hluboce si vzdychl a znělo to jako předlouhá ozvěna, jako by se loučil s nějakou cennou vzduchovou bublinou,

kterou si schovával někde v plících, nebo s nějakým drahým snem, který chtěl v sobě udržet na věky.

„Trelawny. Benjamin Trelawny.“

„Jak jsme se tady ocitli?“ vyptávala se lady Catherine dále, povzbuzena náznakem zdravého rozumu.

„A. Byl jsem na lodi. Sweet William. Ze Santa Any. Narazila na skálu. Všechno pryč. Všechno pryč.“

Opakoval „všechno pryč“ stále dokola, jako by chtěl svou posluchačku přesvědčit o tom, kolik lidí přišlo o život. „Celá posádka. Všichni pryč. Všichni cestující. Všechno pryč.“

„Měl jste tam přátele? Rodinu?“ neovládla se lady Catherine.

„Ženu. Chlapečka Bena. Dvě dcery. Dokumenty. Majetek. Básně. Všechno ztraceno.“

Rozhlédl se po prázdné místnosti, jako by čekal, že tam uvidí svou rodinu, majetek, děti.

Něco se uvnitř lady Catherine pohnulo. Takovou ztrátu jsem nikdy nepoznala, přiznala si.

„Kdy se to stalo, pane?“

Zavřel oči a zakryl si je rukama.

„Je to dlouho. Našli mě. Rybáři. Vytáhli mě z moře.“

Bylo jasné, že by nejraději zase usnul, možná navždy, ale lady Catherine byla odhodlána dostat z něj více informací, ať už při tom byla bezohledná nebo ne.

„Kde to jsme? A proč jsme tady?“

„Donesl jsem vás sem – přístřeší. Doktor. To je všechno. To stačí.“

„Ne, pane, to nestačí! Chci vědět, proč jsem tady. Proč jsme uvězněni v tomto nepohodlném, ponurém srubu, proč nás nepustí ven. Kdo je za toto vězení zodpovědný?“

„Kdo je zod– Ach bože, dej mi více trpělivosti!“

Znovu se položil na matraci, jako by byl vyčerpán. Už nebyl červený, ale mrtvolně bledý a z čela se mu kutálely kapky potu. Lady Catherine v panice sáhla k jedinému léku, jež měla po ruce – plné lžíci jablečné šťávy.

Obličej se mu zkřivil odporem. Oči, které předtím vypadaly zavřené na věky, se doširoka otevřely.

„K čertu, co to je – myší čůránky?“

„Pane!“

Lady Catherine byla zlostí bez sebe. „Měl byste být vděčný, že něco dostanete. Tady nic jiného k jídlu není.“

„Vajíčka, venku.“

„Ale dveře jsou zamčeny!“

„Jo. Aha. Pravda. Máte pravdu.“

Pomalu, ztuhle a zřejmě i za nesnesitelných bolestí se posadil, a pak dokonce postavil. Lady Catherine si teď mohla všimnout, že je neobvykle vysoký, přes dva metry, a tak vyzáblý, nic než kost a kůže, že ji napadlo, jestli nebyl ve vězení nebo netrpěl nějakou nemocí s trvalými následky.

Za chvíli bylo zřejmé, proč se musel postavit: aby si sáhl do kapes u kalhot. Sáhl si nejprve do jedné, pak do druhé, a nakonec vylovil klíč.

„Zamčený dveře – kvůli zlodějům – šťouralům –“

Nejisté doklopýtal ke dveřím, strčil klíč do zámku a otočil jím.

Lady Catherine se třásla vzteky.

„Chcete naznačit, že celou tu dobu – celou dobu – kdybych to bývala věděla, mohla jsem být volná, zmizet z téhle prašivé díry?“

„Daleko byste nedošla,“ odpověděl muž. Vyčerpaně se opřel o stěnu a třesoucí se rukou pokynul směrem ke dveřím.

Hluk valící se vody znatelně zesílil.

Lady Catherine otevřela dveře a vyhlédla ven.

Její nálada, která se před chvílí tolik zlepšila, opět klesla pod bod mrazu. Viděla, že budova, v níž našli útočiště, stojí na skále mezi dvěma hučícími vodními toky. Kousek dále se spojovaly a vlévaly do oceánu – bílé pěnicí vlny se se hřmotem lámaly o skalnatý břeh.

„Ven se nedostanem, než opadne voda. Ted' jsme na ostrově, víte? Nebo to aspoň jako ostrov vypadá.“

Ten muž, Ben Trelawny, se otočil zpět do srubu a posadil se na matraci.

„V západní Anglii jsou strašné povodně,“ oznámila paní Jenkinsonová. „Psala mi sestra z Bristolu, že řeky se vylily z břehů a příliv je neobyčejně vysoký; a ten dopis cestoval více než deset dnů. Myslíte, lorde Luku, že tyto okolnosti mohou za to, že nemáme žádné zprávy o chudince drahé lady Catherine? Je to opravdu strašné! Člověk neví, co si má myslet.“

„Ano, něco na tom možná je,“ souhlasil lord Luke docela vesele. „V Timesech, které mi laskavý pan Delaval přivezl z Ashfordu, jsem se dočetl, že přístav Brinmouth je zpola zatopený rozvodněnou řekou Brin, která se vylila z břehů a neočekávaně se valí z rašelinišť nahoře ve vnitrozemí, a že přístavní hráz byla celá smetena do moře. Nebyl Brinmouth ten přístav, z něhož hodlala má sestra vyplout na Velký Morran?“

„Ano, máte pravdu, byl to on! Panebože! Ubohá lady Catherine ted' možná čeká na loď v nějaké špinavé krčmě.“

„Takže vy si myslíte, paní Jenkinsonová, že ten dopis o výkupném byl jenom špatný žert?“

„Ach, já nevím, co si mám myslet!“ vykřikla paní Jenkinsonová a rozplakala se. Chytla se rukama za čelo a úpěla: „Moje hlava! Ach, má ubohá hlava! To bude moje smrt!“ A odvrátila se do svého pokoje.

„Od té doby, co má matka odjela z Rosings, má ještě větší migrénu než dřív,“ poznamenala Anna chladně. „Člověk by řekl, že to bude obráceně, když uvážíme, jaký život vede, když je matka tady.“

„Možná patří k lidem, kteří se mají nejlépe pod vládou tyrana,“ podotkla slečna Delavalová.

„Dělá si starosti, co bude, jestli se matka nikdy nevrátí,“ pokračovala Anna.

„Chce s vámi mluvit ten chlapec Joss, mylord,“ ohlásil Frinton.

„Panejo! Jestlipak objevil něco důležitého?“ Lord Luke se dychtivě zvedl z křesla. „Uved'te ho do knihovny, Frintone,“ řekl a téměř vyběhl z místnosti.

„Počkejte, strýčku! Mám něco pro Josse. Půjdu s vámi,“ zavolala za ním Anna. Ve dveřích se ještě zastavila, aby na slečnu Delavalovou a plukovníka Fitzwilliama, kteří zůstali v salonu sami, vrhla poněkud sarkastický pohled.

Poté, co Maria Lucasová hodinu cvičila na varhany, z té odloučené, tiché budovy se jí ani trochu nechtělo. Svou malou neteř a synovce sice milovala nade vše, ale někdy ji jejich závislost na nekonečných hrách unavovala. Navíc teď, když byl jejich otec zpátky z Hertfordshiru, žádné

místo na faře nebylo bezpečné před jejich dováděním a otcovou upovídaností.

Varhany v hunsfordském kostele se nacházely na galerii nad hlavním vchodem a byl odtamtud přímý výhled do hlavní lodi. Když dohrála, přesunula se Maria na lavičku podél zábradlí galerie, položila si nohy na podušku, opřela lokty na zábradlí, bradu si položila na paže a rozjímala.

Měla bych jet domů, říkala si. Tahle kentská návštěva už trvá příliš dlouho. Setkání s plukovníkem Fitzwilliamem mě jenom znepokojilo. Myslela jsem, že v jeho společnosti poznám, jestli ho miluju, či nikoli, ale pořád si nejsem jistá. Když ho vidím, trápím se – ale je tohle láska? Píchá mě u srdce, když ho vidím ve společnosti Priscilly Delavalové – ale je to láska, nebo jen odporná žárlivost? Necítím tutéž bolest, když hovoří s Annou de Bourgh. Možná proto, že se k sobě chovají tak rezervovaně a chladně; nebo proto, že vím, že si ji bere, jen aby vyhověl rodinnému slibu. Ale vezme si ji opravdu? Je to, co provádí se slečnou Delavalovou, pouhý flirt, nebo skutečně přenesl své city na ni? Ach, jak ráda bych byla doma, uklidněná a posilněná rodinou a povinnostmi... Ale paní Jenningsová mi psala, že ji trápí nějaký neduh a že doufá, že svou návštěvu Berkeley Street na zpáteční cestě mohu o pár týdnů odložit, neboť by mě ráda viděla, ale nemá teď dost sil na to, aby vydržela všechny ty společenské náležitosti a nakupování, které má návštěva zahrnuje... Drahá, předrahá paní Jenningsová, doufám, že to není nic vážného; je to tak milá, dobrá přítelkyně... Já zcela určitě žádné společenské náležitosti ani nákupy nepotřebuju, ráda bych ji jen viděla, příjemně si s ní popovídala a vyslechla si její rady. Charlotta mi radí

a myslí to dobře, ale její rady se neshodují s mými pocity. Myslím, že život s panem Collinsem ji mění. Netroufla bych si tvrdit, že se stává necitelnou, ale už tolik nechápe pohnutky a emoce druhých. Asi musí chránit sebe sama.

Charlotta chce, abych v Hunsfordu zůstala, než se lady Catherine vrátí, ale kdy to bude? Na celé té její návštěvě u švagrové je něco podivného. Je možné, že je mrtvá? Nebo unesena? Příliš se to lady Catherine nepodobá, být zdrojem tajemství...

Mariina hlava na zkřížených rukou byla těžší a těžší. Ticho, pach vlhkého kamene, včelího vosku a trouchnivějícího dřeva, to vše ji uklábalo, a tak upadla do lehkého spánku.

Probudily ji nějaké hlasy – mužské hlasy. Nemluvíly příliš hlasitě, ale zdálo se, že jsou velmi blízko. Po chvíli si Maria uvědomila, že oba dotyční musí stát přímo pod ní, v kostelní lodi.

„Nemáš od strýce žádné zprávy?“

„Ne, od původního ujednání se neozval.“

„To mne znepokojuje...“

„Měla přijít i druhá zpráva?“

„Určitě. Můj strýc předal tu první zprávu služebné Hoskinové, aby ji poslala z Launcestonu nebo Trura. A druhý dopis měl přijít z Brinmouthu.“

„Do té doby se už měl uskutečnit ten převoz k mému strýci a – a mělo být vyřešeno přístřeší.“

„Přesně tak. Není to zvláštní, že se tvůj strýc ještě neozval?“

„No – i když je v nejlepší náladě, není moc komunikativní. Nevidím důvod, proč jen z jeho mlčení vyvozovat, že plán nevyšel.“

„Ale je to znepokojivé. Můj strýc není zdaleka klidný. Bojí se, že se něco stalo – něco nepříznivého, nějaké neštěstí.“

„Celá ta věc – pokud si dobře vzpomínám na záměry tvého strýce – měla být pouhým trikem, žertem pro zasmání, nic vážného, jenom taková čertovina.“

„Ale samozřejmě!“

„A cílem tvého strýce v té věci – není výkupné?“

„Panebože, to ne. Jeho záměrem je – a neptej se, proč – aby mohl strávit nějakou dobu sám na Rosings bez dozoru jeho sestry, aby mohl po něčem pátrat. V takovém pátrání je zabrán každý den, jak jsi měl možnost si povšimnout. Co hledá, to nechce za žádnou cenu prozradit – ale aby měl při tom tetu Catherine z dohledu, to má pro něj prvořadý význam. Možná to souvisí s nějakou dávno vyhaslou příhodou v daleké minulosti, když tady spolu vyrůstali.“

„Takže peníze v tom nejsou? Víím, že mému strýci zaplatili jistou částku –“

„Mně se o ničem takovém nezmínil.“

Zatímco se odehrával tento rozhovor, Maria napínala uši.

Oba hlasy jí připadaly známé. Ale než si uvědomila, jak neobyčejné a provokativní je téma jejich hovoru, bylo příliš pozdě, aby mohla upozornit na svou přítomnost. A vlastně byla tak zaujata tím, co slyšela, a snahou vyvodit z toho nějaký smysl, že je ani nechtěla přerušovat.

„Takže co můžeme dělat?“

„Někdo by se měl možná vydat na západ Anglie, aby zjistil, jak se tam věci mají.“

„Ano, souhlasím, ale kdo by to měl být?“

„Ty jsi bezpochyby tím nejvhodnějším člověkem.“

Náhrdelník lady Catherine

„Ale zavázal jsem se, že zůstanu tady.“

„Jenže okolnosti se změnily.“

Následovala delší pauza. Pak se ozvalo:

„To je pravda! Například smrt chudáka Finglowa.“

Další pauza. Hlas pokračoval chladně:

„Co to s tím má společného?“

Maria usoudila, že tohle už trvá příliš dlouho. Měla s sebou zpěvník. Upustila jej přes zábradlí na galerii a on s hlasitým plesknutím dopadl na podlahu hlavní lodi.

Následovalo hrobové ticho. Pak jeden z mužů – byl to hlas Fitzwilliama – zvolal: „Je tam nahoře někdo?“

A Maria odpověděla: „Ano.“

Ozvaly se rychlé kroky utíkající z kostela. Dotyčného zřejmě zachvátila panika. Po chvíli se na schodech vedoucích na galerii ozvaly pomalejší, odměřenější kroky.

Maria posbírala své noty a nahoře na schodišti se střetla s plukovníkem Fitzwilliamem.

X.

Dopisy nalezené na půdě Rosings House

Nejdražší, drahý můj L.,

je Štědrý večer. Sníh cinká tiše na okenní tabule. Ležím v mrazivé posteli, B. po mém boku, a poslouchám nárek větru. Já sama nenaříkám, ale mé srdce je těžké – velmi těžké při pomyslení, že již nikdy, nikdy v tomto životě nebudu ležet vedle Tebe, nebudu moci natáhnout ruku a dotknout se Tvé; že byť nás neodděluje ani míle parku, jsme od sebe daleko, jako by mezi námi ležel celý svět. Tvá ruka! Cítím ji ve své, jako by tu pokojně spočívala jako již tolikrát...

Je to tak zvláštní vzpomínat na všechny ty radosti, které jsme spolu prožili na jaře a v létě obklopeni ptačím zpěvem, vůní pampelišek a májového kvítí – jak se to liší od ponurého šera a neúprosného, neustávajícího větru dnešní noci. Ani jsme si neuvědomovali, jak jsme šťastní. A byli jsme šťastní, ano, byli, byli jsme tak šťastní...

Já nejsem nevděčnice. Prožila jsem tu dobu a vzpomínky v sobě budu uchovávat do soudného dne.

Vstala jsem z postele a tyto řádky píši při světle posledních uhlíků v krbu. B. si mé nepřítomnosti ani nevšimne – má svou utkvělou představu, že zdržování se manželských práv zkrátí jeho pobyt v očištění a připraví mu rychlou cestu do ráje. Věř, že jsem tomu ráda.

Náhrdelník lady Catherine

Mám pro Tebe dárek k Vánocům, ale není to takový, který by se dal vložit do naší skrýše ve starém javoru. Ne, budeš muset vyčkat do března nebo dubna, než se dozvíš, co to je.

Dobrou noc, má lásko. A veselé Vánoce. Uvidíme se zítra na mši.

L.

Nejdražší L.,

sněženky na farní zahradě už vystrkují hlavičky. Jsou také v třešňovém sadu? (Myslím, že naše zahrada je více ve stínu.) Vzpomínám si na tu nádhernou bílozelenou pokrývku sněženek mezi černými kmeny třešní, když jsme se tam poprvé setkali. Řekl jsi: „Počítáte třešňové stromy, abyste si předpověděla osud, paní Godwinová?“ A já se styděla a nevěděla, co na to říct.

Pak jsi vymyslel tu nesmyslnou říkanku:

Lékař, pekař, mlékař, tesař, truhlář, stolař, kolář, kovář
zedník, právník, zahradník, horník ani lékárník nemá to,
co měl by mít když chce Lucy potěšit. Jenom jeden, v
sadu stál který Lucy srdce vzal.

Než jsi tu básničku složil, místo sněženek už rašily
vlaštovičníky a lesní sasanky a začaly naše líbanky...
Jsem tak šťastná, když na to vzpomínám.

Když se teď procházím po vsi, ženy už se na mě dívají
přátelsky a přejí mi hodně štěstí. Tvůj vánoční dárek tady
bude asi přesně na Velikonoce.

Moje lásko, ach má lásko!

Nejdražší L.,

narcisy, které se včera ohýbaly v prudkém větru, teď ukazují, jak jsou statečné: dnes jsou ohnuty a polámány pod nánosem sněhu a krup. Snad tak neskončí i mé naděje. Chodím těžce, ale mé srdce se raduje. Už jsem všechno připravila – kolébku, oblečky, plínky, čepičky a nejvřelejší uvítání pro suvenýr z našich šťastných, idylických dnů v sadu. B. si konečně všiml, co se na mně změnilo – ale nijak se nediví ani se neptá po příčině... Považuje to za dar z nebes (já také) nebo za něco, co nějak vzniklo bez jeho přičinění a vědomí (a možná bys řekl, že má pravdu).

Jestli si přeji chlapečka, nebo holčičku? Nebudu pokoušet prozířetelnost a raději si nepřeji nic nahlas...

S láskou, Tvá L.

Můj nejdražší, milovaný L.,

můj čas brzo nadejde. Příští týden už –asi nebudu moci dojít k našemu dutému javoru, takže tohle je konec naší korespondence. A kdyby se snad stalo něco neočekávaného, má-li toto být můj poslední dopis, vyznávám v něm znovu svou hlubokou, nehynoucí lásku. Měl jsi pravdu, naše tajná setkání musí skončit. Neslušely nám ani našim společníkům, povinnostem, našim životům. Ale pocity zůstávají a zanechají po sobě záři, která osvětlí zbytek našich dnů.

Stále Tvá, na okraji propasti,

L.

Zápis na kousku papíru nalezený v deníku sira Lewise de Bourgh:

23. dubna L. porodila chlapečka. Porod nepřežila. Chlapec pokřtěný panem Godwinem Barnabáš Josef byl dán na vychování do vsi. Já jsem dítě neviděl.

Zápis na jiném kousku papíru v deníku sira Lewise de Bourgh:

Má žena, vyděšená epidemií tyfu, která řádí ve vesnici, nařídila přivést malého Eadreda zpět domů. Ptal jsem se Godwina na jeho potomka, který je též na vychování mimo domov, ale on mi bez náznaku rozčilení či smutku sdělil, že se ztratil. Jeho kojná, jakási paní Smithová, příbuzná Hurstových, opustila vesnici se sběrači chmelu, kteří se vraceli do svého zimoviště v Londýně (nebo kde přebývají) a malého Barnieho vzala s sebou, neboť si zřejmě k dítěti vypěstovala velkou náklonnost. Připadalo mi, že se Godwinovi ulevilo, že už se nemusí o malého starat. Je to podivín. Měl snad vždycky podezření? Nebo to věděl? Je rád, že se ho zbavil? Já sám jsem tou ztrátou velmi znepokojen – o to více, že ani malému Eadredovi se nedaří nejlépe – C. má panickou hrůzu z toho, že chytil od venkovských dětí tyfus. Ona sama je teď opět v naději, takže se dítěti nemůže věnovat tak, jak by chtěla.

Mně není dobře – bolí mě hlava, bolí mě srdce – myslím na L. víc, než bych měl.

Malý Eadred už není mezi námi. Chudáček! Měl bych být více smutný, než jsem, ale bohužel byl po své matce a stěží jsem ho mohl milovat, jak bych měl; měl příliš rád sám sebe a na druhé nebral ohled. Vždycky jsem si přál dcerku a doufám, že další dítě bude tentokrát ženského pohlaví.

Kéž by mi tohle dítě zůstalo, jak bych byl šťasten!

Chytl jsem tyfus – asi od Eadreda nebo na mých toulkách po vesnici, když jsem se diskrétně vyptával po malém B. J. Asi mám, co si zasloužím. Udělal jsem špatně, že jsem si vzal C. bez lásky. A svými pletkami s L. jsem ublížil jí i jejímu manželovi, neškodnému,

bohabojnému muži (i když věčně zachmuřenému Puritánovi).

Musím dát všechny své záležitosti do pořádku. Myslím tolik na to dítě. Co z něj asi bude?

„Přečetl sis to?“ zeptala se Anna Josse.

„Jo, a byla to pěkná práce. Proč píše všechny „g“ jako „p“ a všechny „s“ jako „f“? Takovej škrabopis jsem snad ještě neviděl.“

„Ale na tom teď nezáleží! Chápeš, co to znamená?“

„Znamená to, že váš táta a paní Godwinová udělali něco, co se nemá. A byli za to potrestaní.“

„To nemyslím. Lady Catherine byla také potrestána – umřelo jí dítě. A ona ani to dítě nic špatného neudělala. Je to divné – nikdy mi matky nebylo líto, ale teď mi jí myslím líto je. Vypadá to, že můj otec byl spíše sobecký člověk.“

„Asi se neměli nikdy brát. On a lady Catherine.“

„Ale na tom teď nezáleží,“ opakovala Anna. „Copak nechápeš, co to znamená?“

„No...“ zaváhal Joss, „možná jo a možná ne.“

„Ta malá knížka o zahradě, kterou ti nechala tvá matka – s poznámkami na okraji – copak nevidíš, že jsou psány stejným písmem jako tyhle čtyři dopisy od L.? To ona musela dát tu knihu paní Smithové. Ty jsi byl tím dítětem – Barnabášem Josefem Godwinem. Ta – ta osoba, kterou jsi považoval za svou matku, byla ve skutečnosti jen tvá kojná. Vzala tě s sebou do Londýna – možná tehdy, když už na tebe pan Godwin přestal posílat peníze. Nebo proto, že si tě chtěla nechat. Paní Smithová, tak se jmenovala?“

„Jo,“ odpověděl Joss zamyšleně. „Křestním se jmenovala Petronella. Petronella Smithová. Byla hospodyní toho starého sira Felixe, hodně roků. A on mě naučil latinsky a ona mě naučila, jak se uživit chytrostí. Ale opravdu dycky říkala, že bych měl fakt štěstí, kdybych se vrátil do Hunsfordu. Nebo že bych aspoň objevil tajemství.“

Joss vzdychl, utrl dlouhé stéblo trávy a začal ho na měkčím konci žvýkat. Pak dodal:

„Ale co je mi platný, že jsem bastard paní Lucy Godwinový? Já svou mámu – Petronellu – miloval. Udělala pro mě to nejlepší. Co vím o tyhle paní Lucy kromě toho, že před Jeho Lordstvem zvedala sukni?“

„Chudinka,“ politovala ji Anna a také si utrhla stéblo trávy. „Je mi jí líto. Asi měla pěkně osamělý a smutný život. Ale stejně, copak to nechápeš,“ opakovala, „znamená to, že máme stejného otce!“

„Jo,“ souhlasil Joss pomalu, „už to tak vypadá...“

Lady Catherine dalo hodně práce, než přiměla Bena Trelawnyho k rozhovoru. Po několik dnů se čas od času vracel ke svému původnímu tvrzení, že je Andělem smrti a ona nečistým duchem seslaným Osudem, aby ho pokoušel a odvedl od posvátné cesty meditace, kterou se nakonec spojí se svými milovanými bližními, jež ztratil.

„Já jsem taky ztratila milované bytosti!“ řekla mu lady Catherine podrážděně. „Nejste jediný, kdo zažil v životě nějaké neštěstí.“

Ale byla nucena připustit, že ztratit ženu, tři děti, celý majetek a nepublikovaný svazek básní, který, jak doufal, bude zveřejněn nějakým anglickým nakladatelem – to

všechno značně převyšovalo ztrátu tříletého syna a manžela, které stejně příliš v lásce neměla.

Během jednoho z Trelawnyho rozumných období ho přesvědčila, aby sundal onen vepřový bůček a odkrojil z něj několik plátků. Ty spolu s vejci ze špižírny, ukrytými v díře ve venkovní skále, alespoň zpestřily jejich každodenní stereotypní stravu.

Ted', když měla lady Catherine přístup do okolí chatrče, uvědomila si, že sice nestojí přímo na ostrově, ale vlastně to vyšlo nastejno, než voda z povodní opadne. Srub se krčil na vrcholku strmé skály mezi dvěma divokými proudy – rameny řeky Brin, které se kousek dále slévaly. Zatím nemohlo být na bezpečnou cestu na druhou stranu ani pomyšlení.

„Proč nás lidé z města nepřijdou zachránit?“

„Za prvý, madam, nevěděj, že jsme tady. A za druhý, ti ubožáci asi maj dost problémů sami se sebou. Třetí rameno té řeky protýká přímo městem. Myslím, že pokud je tam voda stejně vysoko jako tady, půlku města to spláchlo.“

V polovině protějšího útesu visel zachycen na stromě kočár lady Catherine, tak jí to alespoň říkal Trelawny.

On sám se prý chystal do brinmouthské vesnice pro chleba – “Bylo to před tím, než ta voda stoupla tak vysoko, to jste pořád mohla přejít po těch vystouplejch kamenech“ – když uslyšel nahoře ránu, podíval se tam a uviděl, jak se kočár řítí dolů po srázu. Vypadla z něj nějaká žena a spadla přímo do proudu, který ji musel smést až do moře. „Ale určitě už byla mrtvá, když spadla z takový vejšky.“ Trelawny sám vyšplhal ke kočáru, kde našel další ženu v hlubokém bezvědomí. „Neexistoval způsob, jakým vás

dostat nahoru na cestu, drahá paní, a tak jsem přines lano a spustil vás dolů.“

„Vy jste tohle všechno zvládl sám? Copak jste si nemohl z vesnice zavolat pomoc?“

„Na to nebyl čas, milostpaní. Voda z Brinu se řítí hrozně rychle – takhle jsem vás akorát stih vzít do srubu a voda už byla o metr vejš a nebylo jak vás dostat na suchou zem.“

„Takže jste mi zachránil život.“

„Sám jsem se divil, jak jsem odvážnej,“ řekl Trelawny a ušklíbl se. „Všecko to zvedání a tahání mně asi způsobilo záchvat té horečky, kterou trpím už od ztroskotání Sweet Williama. Pak si pamatuju už jenom to, že ležím na zemi a někdo mi do žaludku kape kyselou jablečnou šťávu. Když přijde na zachraňování životů, madam, myslím, že jsme si kvit.“

A možná jsem vás zachránila i před utopením, když sem začala prosakovat ta voda, pomyslela si lady Catherine, ale –na rozdíl od svých obvyklých reakcí – nevyslovila to nahlas jen proto, aby si vysloužila díky a chválu.

„Jak dlouho myslíte, že potrvá, než voda opadne?“ zeptala se.

Trelawny odhadoval, že nejméně čtyři dny.

„Myslíte, že vás sem nikdo nepřijde hledat?“

„Né, chudáci. Řeka Brin je pěkně divoká i po jednodenním dešti a nám teď prší dva tejdny – budou mít co dělat, aby se postarali sami o sebe. Kromě toho, z tyhle chalupy jsem natrvalo odešel na farmu ve vnitrozemí – vrátil jsem se sem jenom kvůli jedny věci.“ Zaváhal.

„Proč jste se sem tedy vrátil, Trelawny?“

Už mnoho let se lady Catherine nezajímala tolik o osud jiného člověka. Ale v takovém malém sousedství – s jedním jediným sousedem – bylo jen pochopitelné, že se zajímala o toho, kdo byl právě nejbližší.

„No, madam, to je příběh, kterej se těžko vypráví. Ale že jste byla tak hodná a přivedla mě zpátky do tohohle údolí slz“ – a lady Catherine si všimla, že to nezní, jako by byl za tu službu zrovna vděčný – „myslím, že vám to dlužím. To bylo takhle...“

Zarazil se, klacíkem, který vytáhl z otýpky, se poškrábal v bílých kučerách a povídá: „Musíme doufat, že voda opadne brzo, nebo tady bude za chvíli zima a nebudem mít co do huby.“

„Prosím, dobrý muži, vyprávějte už.“

„Tak teda,“ začal, „když ztroskotal Sweet William a mě vytáhli na břeh, ležel jsem tejdny jako mrtvola... Přenesli mě k doktorovi – ve městě je docela chytřej doktor Lantyan – a když jsem začal mluvit, rozhlížet se kolem sebe a chovat se zase jako člověk, zeptal se mě, jestli tady kolem nemám nějaký příbuzný, který by mě mohli zaopatřit pár zlatákama. Řek jsem mu, že mám na severu neteř a synovce, děti mý mrtvý sestry, jediný žijící příbuzní. Jestli mi přijdou na pomoc, to jsem nevěděl, protože jsme spolu léta nemluvili, ale za starejch časů jsme se se sestrou měli rádi. A tak jim Lantyan napsal dopis, ve kterým jim popsal mý trápení. Mezitím jsem se přestěhoval tady do srubu, kterej byl tehdy prázdněj, poněvadž doktor mě měl na krku už moc dlouho. Ale vod synovce přišla laskavá odpověď a poslal mi peníze, který mi stačily na pár tejdnu. Tehdy jsem byl už skoro uzdravenej, napsal jsem jim děkovný dopis a přestěhoval

se na hospodářství v mokřinách, kde jsem začal bydlet. V té době jsem se už rozhodl postarat se o sebe sám.“

Trelawny se zarazil a přísně se podíval na lady Catherine.

„Zdálo se vám o mně někdy, madam?“

„To tedy ne!“ zvolala překvapeně.

„No, mně se teda o vás zdálo, mockrát. To je tak...“ Odmlčel se a chvíli přemýšlel. „Když jsem se ocitl na moři a ztratil tam všechny mé milované, všechny majetek a bohatství, nejen to, ale hlavně ty verše – plody roků a roků úvah – víte, paní, bylo to, jako by mě svlíkli donaha. A když jsem se po tom neštěstí vzpamatoval, zjistil jsem o sobě divnou věc. Zjistil jsem, že mám schopnost ve snu předpovídat události. Některé byly opravdový nesmysly – rozbitej hrníček, stádo dobytka na cestě, zpívající námořník, děcko, co najde kytíčku – ale pak se mi několikrát zdálo o vás, madam.“

„Jak zvláštní! Jak podivné!“ Lady Catherine byla znepokojena. V nadpřirozené síly nevěřila: Jeden z největších motivů ke zbourání Hunsfordského zámku jí bylo vyhubení tamějších početných duchů. „A proč se vám, proboha, zdálo o mně?“ Její tón plný znechucení naznačoval, že snění o její osobě považuje za zásah do svého soukromí, navíc zásah naprosto neopodstatněný.

„To nemůžu říct, madam. Nedělal jsem to schválně – to samo. No, ale každopádně, když jsem žil na týdle farmě, vzal jsem, jak jsem říkal, svůj osud zase do svých rukou. Znovu jsem napsal několik veršů, který jsem ztratil. Sepsal jsem vzpomínku na svou ženu a děti. Našel jsem si pár žáků a začal je učit matematiku – vždycky jsem měl slabost pro algebru a geometrii. Tak jsem si vydělal dost, abych zaplatil za své ubytování. A hodně jsem snil a ve

snech nalézal útěchu – jako bych slyšel hrát hudbu ve vzdálených krajích – cítil jsem jistotu, že své milované zase uvidím, ne na tomto světě, ale na jiném...”

„Potom ale,“ ozvala se lady Catherine, když se Trelawny zase odmlčel, zíraje na otevřené dveře a bouřící řeku, jež se valila kolem, „potom ale, jestliže jste byl tak dobře zabezpečen na farmě, učil matematiku –“ Její tón naznačoval, že to považuje za obzvlášť nepříjemný způsob, jak si vydělávat na živobytí – „proč jste se tedy vrátil do tohoto ponurého příbytku?“

„No, už jsem se k tomu skoro dostal. Přišel mi druhý dopis od synovce. Psal mi, že kdybych byl opravdu na mizině, pomohl by mi vydělat si pěknou kupu peněz. Bylo to skrze nějaký trik, podvod, lest provedenou na jisté madam, kterou zná – nějaké lady Catherine de Bourgh. Měl jsem si ji vyčíhat a unést, až bude na cestě za nějakou příbuznou. Na nějakou dobu měla zůstat zavřená...”

„Co mi to tady povídáte?!“ vykřikla lady Catherine brunátná hněvem.

Maria Lucasová šla na návštěvu na Wormwood End s teplou polévkou z fary a našla tam Annu de Bourgh, urovnávající právě sněhobílé větévky třešní do měděného džbánu.

„Ach, vyrušila jsem vás! Nezdržím se – jenom jsem přinesla tohle.“

Ambrož odpověděl: „Jste obě vítány víc, než mohu vypovědět. Ať vás ani nenapadne odejít. Prosím zůstaňte a dejte si sklenku pampeliškového vína.“

„Ne, opravdu neodcházejte, slečno Lucasová,“ usmála se Anna na Marii mile. „Zůstaňte a ohřejte polévku. Pane

Myngesi, měl byste ji hned sníst. Jste čím dál hubenější – určitě jste ještě zhubl od té doby, co jsem vás viděla naposled, a to bylo před dvěma dny.“

„Říkejte mi prosím Tome! Už jsem to jméno dlouho neslyšel a schází mi to.“

„Tak tedy dobře, Tome.“

„Tome“ řekla obě děvčata najednou a Anna se zeptala: „Kde je Alice?“

„Je teď doma zřídka. Její po něm smutno. Většinou sedí na dřevěné lavičce pod švestkou, kde – on – po večerech sedával...“

Hlas se Mladému Tomovi třásl a Maria mu něžně položila ruku na rameno.

„Podívejte, polévka je už skoro horká. Je to Charlottina specialita: z kuřete a koroptve s mandlemi a smetanou. Jenom ochutnejte. Nechává vás srdečně pozdravovat, byla by přišla sama, ale s těmi dětmi, víte – a pan Collins teď vyžaduje také hodně péče. Úplně si zoufá nad pokračující nepřítomností lady Catherine.“

„Už se o tom ví něco nového?“ zeptal se Mladý Tom a poslušně usrkl lžíci polévky. „Je to opravdu podivné – podivné a strašidelné.“

„Takže vy víte, že moje matka byla unesena?“ Zdálo se, že to Annu ani nepřekvapuje. „Asi si to šušká už celá vesnice.“

„Řekl mi to Ralph Delaval.“

Anna se zachmuřila a Maria taky. Pak řekla: „Co je jemu do toho? Měl raději mlčet. Není to jeho věc.“

„Myslím,“ podotkl Mladý Tom, bezmyšlenkovitě polykaje další sousto polévky, „že ho tíží svědomí. Cítí takovou vinu a hrůzu z – z Tomovy smrti.“

„A taky by měl mít,“ řekla na to Anna ostře. „Ať si tvrdí, co chce, byl to on, kdo vnuknul matce ten nápad nechat chalupu zbourat.“

„A to se nedá napravit,“ souhlasila smutně Maria.

Ambrož se pozorně zadíval na obě děvčata.

„Jste obě velmi mladé,“ povídá. „Když je člověk mladý, pomýšlí často na pomstu a odpykávání hříchů, myslí si, že jeden čin může napravit druhý. Ale život je jiný. Jeden čin nikdy nemůže odčinit druhý. Nezbyvá nám, než jít dál, vzít si minulost s sebou a využít ji, chcete-li, jako ornou brázdu pro budoucnost. Vy, slečno Anno, toto přirovnání jako nadšená zahradnice jistě pochopíte.“

„Lidé, kteří ublížili, by měli být potrestáni,“ řekla Anna pevně.

„A kdo z nás by pak zůstal nepotrestán?“ Maria řekla: „Pane Myngesi –“

„Tome, říkejte mi Tome!“

„Tak tedy, Tome. Kdy zase začnete s malováním? To, co jste řekl, platí i na vás. Trestáte se tím, že nemalujete.“

Někdo zaklepal na dveře a dovnitř nakoukl Ralph Delaval.

Byl bledý a vážný a při pohledu na dívky se poněkud polekal, ale Ambrož mu povídá:

„Ne, ne, jen pojdte dál. Tyhle mladé dámy mě právě hubují za mou zahálčivost.“

„Tak to se pustím do pění chvály na nečinnost a povalečství. Ale neutíkejte přece kvůli mně pryč...“ dodal, když se dívky chystaly k odchodu.

„Slíbila jsem strýci, že mu pomůžu roztrdit nějaké dokumenty,“ řekla Anna.

„A já zase, že vezmu synovce s neteří na procházku,“ přidala se Maria.

Když vyšly z chaloupky, zeptala se Anna:

„Jak to, že tam Delaval pořád chodí?“

„Určitě má výčitky svědomí kvůli smrti pana Finglowa. A jestli se nepletu, má prsty v únosu vaší matky, který se nějak nezdařil.“

„Jak tohle víte?“ zarazila se Anna a zírala na Marii v němém úžasu.

„Zaslechla jsem útržky jednoho rozhovoru.“

A Maria vylíčila Anně, co se odehrálo v kostele.

„A potom vyšel plukovník Fitzwilliam po schodech nahoru a našel mě tam. Byla jsem v naprostém šoku, jak si jistě dokážete představit. Úplně jsem na něj po tomhle změnila názor. A taky jsem mu to řekla. Jak se jen mohl podílet na takovém komplotu? A nejen on, ale i lord Luke a Delavalovi. Je to nanejvýš ohavné!“

„No, strýčkovi rozumím,“ řekla na to Anna zamyšleně. „Vždycky to byl podivín s nevyzpytatelnými, excentrickými nápady. A s mou matkou se pořád hádali. Myslím, že když byli ještě děti, provedla mu něco ošklivého. A myslím, že tohle považuje jenom za nevinný žert –“

„Žert?!“

„Co asi hledá? Nějaký poklad? A doufá, že ho najde, než se matka vrátí?“

„Ale co se zatím stane s ní?“

„A jak se do toho všeho zapletli Delavalovi?“

Maria poznamenala: „Jednou mi něco povídala v tom smyslu, že si na plukovníka Fitzwilliama vytvořila velmi silnou vazbu. Setkala se s ním v Derbyshiru v domě pana Bingleyho. A hledá různé záminky, aby ho mohla zase vidět.“

„Jemu to ani nevadí,“ podotkla Anna suše.

„Ale slečno Anno, zapomínáte – že nemá padesát tisíc liber!“

V dálce zahlédly plukovníka Fitzwilliama, jak veze po zahradě slečnu Delavalovou. Ta zamávala kapesníčkem a plukovník se uklonil.

Obě děvčata jim chladně odpověděla.

Joss přinesl z půdy těžký hranatý předmět o něco větší než aktovka a celý v kůži, obalený vrstvou měkké plstěné látky a několikrát převázaný motouzy. Látka i provázek byly značně opotřebované a přímo obalené mastnou špínou.

Lord Luke byl bez sebe vzrušením. Bylo zřejmé, že velikost a tvar nejnovějšího objevu ho naplňuje nedočkavým očekáváním.

„Ty provázky se musí přeříznout,“ povídá. „Ale s nejvyšší možnou opatrností prosím!“

Joss vytáhl zavírací nožík, ostrý jako břitva.

„To je jako rozbalování mumie,“ poznamenala Anna. „Doufejme, že není prokletá.“

Joss nejprve pečlivě rozmotal provázek, pak rozbálil vrstvy plsti, a rozvířil tak oblak příšerně páchnoucího prachu a spršku špíny.

„To jsou asi netopýří bobky,“ ušklíbl se.

„Fuj!“ otřásla se Anna. „Strýčku Luku, jestli je tohle ten váš poklad, doufám, že bude alespoň stát za to!“

„Ó, ano, ano!“ vykřikl lord Luke ve vytržení. „To je můj ztracený psací stůl!“

A opravdu: Když se odloupala poslední vrstva špinavého obalu, vyklouzl z něj malý psací stolek asi půl metru dlouhý a třicet centimetrů vysoký, vyrobený z

leštěného dubu. Díky své mnohavrstevné ochraně z plsti si zachoval lesk i světlou barvu. Lord Luke jej zálibně pohladil, skoro jej objal; pak nahmatal zespodu tajnou západku a zvedl jí víko. Uvnitř byly odhaleny otvory na kalamář, přihrádky na pera a tužky, ale také – což bylo pro majitele očividně důležitější – kupa šedě popsaných, na sebe namačkaných listů a výkresů.

„Má ztracená země!“ zvolal lord Luke bez sebe štěstím. „Má ztracená země Lassarto!“

„Lassarto, strýčku Luku? Co to proboha je?“

„No, když jsem byl kluk – mezi deseti a čtrnácti – vybásnil jsem si tu zemi, Lassarto. Pořád jsem pak o ní psal: básničky, příběhy – tvoje matka mě tenkrát poslouchala, byla nadšená a líbilo se jí to stejně jako mně. Hodiny a hodiny jsme tak trávili, vymýšleli dobrodružství pro vévodu z Lassartu...“ S velkou péčí vytáhl jeden z papírů a předčítal:

„Černé byly mraky nad střechou kde Omblina svatyně stráží cestu pod zlověstným nebem svatostánek brání se satanským těm silám a v děsivém tichu

plavá Lydia sklání svou nevinnou hlavu však zvítězí její modlitba? Ach běda! Již zvedají číši prokletého vína Však dotkne se jí Lydia nevinná? A koho ďábel v lůně hledá?“

„Panebože, strýčku Luku!“ vydechla Anna. „Tos napsal ty?“

„Ano, když mi bylo deset. Než mi bylo čtrnáct, moje verše se ještě mnohem zdokonalily. Počkej, však já je najdu – doufám...“

Začal se třesoucími se, ale šikovnými prsty přehrabovat v hromadě papírů a přitom si mumlal:

„Ale když mě poslali do Etonu, ach bože, to mě málem zabilo! Pak na té veliké výpravě a pak se strýčkem Torvilem do Bombaje... A když jsem se vrátil, z Hunsfordského zámku zbyla hromada prachu a sestra Catherine byla vdaná za sira Lewise a dušovala se, že všechno zařízení ze zámku bylo spáleno, vyhozeno, dáno cikánům... Tady, poslechni si tohle:

„Slyšte! V malé temné chýši Indiánka smutek tiší Co žízeň srdce uhasí Popěvek tichý zpívá si –“

„Ta první se mi líbila víc,“ prohlásila Anna, „ale strýčku Luku, propánakrále, kolik hodin práce to stálo! Nedivím se, že jsi po tom tak usilovně pátral. A jsem ráda, že se ti to povedlo. Teď už máš všechno, co jsi chtěl, ne?“

Anna se podívala na Josse, který pečlivě a zamyšleně skládal vrstvy plsti a namotával špinavý motouz.

„Ano, ano,“ mumlal lord Luke a láskyplně se probíral svým rukopisem. „Ano, ano. Jossi, ty dostaneš deset zlatáků.“

Po chvíli Anna pravila: „Neměl by ses teď radši vrhnout na záchranu mé matky?“

„Ale já nevím, kde je!“ odpověděl lord Luke.

Dopis od paní Charlotty Palmerové slečně Marii Lucasové Drahá slečno Lucasová, bohužel Vám musím oznámit zprávu tak smutnou, jaká jen může být; ale pravda se říci musí, nedá se obejít, i když je špatná opera bez přede hry... Ale abych to řekla jednoduše – má nejdražší maminka Amelia Jenningsová již není mezi námi.

Když jsme minulý týden slavili druhé narozeniny našeho malého Frederika, dostala náhle katalepsii. Ten den jsme si vyjeli podél řeky a povečeřeli v Maidenhead;

maminka byla tak nerozumná, že si poručila porci telecí huspeniny a anglický pudink s cibulí. A za dva dny zesnula, jak jsem již řekla, byť se lékaři snažili ze všech sil. Děkuji Prozřetelnosti za to, že netrpěla příliš dlouho, neboť její utrpení muselo být strašné. Ochrnula na pravou část těla a bylo srdcervoucí vidět člověka, který se tolik a rád smál, jak z něj jediné jídlo udělá němou a nemohoucí bytost. Ještě léta nám bude její veselá povaha nevýslovně chybět.

Mnohokrát se o vás zmínila, drahá slečno Marie, když ještě byla zdravá, povídala nám, jakou radost měla vždycky z Vašich dopisů, v nichž jste jí, jak tvrdila, popsala celou krásu Kentu. Na znamení dobré vůle vůči Vám poslala minulý měsíc pro právníka a odkázala Vám ve své závěti padesát tisíc liber. (Nemyslete si prosím, drahá slečno Lucasová, že tím o něco připravujete mou sestru lady Middletonovou a mne, neboť maminka se postarala i o nás – náš otec ji zanechal velmi dobře zaopatřenou – a navíc, oba naši manželé si stojí také velice dobře. A tak máme radost, že ty peníze mohou pomoci i Vám. Tedy alespoň mluvím-li za sebe. Lady Middletonová nese tu ztrátu s křesťanskou statečností.)

Maminka přenechala mně a panu Palmerovi dům v Berkeley Street, takže chcete-li nás na zpáteční cestě do Hertfordshiru opět navštívit, stačí říct a my Vás zde s radostí ubytujeme. Budeme ve městě ještě několik měsíců vyřizovat matčiny záležitosti a rádi Vás kdykoli uvidíme; můžete zde zůstat, jak dlouho si budete přát.

S přáním všeho nejlepšího Vaše upřímná přítelkyně
Charlotta Palmerová

XI.

Trevoská farma byla po srubu mezi dvěma vodopády příjemnou změnou. Bylo to veliké, nesourodé, ale bytelné stavení, které se rozkládalo na výběžku nad brinmouthským přístavem. Město bylo hluboko dole ukryto za kopcem, ale lady Catherine měla ze svého pokoje výhled na stříbřitý trojúhelník moře, a to se jí také velmi líbilo.

„Kéž bych si takový výhled mohla dopřát i na Rosings!“ povzdychla si.

„Jak je to odsud daleko, madam?“

Byla nucena připustit, že vzdálenost Rosings od moře je více než třicet mil.

Farmě se dařilo natolik, že mohla zaměstnávat na půltuctu lidí, kteří svou práci vykonávali klidně a dvěma novým nájemníkům sotva věnovali pozornost. Farmářova žena paní Greenová ochotně pomohla lady Catherine s nesmírně vítanou lázní horké vody a její sobolí plášť pověsila na prádelní šňůru.

„Mělo by to nejprve voschnout, než to pořádněji vykartáčuju nějakým dobrým kartáčem,“ prohlásila.

„Děkuji vám, dobrodějko! Nemohu vám zaplatit, než mi z domu pošlou peníze,“ omlouvala se lady Catherine. „Veškerou hotovost jsem měla v peněžence v kočáře, a je tudíž ztracena.“

Paní Greenová si z toho nedělala těžkou hlavu.

„Nevadí, drahá paní – nám je jedno, esli to bude teď, nebo za měsíc. Jenom si tu vodpočíte a nedějete si s tím starosti.“

A tak si lady Catherine užívala pohodlí svého prostorného, tichého pokoje – měl zdi natřeny na bílo, téměř žádný nábytek, ale vytápění plaveným dřívím – a bezstarostně trávila většinu času u okna, pozorujíc svůj kousíček moře v dáli.

Navrhla Trelawnymu, že by Greenovým mohla nabídnout jako zástavu své diamantové náušnice, ale on byl zásadně proti.

„K čemu by asi těmhle lidem byly diamanty? Jenom byste je postavila před problém, jak se jich zbavit – a to by teď v Brinmouthu nešlo tak snadno, protože je poničený a opuštěný. Co tady lidi potřebujou, to je dřevo, chleba a cihly, ne diamanty. Pane na nebi, madam, co vás to jenom napadlo cestovat s takovým nákladem drahých kamínků? Určitě si říkáte, jaké máte štěstí, že jste si je nechala zašít do rukávníku.“

„Já je беру s sebou vždy,“ odpověděla lady Catherine klidně. „A víte, taky jsem příliš nedůvěřovala tomu mladému muži, co je u mne na návštěvě. Říkáte, že je to váš synovec? No, jak jste již jistě zjistil, je to pěkný darebák. Jeho horlivost, s jakou prosazoval mou cestu do západní Anglie, mi tehdy připadala podezřelá – říkala jsem si, jestli nejde po mých špercích. A tak jsem doma nechala padělky, ty, které si schovávám pro obvyčejnější příležitost. A to jsem samozřejmě ještě nevěděla o tom úděsném plánu, který zosnoval spolu s mým bratrem a synovcem Fitzwilliamem – prý to byl jenom žert, to mě podrž! Každopádně následky pocítí všichni v mé závěti.“

Trelawny vyprávěl lady Catherine, jak mu v dopise lord Luke nabídl peníze za to, když si v Brinmouthu počká na její kočár a omámenou cestovatelku odveče na farmu Greenových, kde by ji v tichosti drželi týden nebo dva. Ale celý plán se rozpadl poté, co kočár havaroval a zemřela Hoskinsová. Není známo, co se stalo s kočím. Zřejmě se probрал z bezvědomí a nějak se doplazil do Brinmouthu, kde ho možná smetla povodeň jako ostatní.

„Když už mluvíme o závěti,“ řekl Trelawny, jenž se vydal do poničeného města pro nějaké noviny a za svým přítelem lékařem, „když už jsme u těch závětí, musím vám říct, že vaše plánovaná návštěva sestry vévodkyně z Anglesea bude ztrátou času – teda, pokud máte pořád v úmyslu tam jet. Vévodkyně před pěti dny zemřela, říkal doktor Lantyan. Je mi líto, že vám nesu takový zprávy.“

„Adelaida nebyla má sestra, jenom švagrová,“ vysvětlila lady Catherine klidně. „Vzala si mého bratra Jamese. Jemu to ani líto nebude, myslím. Je ve Španělsku a ztrácí tam prý jeden regiment za druhým. A Adelaida, ta vrtošivá ženská, se rozhodla opevnit dole na Velkém Morranu. No, jen doufám, že ve své závěti nevyvedla něco nepředloženého. Tomu jsem právě chtěla svou návštěvou předejít. Po otci zdědila obrovské bohatství – doufám, že je neodkázala domovu pro vysloužilé harfistky.“

„Ne, to ne – chtěl jsem říct: její advokát řekl Lantyanovi, že velkou část svého majetku odkázala svému synovci, Granvillu Fitzwilliamovi.“

„Ach tak,“ odpověděla lady Catherine zamyšleně. „To udělala? Obávám se, že to materiálně zmenší šanci mé dcery Anny na vdavky. Bez příslibu věna by si tu zatracenou holku Fitzwilliam nikdy nebyl ochoten vzít, i když je dobrosrdečný a poslušný. Ale ani já bych to asi už

Náhrdelník lady Catherine

nechtěla. Po téhle nechutné aféře v mých očích znatelně poklesl. Má váš přítel lékař nějaké zprávy, kdy a kde se bude konat pohřeb?“

„Ano madam. Bude to na vévodově sídle v Somersetu, opatství Zoyland, asi za deset dní, až se vrátí z poloostrova.“

„V tom případě,“ povzdychla si lady Catherine, „ted', když je nám oběma lépe, bych si měla napsat domů o peníze a oděv vhodný pro smuteční obřad. Ach, ach... Bylo to tady tak příjemné, bezstarostné; ráda jsem si s vámi povídala, příteli. Doma je to asi pěkně vyvede z rovnováhy, až se dozvědí, že jsem stále mezi živými. A vy budete jistě rád, že se můžete vrátit ke svému poklidnému, nerušenému životu meditací a rozjímání.“

„Ne tak docela, madam. Já si našich hovorů taky velmi cením. Až, pokud vůbec, vydám svý paměti a sebraný básně, rád bych si dovolil, pokud vám to nevadí, věnovat je vám.“

„Jistě – bude mi ctí – skutečně, budu poctěna.“ Lady Catherine si nenápadně osušila oči kapesníčkem.

Dopis od lady Catherine de Bourgh slečně Bertě

Trevoská farma, Brinton, Cornwall

Má milá Berto,

mým útočištěm je nyní tato farma ležící jižně od přístavu Brinmouth. Prosím přivez mi oděv vhodný k pohřbu (černé saténové šaty, turban, černý plášť atd.), dále jednu nebo dvojí denní šaty a dvojí nebo troje večerní. A také sto liber v hotovosti. Nepokoušej se projet Brinmouthem, to město je stíženo záplavami, jed' raději

Joan Aiken

zadní cestou z Trura. Někdy příští týden se zúčastním pohřbu vévodkyně z Anglesea v Zoylandu. Můžeš sdělit lordu Lukeovi a plukovníkovi Fitzwilliamovi, že jsem se setkala se strýcem pana Delavala, panem Trelawnym. Po pohřbu se vrátím do Kentu.

Catherine de Bourgh

Maria hrála jen tak pro sebe na varhany v hunsfordském kostele. V poslední době se tomuto samotářskému rozptýlení věnovala čím dál častěji. Atmosféra na faře byla nyní napjatá a rozmrzelá a na Wormwood Endu našla skoro vždy pana Delavala. „O pana D. se příliš nezajímám“, napsala tenkrát paní Jenningsové a od té doby nenašla žádný zvláštní důvod svůj názor změnit. „Ach, drahá paní Jenningsová, jak moc mi scházíte,“ pomyslela si Maria, hrajíc tesknou melodii od Glucka. „Vždycky, když jsem vám psala, urovnala jsem si vlastní myšlenky.“ A nálada nahoře na Rosings House byla také vskutku podivná. Stále žádné zprávy od lady Catherine; plukovník v hlubokém zármutku; lord Luke zcela ponořen do nějakých dokumentů, které našel s pomocí Josse a Anny de Bourgh. Sama Anna, která předtím podle všeho svým strýcem jen pohrdala a nevážíla si ho, teď zcela změnila názor a na lorda Lukea se dívá s jakýmsi blahosklonným pobavením. „Jako když člověk poslouchá špačka, který najednou začne zpívat árie,“ pomyslela si Maria.

S povzdechem posbírala noty a chystala se vrátit na faru.

Před kostelem stál plukovník Fitzwilliam. Chtěla kolem něj projít a jen ho chladně a stručně pozdravit, ale on ji zadržel.

„Slečno Lucasová – slečno Marie –“

Řekl to skromně, téměř ponížene.

„Co se děje, plukovníku Fitzwilliame?“

Maria Lucasová nedokázala být nezdvořilá. Laskavost v jejím hlase se dala interpretovat jako starost a dobrá vůle a plukovník Fitzwilliam si to také tak vyložil. Řekl:

„Slečno Lucasová, má nejdražší Marie – protože nejdražší mi vždy zůstanete, prese všechny tragické události a špatnosti, které se nám postavily do cesty – v těchto posledních týdnech jsem si stále jasněji uvědomoval, jak moc vás potřebuji. Myslím, že bez vás nemohu žít. Říkám vám to z hlubokého a hořkého přesvědčení. Vím, že nemám nejmenší právo cokoli od vás žádat, ale potřebuji vás víc, než mě potřebují jiní, kterým jsem snad i ublížil. Já nejsem špatný člověk, slečno Marie, věřím, že dokážu být dobrý, jen kdybyste byla po mém boku. Kdybyste mě přijala a vedla mě, určitě bychom byli oba neskonale šťastní. Neměli – nemohli bychom si vyhazovat z kopýtky, ale to pro mě teď, věřte mi, nic neznamená.“

Prosebně se na ni podíval.

Maria se dlouze a zhluboka nadechla. Pak odpověděla: „Plukovníku Fitzwilliame, vy mě skutečně překvapujete. Co váš závazek ke slečně Anně de Bourgh? Copak jí nejste zaslíben?“

„To ano, ano,“ řekl netrpělivě, „ale to celé je jen domeček z karet, který shodí sebemenší větřík. Nechci o sestřenici Anně nic říkat za jejími zády, ale tuším, že má své vlastní plány, ovšem beze mě.“

„Co mne mate a šokuje ještě víc, plukovníku, jsem nechtěně vypožadovala: ačkoliv jste zasnouben se svou sestřenicí, věnujete zcela nepokrytě pozornost jiné dámě, slečně Delavalové.“

Začervenal se a odpověděl krátce: „Také jste si jistě všimla, že slečna Delavalová je z těch dam, které takovou pozornost považují za samozřejmou, ale ve skutečnosti všechny ty drobné služby a společné procházky neznamenaají pro oba víc než společenskou zdvořilost. Kdokoli by se za mým chováním ke slečně Delavalové snažil vidět víc, hluboce se mýlí.“

„Myslím, že chybu děláte vy, plukovníku Fitzwillieme. Myslím, že ta dáma ve vašem vztahu vidí víc, než přiznáváte; myslím, že to, čemu říkáte pouhá společenská zdvořilost, již možná někomu ublížilo a –“ Maria se zarazila a polkla.

Plukovník Fitzwilliam jí skočil do řeči:

„Ne, ne, vy se mýlíte, jistě, tedy doufám... Slečna Delavalová je dobře vychovaná, distingovaná a výřečná dáma, která se vyzná a která se ne... nenechává unést svými city. Jsem si jist, že se mýlíte,“ zopakoval důrazně.

„Ale to není všechno, co vám chci říct, plukovníku,“ pokračovala Maria zarputile.

„Vzpomeňte si na loňské léto!“ zapřísahal jí plukovník.

„Já si na něj vzpomínám.“ Maria si bezděčně sáhla na srdce, jako by chtěla utlumit náhlou bolest. „Tehdy jsem vás opravdu milovala. To nepopírám. Ale – rosteme a měníme se, plukovníku. A já jsem myslím vyrostla. A změnila jsem se. Loni v létě jsem k vám vzhlížela; neznala jsem vás tak dobře jako vás znám teď. Přihodily se různé věci – podivné, strašné věci. Možná změnily i vás. Ale

určitě změnily mě. Obávám se, že už k vám necítím to, co tehdy. Já – já mám jiné plány. Já –“

Polkla, vzpomněla si na dědictví paní Jenningsové, o němž nikomu neřekla. Co by plukovník řekl, kdyby to věděl? Ulekl by se toho, že jej považovala za člověka, kterému jde jen o peníze? Bylo jí skoro do smíchu, když viděla jeho melancholický, drsný, utrápený obličej.

„Je mi to líto,“ řekla bezbarvým hlasem. „Ale my dva nemáme budoucnost, plukovníku Fitzwilliame. A myslím, že už k tomu není co dodat. Takže – sbohem!“

Otočila se a téměř rozběhla přes trávník u hřbitova.

Udělala jsem dobře, paní Jenningsová? „Hlavně,“ připomínala jí paní Jenningsová vždycky, „hlavně nejezdi do Kentu jen proto, aby sis tam našla manžela. Já bych si tolik přála, aby ses vdala, že si to ani neumíš představit, ale pozor – nesmíš se vdát jen tak za někoho! Obě moje děvčata mají slušné, dobré muže, na které se mohou spolehnout, a to chci i pro tebe, zlatíčko! Takže neber prvního, co se namane, když se ti nebude líbit, ale přijed' zpátky za mnou, zůstaň měsíc nebo dva tady v Londýně, rozhlíže' se kolem sebe, ale co je nedůležitější – nespěchej! Nic ti neuteče. A navíc, v životě toho je víc než manželství. Třeba tvá hudba. Nezapomeň, že manžel není spasitel.“

Což je jistě pravda, řekla si v duchu Maria a napadl ji příklad sestry Charlotty, jež měla děti, dům, zahradu, drůbež a – pana Collinse.

Možná ji pan Collins napadl i proto, že jej právě uviděla, jak se celý uřícený a rudý bezhlavě žene po pěšině, která oddělovala sídlo Rosings House od fary.

„Novinky, veliké novinky!“ zavolal na Marii, jen co ji spatřil. „Skvělé, výborné zprávy! Konečně se ozvala lady Catherine! A brzy přijede domů!“

Anna přesvědčila strýčka Lukea, aby si s ní vyšel na malý dvorek u fontány. Tam teď přecházel sem a tam a recitoval přitom svou „Ódu Orfeovi“:

„Když Orfeus na lyru svou hrá
a oheň bíle plápolá
kde plameny pak jako slzy
s oblohou se střetnou brzy
a jiskry z ledu vyrazí
i proudy plné námrazy
a vojáci tu křepčí v sněhu
radují se s koni v běhu
sníh hned v bílou spršku mění
a těší se na pečení
hlavy holé, brvy běloskvoucí
je to krása srdcervoucí...“

„Ach, strýčku Luku, to se mi líbí! Je to tak směšné! Jak tě mohly napadnout takové věci?“

„Prostě jsem je vychrlil, drahoušku. Jako proudy vody. Samozřejmě, že každý, komu jsem je ukázal, tvrdil, že jsou smutné. Dokonce i tvá drahá matka byla nejdřív uchválena, ale pak mě poslali do Etonu – šel jsem do školy velmi pozdě, víš, protože jsem měl chatrné zdraví, ta moje nemoc, víš... A lady Catherine a já jsme žili každý jinde. Ona se pak naučila mými „hrami na Lassarto“ (jak jsme jim říkali) pohrdat a ztratila je jako dětinské

nesmysly.“ Promnul si očima. „Došlo ke strašné scéně... Pro mě to byla hrozná rána. Cítil jsem se zrazený, ale také jsem už nevěřil ve vlastní fantazii. Je to strašné, když člověk pohrdá sám sebou,“ řekl lord Luke zamyšleně. „A já to dělal mnoho let. A pak, nahoře ve Wensleydale, nevím jak nebo proč – možná to byl ten rozhovor s mladým Delavalem, kterého jsem potkal u Bingleyho –“

„Delavalem?“ Zarazila ho Anna a znělo to znechuceně a překvapeně.

„Já vím, miláčku. Je to politováníhodný fanfarón, to se nedá popřít. Ale má dobré nápady, je zvědavý a živý, zejména po jedné nebo dvou skleničkách – myslím, že ti nikdy nepředvedl své schopnosti v celé jejich kráse, neukázal ti svůj skutečný smysl pro humor.“

„To opravdu neukázal! Považuje mě za malou nudnou nánu.“

„To je škoda, přeškoda... Zdá se, že je to spíš muž pro muže než pro ženy. No, jak jsem řekl, tam ve Wensleydale jsem začal víc a víc tesknit po mých ztracených spiscích. Měl jsem pocit – i když se ti to může zdát naivní – že jen pokud se s nimi znovu shledám, mohla by se opět otevřít ta zlatá žíla, vytrysknout ten skrytý pramen, začít znovu. Věděl jsem, že Catherine by mi nikdy nedovolila je hledat – pokud ovšem vůbec věděla, kde jsou, jsou-li vůbec tady. Ne: má jediná šance byla dosáhnout svého tajným úskokem. A jen se podívej, jak úspěšný jsem byl!“

Vrhl na Annu triumfální pohled.

Neměla to srdce připomenout, že jeho úspěšná lest ublížila jiným. Kromě toho přemýšlela o sobě.

Řekla: „Ano, chovala se k tobě tvrdě, strýčku. Jak se matka také chová ke všem. Ale alespoň jsi mohl chodit do školy. To já – já nemůžu ani to. Nic! Matka si myslí, že jí

nestojím za tu námahu a výdaje. Nenaučila mě víc než společenským mravům a tomu, jak se na židli nehrbit.“

„Vzdělání?“ podivil se. „Tak ty se chceš vzdělávat?“

„I Maria Lucasová toho ví víc než já. Mluví francouzsky a hraje na klavír. Já ale k celému světu knih a učení nemám vůbec přístup.“

„Dávej si pozor, holčičko! Vzdělané ženy nikdo nemá rád. Ale myslím, že až se jednou vdáš, za předpokladu, že budeš mít slušného manžela, budeš moci do toho světa alespoň nakouknout; třeba se naučíš francouzsky, přečteš pár knih. (Pravda, v Rosings jich moc není.) Tvůj dobrý otec byl spíše muž přírody, jestli si dobře vzpomínám, miloval ptáky a květiny a koně.“

„A jaký vlastně byl?“ neudržela se dychtivá Anna.

„Velmi milý. Ne tak chytrý jako tvoje matka, ani neměl tak pevnou vůli. Byl přizpůsobivý – nechal se vést. Vzala si ho, když byl ještě velmi mladý – ulovila ho,“ řekl lord Luke a potutelně se usmál. „Jistě, byl velmi bohatý. Starý sir Laurence de Bourgh zbohatl na výrobě nějakých oděvů. O tom se ale nemluvilo.“ Uchichtl se. „Ne, miláčku, pokud chceš vzdělání, na Rosings ho určitě nenajdeš.“

Přešel k fontáně a dal se do přednášení:

„Na zemi osvětlené bledou lunou tam v dáli, kde oceán se vzpěnil...“

V tom okamžiku se do zahradních vrátek přibelhal špinavý, rozčepýřený a trochu zakrvácený pes. Bez váhání, byť s viditelnou námahou, skočil do nejnížší nádržky fontány, začal se v ní labužnický čvachtat a přitom polykal obrovskými doušky vodu ze spršky nad sebou.

„Pane na nebi!“ vykřikl lord Luke a uskočil, neboť byl zřejmě postříkán. „Kde se tady proboha vzalo to zvíře? Pryč, zmiz! Já psy nemám rád – nikdy jsem neměl.“

Avšak Anna vyjekla radostí: „Pluto! Drahý Pluto! Je to Pluto!“

Rozběhla se k tomu mokrému, zablácenému zvířeti a objala ho. „Jsem tak ráda, že tě vidím! Jen počkej, co řekne Joss!“

Lord Luke odkráčel pryč potřásaje hlavou: „Chce vzdělání. Proč proboha? Co mně kdy vzdělání přineslo dobrého?“

Priscilla Delavalová se naklonila k bratrovi a povídá mu: „Měli bychom se ztratit, než se lady Catherine vrátí. Zdá se, i když je to vskutku podivné, že se nějak spřátelila s naším strýčkem Benem – jakým záhadným způsobem, ví bůh! Ale tím pádem se už o tom hloupém plánu a naší roli v něm určitě dozvěděla a my nemůžeme čekat, že budeme na Rosings persona grata.“

Slečna Delavalová vypadala proti své vůli otráveně, skoro nešťastně. Koutky úst, které se normálně zvedaly do mírného úsměvu, směřovaly tentokrát dolů. Čelo měla zachmuřené a v jiskrných tmavých očích tvrdý výraz. Ve tvářích už nebylo po dolíčkách ani památky.

Ralph odpověděl: „Vezmi si v každém případě kočár, drahá. Opraven by už měl být přes tři týdny. Já musím riskovat hněv lady Catherine.“

„Ty tady zůstáváš?“ Jeho sestra nevěřila vlastním uším. „Na Rosings? Ale proč? Co máš v úmyslu? Teď už diamanty nebudou. Strýc Ben nám naznačil, že nás lady

Catherine podezírá – proto si je vzala s sebou. Co máš prosím tě za lubem?“

„Nezůstanu na Rosings. Chci se odstěhovat na Wormwood End.“

„Na Wormwood End?“

„Ambrož Mynges mi nabídl, abych s ním v chaloupce bydlel.“ Priscilla se dlouhé minuty nezmohla na slovo a jen na bratra v hrůze a rozčarování zírala. Pak řekla:

„Ty ses asi zbláznil. Co řeknou lidi?“

„Co řeknou lidi mě nezajímá ani v nejmenším,“ odpověděl klidně.

„Ale – ty máš Myngese rád?“

„Ano,“ odpověděl stručně. „A co tam budeš dělat?“

„Přesvědčím ho, aby zase začal malovat. Budu místo něj vařit. A radit místní šlechtě, jak zušlechtit jejich parky.“

„Ale co já? Co mám dělat já?“

„Co chceš.“ Nezajímalo ho to. „Vdej se za Fitzwilliama, jestli máš rozum.“

„Ale oba víme, že žije v jiném hrabství. A i kdyby nežil, tak je prostě –“

Zarazila se a kousla se do rtu.

Ralph odtušil: „Ne, není. Sneyd mi napsal, že Fitzwilliamova teta, ta vévodkyně, právě zemřela a odkázala mu královské jmění. Sneyd se o takových věcech dozví dřív než kdokoli jiný. Možná to ještě neví ani sám Fitz, ale věř mi, je to tak. Stačí vhodit udici a úlovek je tvůj.“

Na to mu sestra odpověděla: „To není tak jednoduché, jak si možná myslíš.“

Ale v tmavých očích se jí objevil záblesk odhodlání.

XII.

Anna s Marií vzaly Lucy a Sama na procházku podél šumícího potoka, kde tenkrát Anna uviděla kočku Alici, uvíznuvší na skále.

„Jestli tam spadnou, musíte slíbit, že je zachráníte vy,“ řekla Anna. „Já totiž neumím plavat.“

„Naštěstí,“ povídá Maria, „mám čtyři bratry, a tak plavu jako ryba. Kdysi jsme chodívali na tajné plavecké výpravy na řeku Mimram. Matka se tom nikdy nedozvěděla!“ Při té vzpomínce se zasmála. „Plavala jsem tehdy ve spodničce. A ta se jednou zachytila o rákosí a já se skoro utopila. Bratr Henry mě zachránil právě včas a museli ze mě pumpovat vodu.“

„To máte ale štěstí, že máte bratry. Darcy a Fitzwilliam nás nenavštěvovali tak často, aby byl čas na takové věci.“

„Vyprávějte nám něco, slečno Anno!“ škemraly děti, když jim Anna ukázala, kudy projít jeskyní pod vodopádem a ony se tam s výkřiky a chichotáním pustily. „Vyprávějte nám nějaký příběh! Třeba o kočičce Alici, jak přeletěla přes vodu na létajícím koberci.“

„Ne, řeknu vám ještě zajímavější historku o tom pejskovi, Plutovi. Jednou Zlá Královna rozhodla, že ho musejí utopit.“

„Proč? Proč? Proč ho museli utopit?“

„Protože Královna tvrdila, že za sebou na trávníku nechával nepořádek. Ale nebyla to pravda.“

„A kdo tam nechal nepořádek?“

„Jezevec, co tam v noci chodil.“

„My známe jezevce,“ chlubil se Sam. „V noci je slyšíme, jak pod oknem chrochtají.“

„A tak měl být chudáček Pluto utopen. Zlá královna řekla svým dvěma poddaným, Šmudlovi a Veruně, aby mu kolem krku uvázali kámen a hodili ho do jezera.“

„My známe Šmudlu a Verunu! Nosí k zadnímu vchodu košíky dýní a tykví a paní Dennyová jim dává sklenici piva.“

„Šmudla a Veruna vzali pejska Pluta, ale protože to jsou hodní lidé, neutopili ho. Věděli, že je to chytrý pejsek.“

„Jak to? Jak to, že je chytrý?“

„Než byl jeho pánem Joss, patřil nějakému kapsáři.“

„Co je to kapsář?“

„To je zlý člověk, který jiným lidem krade z kapes peníze. V Hunsfordu kapsáři nejsou. Ale to bylo v Londýně, kde je hodně lidí a hodně kapsářů. Ten, kterému patřil Pluto, se jmenoval Drtikapsa. Šikovně vytahoval lidem věci z kapes a Pluto taky. Kde byly hodinky nebo zlaták, Pluto je vyčmuchal a čumákem ukázal na tu kapsu a pak ty věci Drtikapsa bleskově ukradl.“

„A co se stalo s Drtikapsou? Šel do vězení?“

„Ne, chytli ho námořní verbíři.“

„Co jsou námořní verbíři?“

„To jsou lidé, kteří chodí po pobřeží, chytají tam chlapce a nutí je jít na loď, stát se námořníkem a bojovat za svou zem. A tak Drtikapsu chytili tihle verbíři. Chudáček Pluto z toho byl hrozně smutný.“

„A co se stalo potom?“

„Potom ho našel Joss. Joss se o něj staral. A tak si Pluto Josse velmi zamiloval.“

„Kradl někdy taky Joss z kapes?“

„To určitě ne! Joss chtěl být jedině zahradníkem.“

„A co se stalo, když Šmudla a Veruna odvedli Pluta?“

„Museli jet do Rochesteru, aby tam sehnali pro Zlou Královnu nějaké rostliny, které jí poslali až z Holandska. A tak si řekli, že když je Rochester tak daleko, vezmou tam Pluta v bryčce, takže asi nikdy nenajde cestu domů, ale nějak se tam o sebe postará.“

„A bude krást z kapes?“

„Možná. Nebo krást jen kousky jídla. Tak ho vzali do Rochesteru a nechali tam.“

„A co Pluto udělal?“

„V Rochesteru se ani na okamžik nezastavil, rozhlédl se a rovnou vyrazil na cestu domů.“

„Jak dlouhou?“

„Třicet mil. Musel přelavět řeky a vyšplhat na kopce, přejít cesty a – a pole, na kterých se pásli býci, a farmy, kde hlídali hospodáři s puškami a hlídacími psy, kteří se s ním prali. A tak to chudáku Plutovi trvalo dlouho, předlouho, než se vrátil do Hunsfordu. Celé dny a noci.“

„A co udělal, když se vrátil?“

„To mi řekněte vy!“

„Skočil rovnou do fontány a krásně se vykoupal!“ vyhrkly děti jednohlasně.

„Správně. A pak přišel Joss a dal Plutovi oběd – dušeného zajíce – a Pluto osm hodin prospal.“

„To je hezký příběh. A teď nám vyprávějte nějakou od vašeho strýčka Lukea o vévodovi z Lassartu.“

„Byl jednou jeden vévoda,“ začala Anna, „a ten vévoda jezdil na koni, vyrobeném z mraků.“

„Černých, nebo bílých mraků?“

„Černých, úplně černých. Místo očí měl hvězdy a místo otěže duhu. A ocas měl přes celou oblohu. „Pokračujte, pokračujte!“

V den návratu lady Catherine přišlo stejně jako v den jejího odjezdu na Velký Morran.

Když se kočár blížil po štěrkové cestě, Frinton otevřel vrata a Šmudla, Veruna, Smirke a Joss stáli všichni pod deštníky na schodech, připraveni pomoci své paní, Bertě a jejich zavazadlům z kočáru do sucha. Pes Pluto, který se od svého návratu odmítal vzdálit od Josse na víc než deset metrů, se ukryl pod kočár, jen co se zastavil.

„Vítejte, vítejte, Vaše Milosti!“ zvolal Frinton. „Vypadáte velmi dobře, smím-li to říct!“

Lady Catherine ho ignorovala a rozhlédla se kolem sebe se starým známým výrazem nespokojenosti.

„Kde jsou všichni?“ zeptala se. „Ach, asi budou vevnitř,“ a stoupala po schodech nahoru. Berta s velikou cestovní taškou a malým ranečkem ovázaným saténovou stuhou cupitala za ní.

Ve vstupní hale se lady Catherine podruhé s důstojným překvapením rozhlédla.

„Tak kde jsou všichni?“ zopakovala.

Byli tam Collinsovi s Marií. A také ustaraně vyhlížející lord Luke.

„Kde je synovec Fitzwilliam? A kde je Anna? A paní Jenkinsonová? A Delavalovi?“

„Jsme tak šťastni, že jste zase doma, drahá lady Catherine,“ začal spěšně pan Collins a hned několikrát se uklonil. Pak řekl lord Luke:

„Musím ti říct, Catherine –“ Když tu najednou služebná Berta vydala ohlušující výkřik.

„Diamanty mé paní! Kde jsou? Jsou pryč!“

„Nesmysl, Berto! Jak to myslíš?“

„Ted' tady byly! Položila jsem je na tendle stůl – a vrátila jsem se do kočáru pro plášť Vaší Milosti – a když jsem se vrátila, byly pryč! Pryč! Dočista pryč!“ A vypukla v hysterický smích.

„Ne, tak tohle je opravdu trochu moc!“ vykřikl lord Luke podrážděně. „S těmi zatracenými diamanty jsou jenom problémy. Panebože, Catherine, kéž bys je nikdy neměla! Podívejme se po nich. Zřejmě je jeden ze sluhů, kteří nosí zavazadla, omylem shodil na zem.“

Bylo provedeno pečlivé pátrání: v kočáře a kolem něj, na vchodových schodech, ve vstupní hale, za nábytkem a mramorovými dekoracemi. Ale diamanty nikde.

Pak povídá Joss:

„Podívejte se na psa.“

Pluto totiž následoval přese všechny zákaz Josse dovnitř a proploval mezi nohama a sukněmi pátrajících jako černobílá ryba.

Ted' stál vedle Smirkea a čumák měl zvednutý u Smirkeova starého černého kabátu.

„No, tak snad abychom nahlédli do těch kapsiček, Smirku,“ řekl lord Luke neobyčejně ostře a rozhodně.

„Ale pane! Snad si nemyslíte –“

„Šmudlo, podívej se tam.“

Ať se Smirke vzpíral, jak chtěl, z kapsy mu byl vytažen saténový raneček.

Berta dostala nový hysterický záchvat.

„Ty mizero! Jak jsi to mohl udělat, ty, ty darebáku!“

„Měl byste zavolat strážníky, Frintone,“ přikázal lord Luke opatrně.

„Ano, pane,“ souhlasil šokovaný Frinton. Ale Smirke najednou vyrazil otevřenými dveřmi ven do bičujícího deště.

Joss povídá: „Hrozně se vomlouvám, že ten pes šel dovnitř, Vaše Milosti, ale stejně, zdá se, že vám byl konečně k užitku. Přišel jsem dát výpověď, madam, a rozloučit se, poněvadž odcházím – s příbuznými do Walesu.“

Sklonil kučeravou hlavu a vykradl se dvojitými vchodovými dveřmi ven skoro tak rychle jako Smirke.

„Pane na nebi!“ vzdychla lady Catherine. „Zahradníkův pomocník dává výpověď? A co přijde teď? K čemu ten svět spěje? To je velmi podivné – velmi zvláštní!“

„Pojď raději do salonu a posaď se, Catherine,“ vyzval ji lord Luke. „Musím ti toho totiž hodně říct.“

„Ale nejdříve,“ řekla Charlotta Collinsová, „vám vezmu klobouk a plášť, madam, jistě se potřebujete trochu osvěžit.“ Hlas jí zněl napjatě a úzkostlivě. Byl v něm i stín soucitu. „Kde je prosím paní Jenkinsonová?“

„Obávám se, že odešla z vašich služeb, lady Catherine.“

„Odešla? Ale proč? A kam?“

„Ona – no, začala se cítit stará. Ty migrény, kterými trpěla –“

„Migrény?“

„Posílá vám své ponížené omluvy, madam. Jakmile se usadí, napíše vám podrobnější vysvětlení a omluvu.“

„Jakmile se usadí? Ale kde? Kam odešla?“

Charlotta odpověděla: „Odešla s příbuznými do Walesu. Jen se prosím posad'te.“ Lady Catherine se poslušně posadila. Přinesli jí hned táč s vínem a sušenkami. Ustrkla trochu vína a zmateně se rozhlížela po salonu.

Nad krbem naproti ní visel velký portrét Anny s kočkou na klíně v životní velikosti. Jeden roh obrazu byl nedokončen.

„Jak se sem dostalo tohle? Odkud je to?“

„Myslím, že ten styl poznáváš, Catherine,“ ozval se lord Luke. „Namaloval to Desmond Finglow. Jeho poslední obraz. Anna ti ho tady nechala.“

„Nechala? Jak to myslíš? Kde je vůbec Anna?“

„Nechala ti tady dopis,“ odpověděl lord Luke. „Tady je.“

Lady Catherine četla:

Drahá maminko,

v době, kdy budeš číst tento dopis, budu už ve Walesu, kde budu bydlet s paní Jenkinsonovou v chaloupce, kterou otec odkázal svému nejstaršímu dítěti v dodatku závěti. Ale já tím dítětem nejsem. Osoba, jež chaloupku vlastní, se jmenuje Jozefína Godwinová, dcera mého otce a paní Godwinové. Byla vychována jako chlapec kojnou Petronellou Smithovou, protože za chlapce se pečovatelnám více platilo. Petronella Josse zbožňovala a vzala ji s sebou do Londýna. Když Jozefína trochu povyrostla, pochopila, že jako chlapec se ve světě uplatní mnohem lépe. Avšak my dvě se teď milujeme jako rodné sestry, což také jsme, a budeme v té chaloupce ve Walesu po mém otci bydlet spolu. Paní Jenkinsonová nám bude dělat hospodyně. Budeš si muset najít jinou společnici.

Je mi líto, že ses měla v západní Anglii tak špatně, jak mi líčil strýc Luke. Ale doufám, že teď už jsi v pořádku doma.

Tvá atd.

Anna de Bourgh

Lady Catherine nějakou dobu trvalo, než plně pochopila obsah toho dopisu. Marii, která ji velmi litovala, se zdálo, že při čtení a přemýšlení nad dopisem viditelně zestárla.

Nevěřicně zamumlala: „Joss? Ten zahradník?“

„Tys o tom věděla?“ zeptala se lorda Lukea. Ten zavrtěl hlavou.

„Dozvěděl jsem se to nedávno.“

Vzpomněl si na Annin nadšený program, který mu svěřila:

„Budeme vstávat v šest. Budeme se učit latinsky – Joss to zná, naučil ji to sir Felix – a to dvě hodiny. Pak snídane. Pak literatura a francouzština do dvanácti. Pak budeme pracovat na zahradě. Budeme mít peněz na živobytí tak akorát, jestli mi matka bude platit do dospělosti výživné. Jestli ne, užijeme se tím, co vypěstujeme. Joss říká, že nějak vyjdeme. Bylo od tebe laskavé, žeš dal Jossovi těch deset zlatých. Budeme z toho žít několik měsíců.“

„A kde jsou Delavalovi?“ zeptala se lady Catherine, jako by chtěla odvést pozornost od Anny.

„Ralph šel bydlet s Mladým Tomem.“

„Mladým Tomem, kdo je Mladý Tom?“

„Ambrož Mynges, ten mladší z obou malířů.“

„Jak zvláštní... A jeho sestra? Slečna Delavalová?“

„Vrátila se domů do Wensleydale.“

„Myslela jsem, že měla v úmyslu navštívit svou tetu v Exeteru! Nebo to byla lež? Už jsem slyšela tolik lží, že jsem z toho celá popletená. A Fitzwilliam? Kde ten vězí?“

„Vrátil se do Derbyshiru. Posílá vám své pozdravy a přání všeho dobrého.“

„Ha! Já věděla, že stojí za starou bačkoru. Ta prohnaná potvora ho dostane. Jen co se dozví o Adelaidině dědictví, je s ním amen... Bylo by mu mnohem lépe s tou slečinkou Lucasovou,“ pronesla lady Catherine napůl pro sebe, jako by zapomněla, že dotyčná slečna Lucasová stojí vedle ní.

Maria řekla jemně:

„Lady Catherine, chtěla byste, abych na chvíli na Rosings převzala povinnosti paní Jenkinsonové? Jsem dobrá a oblíbená hospodyně, opravdu – Charlotta to dosvědčí! Když byla naše matka upoutána na lůžko se zánětem pohrudnice, převzala jsem její úlohu v domácnosti, než jí bylo líp, a bylo nás doma třináct! A trochu to tady už znám. Co myslíte? Mám to na nějakou dobu zkusit?“

Lady Catherine roztřeseně vstala.

„Ano, děkuji, slečno Lucasová, myslím, že to je výborný nápad. Promluvíme si – promluvíme si o tom později. Teď, jestli mě omluvíte, půjdu na chvíli do svého pokoje... Je toho tolik na přemýšlení. Luciusi!“ otočila se náhle k bratrovi. „I tobě mám mnoho co říct!“

Lord Luke poněkud pobledl.

„Ano, Catherine.“

„Ale nebudu o tom mluvit nyní. Ty –“ Najednou jí hlas zněl úzkostlivě. „Ty přece hned neodjíždíš – zpátky do Derbyshiru, ještě ne, že ne?“

„Ne, Catherine. Ne v nejbližších dnech. Ne, pokud ti tady mohu pomoci.“

„Dobře. To ráda slyším. Za chvíli sem zase přijdu. A pak se ti podívám na zoubek!“

Lady Catherine odešla ze salonu, Charlotta s Marií hned za ní.

Lord Luke si zamumlal: „Na svatebních hostinách sicilských chudých je ve zvyku, že nevěstin otec po jídle požádá ženicha, jestli by se mu nemohl podívat na zoubek: ‚Protože budeš muset skousnout spoustu věcí...‘ Po potopě nakázali Deukalionovi, aby za sebe házel zuby své matky... ‚Přišla si pro tebe zubatá‘ pochází z francouzského ‚La camarade est venue te chercher‘...“

Joan Aiken

Náhrdelník lady Catherine

Z anglického originálu LADY CATHERINE'S NECKLACE (St. Martin's Press, New York, 2000) přeložila Sabina Široková Přebal David Macháček Sazba a grafická úprava Miroslav Romanovský K vydání připravil Jiří Pánek Vydalo Nakladatelství Slovanský dům Praha 2000 Vytiskla NAVA TISK, spol. s r. o. První české vydání

Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována nebo kopírována v podobě mechanické, elektronické, anebo šířena jakýmkoliv jiným informačním systémem bez předcházejícího souhlasu držitelů autorských práv.

ISBN 80-86421-18-X